

Hekimce Bakış

www.bto.org.tr

BURSA TABİP ODASI YAYINIDIR | EKİM 2021 | SAYI: 102

**“ DOĞAYA İYİ DAVRANIRSANIZ,
DOĞA DA SİZE İYİ DAVRANIR.
DOĞAYI YARALAYIP YOK EDERSENİZ,
O DA SİZİ YOK EDECEKTİR.”**

Aldous Huxley

Hekimce Bakış

Yıl : 2021

Sayı : 102

İmtiyaz Sahibi

Dr. Alpaslan Türkkan

Yazı İşleri Müdürü

Dr. Ömer Levent Soydiç

Editör

Dr. Dilek Abi Yeğın

Yayın Kurulu

Dr. Engin Demiriz

Dr. Gönül Malat

Dr. Güzide Elitez

Dr. Cem Heper

Dr. Serap Şentürk

Dr. Şule Akköse Aydın

Yayın Kurulu Sekreteri

Onur Fidansoy

Tasarım

Medya Vadisi - Çiğdem Kıcıroğlu

Baskı

Stüdyo Star Ajans

Matbaacılık Ltd. Sti.

Oduluk Mh. Akademi Cd.

No:8 A2 Blok K:2 Nilüfer / BURSA

T:0224 453 52 10

F:0224 453 52 40

G:0533 687 85 23

0533 738 98 03

bursa@bto.org.tr

www.bto.org.tr

Hekimce Bakış, Bursa Tabip Odası yayınıdır. Yazılar aksi belirtilmedikçe BTO'nun resmi görüşü değildir. Kaynak belirterek alıntı yapılabilir.

ISSN: 1303-6815

S13 Sel Felaketinden Gözlemler

S42 Dünyayı Gezelim

S32 Sağlıkta Eşitsizlikler

S77 Dr. Kaçar'dan 1 Atlin 1 Gümüş

S36 Bursa Tabip Odası 68 Yaşında

S86 Uzmanlar Aşılarla İlgili Soruları Yanıtladı

İÇİNDEKİLER

06	Hormonlarımızı neler bozuyor? Dr. Dilek Abi Yeğın	48	Jüri Dr. Gönül Malat
08	Doğadan Kopuş; Yersiz Yurtsuzluk Dr. Yelda Ertürk	50	Kuşlar Ağlamaz Bu Şehirde Dr. Semiha Uzunaliöğlü
22	Sağlık Gündemi Podcastleri Devam Ediyor	51	Bursa Tabip Odası Haberleri
40	Gitme Kal Aysel Dr. Ömer Levent Soydiç	80	Sonradan Gurme Dr. Bülent Kavuşturan
47	Odamızın 25 Yıllık Emektarı Saliha Dülger'e Teşekkürler	85	Bulmaca Dr. Ersan Taşçı

EDITÖR

Dr. Dilek ABİ YEĞİN | dyegin2@gmail.com

Merhaba,

Yaz, bütün güzelliğiyle bahçelere neşe, bolluk ve erinç sunduktan, gelecek bahara yenileşmek için, tohumlarını toprağa düşürdüktan sonra, dünyanın öte ucuna doğru yola koyuldu.

Oysaki yaz, mevsim olarak böylesine güzelken, yaşanan doğal afetler nedeniyle oldukça zorluydu. Ülkemizin birçok yerinde meydana gelen yangınlar, denizlerimizde ortaya çıkan müsilaj ve su taşkınları gibi, çeşitli çevre felaketleriyle sarsıldık.

İnsanlığın pandemiyle mücadelesi, aşılarla birlikte yeni bir boyut kazanmışken, aşı tedirginliği ve aşı karşıtlığı; yeterince zorlu olan bu mücadelenin önünde gereksiz engeller oluşturdu. Halbuki aşılar; yirminci yüzyılın en önemli halk sağlığı kazanımlarından biridir. Üstelik güvenli ve etkili ürünlerdir.

Yaz aylarında çok sayıda hekimin işlerinden istifa ettiği haberleri duyuldu.

Performans sistemi, ağır iş yükü ve en önemlisi sağlıkta şiddet hekimlerin başlıca istifa gerekçelerini oluşturdu.

Pandemide, özellikle ergenlerin gelişimlerinde etkili olan; spor ve sanat gibi etkinlikleri yapamamış ve yine bu süreçte yaşatlarıyla birlikte bulunamamış olmaları, onların fiziksel ve ruhsal gelişimlerini sekteye uğrattı. TTB Okul Sağlığı Çalışma Grubu, eğitimle ilgili gerçekler karşısında, şu açıklamaları yaptı: "Okulları güvenli olarak açalım. Okulları geleceğimiz için açalım. Okulları çocuklarımız için açalım". Sonrasında okulların açılma kararıyla birlikte, bir buçuk yıla yakın bir süre evde kalmak zorunda olan çocuk ve ergenler nihayet okullarına döndüler.

Yazın toprağa düşen tohumların, çevre sorunları aşılmış bir yazda, yeniden yemişli, neşeli bahçeler oluşturması dileğimle...

YÖNETİM KURULUNDAN

Dr. Alpaslan TÜRKKAN | alpaslanturkkan@gmail.com

Uzun süredir bildiğimiz ama son yıllarda yaşayarak deneyimlediğimiz büyük bir değişimin içindeyiz. Başlangıçta "küresel ısınma", ardından "iklim değişikliği" adını verdiğimiz bu büyük değişime, yıkıma doğru gidişi gösterebilmek için günümüzde "iklim krizi" demeye başladık. Son yıllarda, daha önce hiç yaşamadığımız kadar, afet yaşamamızın temel nedeni de iklim krizidir.

Yüz binlerce yıl süren ekolojik denge bozulmuş durumda. Bilim insanları her platformda bu gidişten dolayı yaşadıkları kaygılarını dile getiriyor. Ancak politika uygulayıcıları bu konuya onlar kadar duyarlı değiller. Hatta aralarında gözle görünür bu krizi reddedenler de var. Son yüzyılda insan eliyle oluşturulan felaketler, çevreye büyük zarar verdi. Dünyada yedi mi, sekiz mi kıta var tartışmaları yapılırken

insanlık küreye kendi eliyle oluşturduğu bir kıta daha ekledi. Yaşadığımız kürenin doğal yapısında olmayan 8. Kıtası insan tarafından oluşturuldu. İlginç olan insanın kendi oluşturduğu, Pasifik Okyanusu açıklarındaki yaklaşık 80 bin ton plastik çöp kıtasını, ilk kez 1997 yılında fark etmesidir. İnsan doğaya verdiği zararı, onun etkilerini fark etmekte geç kalabiliyor. Çevreye verdiğimiz zararın etkisi uzun sürüyor. Meksika Körfezine kurulan petrol platformundan okyanusa 49 milyon varil petrol boşaldı. Canlılar üzerindeki olumsuz etkisi devam ediyor. Yedi yüze yakın Kuveyt petrol kuyusunun, 1991 yılında yakılması büyük bir çevresel felakete yol açtı. Macaristan'ın Ajka kentinde yaşanan endüstriyel felakette, alüminyum tesisinden bir milyon ton kimyasal içeren çamur kırk kilometrelik alanı kapladı. Çin'in Guiyu Bölgesinde bir

zamanlar pirinç üretilen köy, dünyanın en büyük elektronik çöplüğüne dönüşmüş durumda. Bölgede yaşayanlarda kurşun zehirlenmesi ve kanser yaygın görülen hastalıklar olarak kabul ediliyor. Tüm bu felaketler, insanların yer değiştirmesine neden oluyor. Artık "iklim mülteciliği" konuşulur hale geldi. Önümüzdeki 30 yıl içinde 200 milyondan fazla iklim mülteci olacağı hesaplanıyor. Türkiye nüfusunun iki katından fazla bir nüfusun dünya üzerinde yer değiştirmesinden söz ediyoruz ki bu yaşanacak büyük zorlukların, acıların habercisi olarak görülmelidir

Ekosistemlerin dengesinin bozulması, ormanların azalması, vahşi yaşam alanlarının yerleşime açılması ve vahşi hayvan ticareti son olarak Covid-19'da yaşadığımız gibi küresel bulaşıcı hastalıklar için ortam oluşturmaya devam

ediyor. Üstelik önceden bilmediğimiz bulaşıcı yeni hastalıklara ek olarak, eskiden beri bilinen hastalıkların sıklığındaki artışın da, insan yaşamını zorlayacak düzeye erişmesinden korkuluyor.

Gelişmiş araçları, oluşturduğu kültür ve dili, büyük beyinleri ve kentleri ile dünyada gelmiş geçmiş en etkin tür şüphesiz ki homo sapiens. Doğaya uyum sağlayan, yaşamını sürdürmeye çalışan ve kendini var eden türümüzün ataları ile çevresi arasındaki ilişki günümüzde tamamen değişmiş durumdadır. Günümüzde insanın doğa ile ilişkisi bencilce, saygısız ve hadsiz biçimde ve kendi amaçları doğrultusunda, ona hükmetmek isteğine dayalı olarak yürütülüyor. Önceki kuşakların "ana" kabul ettikleri doğaya yüzyıllardır tecavüz ediliyor. İnsan eliyle yapılan değişiklikler , dünyayı yaşanamaz biçime dönüştürmek üzere. Neden-sonuç ilişkisi doğa olaylarında ve ardından yaşanan sağlık sorunlarında net biçimde gösteriliyor. Yapılanların bir bedeli olacağını biliyoruz. Önemli bir ayrıntı; önceki dönemlerde zararı verenler ile bundan etkilenenler kesin biçimde ayrılabilirken, gün geçtikçe olumsuzluklardan etkilenimin küresel boyuta erişmeye başladığıdır. Artık

dünyanın bu hale gelmesinde sorumluluğu daha fazla olanlar da; yoksullar ve barınma koşulları kötü olanlar gibi dezavantajlı toplum kesimleri kadar etkileniyor.

Güney Afrikalı bir aktivist, doktor ve epidemiyolog olan Mervyn Wilfred Susser yıllar önce "Toplumlar hastalıklarını, kısmen kendileri yaratır" demişti. Günümüzde insanın dünyaya verdiği zararın, sonuçta onun sağlığını olumsuz etkilediğini yaşıyor olsak da, yıllar öncesinden uyarıların yapıldığını unutmamalıyız. Günümüzde Türkiye'deki hava kirliliği, trafik kazalarının altı katı ölüme neden oluyor. Yavaş ve acılı ölüm trafik kazalarının ani ve dramatik özelliklerinin yanında gözden kaçırılıyor.

Tüm dünyada yaşanan felaketler verdiği zararın büyüklüğü ile dikkat çeker hale geldi. Orman yangınları, kasırgalar, sel ve toprak hareketleri toplumları tehdit ediyor. Yakın çevremizde de bu büyük değişimi gözlüyoruz. Sadece bu yıl içinde ülkemizde büyük felaketler yaşadık. Yaşadıklarımızın son olmayacağını da biliyoruz. Karını artırmak için ormanları, nehirleri ve doğal kaynakları sömüren şirketlere; tüketime odaklanan yaşam biçimi ile insan eklendiğinde yıkım

kaçınılmaz oluyor. Sonuçta tükenen üstünde yaşadığımız küre ve insanların ömrü oluyor. İnsanlık dünyaya zarar vermeden, onunla tam uyum sağlayarak yaşamayı hatırlamak zorunda. Aksi durumda türümüzün yok olması kaçınılmaz olacak.

Toplumsal düzeyde politika uygulayıcıları, çok etkin önlemler alabilirler. Özellikle kent ormanları ve yeşil alanların, kentin iklim krizini de göz önüne alan biçimde planlanması önem kazanıyor. Toplumda bu talebin oluşması yerel yöneticileri uyaracaktır. Ancak unutulmamalıdır ki; değişim bireyin kendisinden başlar. Bireysel olarak yapabileceklerimizi küçümsemekten bisiklet ya da toplu taşımayı tercih etmek, bitki / ağaç dikmek, tüketimimizi olabildiğince azaltmak ve bu amaçla paylaşımlarımızı artırmak değerli olacaktır.

Biz hekilere düşen; başta iklim krizi olmak üzere, insan sağlığını etkileyen, yaşamın sürdürülebilirliğini zora sokan çevresel etmenlerle mücadele ederken, toplumun farkındalık düzeyini artırmak ve çevrenin sağlık üzerindeki değişken etkilerini izleyerek raporlamaktır.

Sevgiyle sağlıklı kalın.

DENİZ KABUĞU

Dr. Dilek ABİ YEĞİN | dyegin2@gmail.com

HORMONLARIMIZI NELER BOZUYOR?

Gün içerisinde deterjanlar, şampuanlar, kozmetik malzemeleri, güneş kremleri, kokulu mumlar, böcek ilaçları, boyalar, duvar kağıtları ve yiyeceklerin plastik kaplarla teması gibi pek çok nedenle, çeşitli kimyasal maddelere maruz kalmaktayız. Ne yazık ki bu maddeler, sağlığımızı bozmakla bizi tehdit etmektedirler. Üstelik

sadece hormon sistemini etkilemekle kalmayıp, aynı zamanda kanser gibi hastalıklara da neden olabilmektedirler.

Sağlıklı bir organizmada veya onun neslinde endokrin sistemin çalışmasını değiştirerek, sağlık sorunlarına neden olan bu maddelere: "Endokrin bozucular" denilmektedir.

Bu Maddelere Dikkat Edin!

Endokrin bozucular grubunda pek çok madde bulunmakta olup bazıları şunlardır:

Plastik ile ilişkili ürünler (Fitalatlar). Bifenol A (vernik). Alkilfenoller. Poliklorine bifeniller (PCB). Dioksin ve benzopren. Ağır metaller: Kurşun, civa, kadmiyum, arsenik, uranyum.

Pestisidler: (DDT, endosülfan, dieldrin, metoksiklor, kepon, dikofol, toksofen gibi böcek ilaçları), (alaklor, atrazin, nitrofen gibi bitki ilaçları), (benomil, mankozeb ve tribütiltin gibi mantar ilaçları), (aldikarb, bibromokloropropan gibi parazit ilaçları) bu gruptadırlar.

Endokrin Bozucuların Etkileri

Etkileri yaş gruplarına göre değişiklik göstermektedir.

Çocuklarda; Erken veya geç ergenlik, vajen kanseri, kanser sıklığında artma, kriptorşidizm, hipospadias, sperm sayısında azalma, testosteron düzeyinde

azalma, üreme sistemi gelişim sorunları, obezite, tiroid bozuklukları, SSS gelişim bozuklukları, düşük doğum ağırlığı, hiperaktivite, öğrenme problemleri, zeka düzeyinde azalma yapabilmektedirler.

Erişkinlerde; Meme kanseri, endometriyozis, fetal ölümler, malformasyonlu çocuklar, testis kanseri, prostat kanseri, sperm sayısında azalma, sperm kalitesinde azalma, testosteron düzeyinde azalma, tiroid hormon düzeylerinde değişiklikler yapabilmektedirler.

Korunmanın Yolları

Korunmanın basit ve kolay yolları bulunmaktadır. Yeter ki bu konuda bilinçli olalım. Bu konuda yapılabilecekler:

- Parfümlü kişisel bakım ve ev içi temizlik ürünleri kullanılmamalı, doğal ürünler kullanılmalıdır.
- Evler sürekli havalandırılmalı ve güzel koku isteniyorsa kimyasal kokular değil, doğal çiçekler, yeşil bitkiler gibi doğal ürünler kullanılmalıdır. Sprey şeklinde hava temizleyiciler

kullanılmamalıdır.

- Çocuklarda plastik diş kaşıcılarından, oyuncaklardan kaçınılmalıdır.
- Oyuncaklar fitalat içermemelidir.
- Oyuncaklarda doğal, cilasız ve boyasız olan tahta ürünler tercih edilmelidir.
- Biberon ve oyuncaklar "BPA içermez" etiketi taşımalıdır.
- Dekoratif objeler, giysiler, temizlik materyalleri doğal malzemelerden yapılmalıdır.
- Ortamda tütsü ve mum kullanımı sınırlandırılmalı, sigara içilmemelidir.
- Su geçirmez, leke tutmaz kumaşlar gibi kimyasal işlemlerden geçirilmiş giysiler kullanılmamalıdır.
- Sinek ve sivrisinek kovucu olarak doğal uçucu yağlar (lavanta, ökaliptus, limon, nane gibi) tercih edilmelidir.
- Eski plastik saklama kapları, yiyecek ve içeceklerin saklanmasında kullanılmamalı, yeni ve iyi durumdaki plastikler kullanım kılavuzundaki önerilere dikkat edilerek kullanılmalıdır.
- Yapışmaz teflon tavaları kullanılmaktan vazgeçilmeli, kullanılıyorsa çizildiğinde hemen atılmalıdır.
- Gıdalar buzdolabında ya da buzdolabı dışında cam kaplar içinde tutulmalıdır.
- Mikrodalga fırınlarda gıdalar cam kaplar içinde ısıtılmalı. Isıya dayanıklı olduğu söylenen

plastikler kullanılmamalıdır.

- Yanmış, tütsülenmiş gıda tüketimi en aza indirilmeli, gıdaların yanmış kısımları yenilmemelidir.
- Polikarbonat plastik kaplar, bulaşık makinelerinde yıkanmamalıdır.
- Sular cam şişelerde saklanmalı, plastik kaplar kullanılmamalıdır. Plastik su şişeleri sıcak ya da çok soğuk ortamlarda zararlı kimyasallar salgıladıklarından, güneş ışığında bırakılmamalı, buzdolabının dondurucu bölümüne konmamalıdır.
- Bulaşık makinelerinde mümkün olduğunca az miktarda, fosfat içermeyen, parfümsüz deterjan kullanılmalı. Parlatici yerine beyaz sirke kullanılmalı, iyice durulanmalıdır.
- El, vücut ve ev temizliğinde antibakteriyel ürünlerden kaçınılmalı, çevreye zarar vermeyen ürünler kullanılmalıdır.
- Saklama kapları BPA içermez etiketi taşımalı. Ancak adı BPA olmayan, BPA benzeri türevlerin de tehlikeli olabileceği bilinmelidir.
- Kurşun içeren derin deniz balıkları ve antibiyotik içeren çiftlik balıkları fazla tüketilmemeli, tavuk ve balıkların derisi mümkün olduğu kadar yenilmemelidir.
- Küçük balık tüketimi tercih edilmelidir.

Sağlıkla Kalın!

BİR RESİM BİNBİR SÖYLENCE

Dr. Yelda ERTÜRK | eyerturk@gmail.com

DOĞADAN KOPUŞ; YERSİZ YURTSUZLUK RESİM SANATI TARİHİNDEN İKİ KARŞIT ÖRNEKLENDİRME

Modern dünya teknolojiyi yüceltip, makineleşmeyi savunan ve hareket ile hızın benimsenip değerlendirildiği, dinamızın ön planda tutularak özellikle vurgulandığı bir yer olarak bizi yangınlarla, sellerle karşı karşıya getirmiştir. Doğanın teknik düşünme ile nesneleştirilmesi insanı kendi özüne, varoluşuna, yani Varlıksal kökenine yabancılaştırarak, ona sahte imkânlar sunmuştur. İnsan modern çağın teknolojik bakışı altında hesaplanabilir, denetlenebilir ve hatta üretilebilir bir nesne haline gelmiştir. Doğa ile bir olduğumuzu unutturan teknik düşünmede makine, canlının yerine geçer ve hatta canlılar bir makine olarak kavranır. Nesneleştirme ve hatta makineleştirme özü belirlenen ve sabitlenen şeyin yeniden üretiminden başka bir şey

gerektirmeyecektir. Günümüzde yapay zekânın gelişimi, insanın işlevlerinin giderek daha fazlasını yerine getirmesi, insanın doğadan ve kendi doğasından kopuşu sonucu ortaya çıkar. Korkulması gereken aslında yapay zekânın gelişimi değil, bu süreç içerisinde insanların birer robota dönüşmesi, insani değerlerini kaybetmesidir. Teknik düşünmenin güçlü ve ezici bir şekilde hüküm sürmesi sonucunda, insanın mekanik olarak yeniden üretilebilme düşüncesi, doğanın bir parçası olduğumuzun inkârını ve evinden sürgün olmayı getirmiştir. İnsan bu durumda kendi kökeni ve temeliyle olan bağına kaybeder ve yersiz yurtsuz kalır. İnsanı değerli kılan şeyin görünmemesi, can olmanın ve olanaklılığın unutulması, onun sadece yerine getirdiği işlevlerle ve üstlendiği

görevlerle tanımlanmasına sebep olur. Bu işlev ve görevler yakın bir gelecekte yapay zekâ tarafından çok daha verimli bir şekilde uygulandığında, insani varoluş açık bir gereksizliğe indirgenecektir. Sonuçta varoluş derin bir krizin eşiğindedir. Hesaplayan, ölçüp biçen düşünme ve ona bağlı olarak gelişen doğanın teknik bilimsel açıdan kullanıma hazır bir yedek parça olarak işlenip düzenlenmesi, insanın doğaya ve şeylere yönelik egemenlik algısı modern döneme damgasını vurmuştur.

Felsefe yüksek lisans tezi olarak üzerinde çalıştığım Alman düşünür Martin Heidegger (1889-1976) felsefesinde teknolojiyi yüceltip, makineleşmeyi savunan modern insanın doğadan koparak,

Varlığı unutarak yersiz yurtsuz kaldığını serimler. Yurtsuzluğun temelinde Heidegger'in teknik düşünme adını verdiği ve Varlığı bir varolan olarak tasarlayan metafizik tarzda düşünme vardır. Teknik düşünme nesneleştiricidir, ele aldığı her şeyi öznenin bir tasarımı haline getirir.

Teknik düşünmenin kökü Grekçe "tekhne" kelimesidir. Tekhne'nin el becerisine dayalı etkinlikler anlamı yanında, zihinsel ve sanatsal etkinlikler için kullanılan bir anlamı da vardır. Bu haliyle "tekhne, öne-çıkarmaya, poesis'e aittir; o poetik bir şeydir". Ayrıca tekhne'nin episteme'yle, bilmeyle bir bağda söz konusudur. Bu bağlamda bir şeyi anlamak, onda yeterli olmak, orada yurdunda olmak anlamlarına da gelir ki bu haliyle bilme bir gizini açma olup bir açılma, aydınlığa çıkarma sağlar. Tekhne, bu halde gizini açma olarak öne çıkarmadır ve hakikatin açıklığında durur. Oysa modern çağda teknik düşünme anlam değiştirmiştir. Heidegger modern toplumda teknik ve teknoloji kullanımı konusunda temkinlidir. Ona göre tekhne kökensel anlamını yitirmiştir; doğa artık gizini açığa çıkaran değil kontrol edilen, zapt edilen ve düzenlenen bir malzemeye dönüşmüştür. Teknikteki hakim gizini açma, bir tür enerji sağlama için söküp alınabilme, depolanabilme şeklinde

kendini dayatan bir talebe dönüştürmüştür.

Modern çağda doğa sadece ondan talep edilen, hatta ona dayatılan isteklere uygun olup olmamasıyla görünür hale gelir. Doğa ile Varlık anlayışı da değişir, dönüşür. Varlık artık gizleme-açılma ilişkisinde açılma yerine, insanın bilmesi ve istemesine uygun olarak biçimlendirilen, bu nedenle de anlamı unutulandır. Yeni anlam ve kullanışı ile teknik düşünmede doğa kendine özgü bir düzenlenişe sahip olur. İnsan bile doğa enerjilerini sömürmek için belli bir düzenlenişe tabidir. Her şey endüstriyelmiş insanlık için bir kaynak olarak görülür. İnsan da bu düzenlenişten kaçamaz. İnsan kaynakları kelimesi bile insanı kullanıma hazır bir araca dönüştürmüştür. Yine insan böyle bir düzenleme yapabildiği için her şeyi kendi ürünü zannedip dünyanın efendisi konumuna kendini yükseltir. Bu bir yanılgıdır, Varlığın, doğanın unutulmuşudur.

Heidegger yirminci yüzyılda karşı karşıya gelinen sanayi, ticaret, teknoloji ve hiyerarşinin giderek egemenliklerinin artmasını, insanlar ile insanlar, insanlar ile doğa, insanlar ile kültürel, sosyal, siyasal kurumlar arasındaki bağların zayıflayarak tek boyutlu hale gelmesine bağlar. Filozofa göre tekniği yürüten olarak insan buyurma işinde açığa

çıkartma tarzlarından biri olarak rol oynar. Teknik, Varlığın açılım olanaklarından biridir. İnsan için değer ve önemi tartışılmaz ama Varlığın sadece bir görünümüdür. Varlık kendini teknik olarak yine insan eliyle gerçekleştirebilir. Öyleyse teknik, Varlığın kendisini insan eliyle açtığı, açığa çıkardığı, gerçekleştirdiği somut bir olabilirliğidir. Bir kavram ya da tasarlanmış bir nesne haline getirilen doğa parçası ile iş gören ve böylece her türlü ilişkiselliği ve bağlamsallığı dışarda bırakan teknik düşünce tarzı, nesnesini geri kalan her şeyden izole ederek, soyutlayarak, ona ait olan sabit ve değişmez özü bulmaya çalışır. Bunun sonucunda hem doğa hem de insan, birbirlerinden kopararak sabit, mutlak ve evrensel birer tasarım haline getirir.

Teknoloji çağının yıkımına karşı varlığı korumak Heidegger'e göre yeryüzünün kutsamasına açık olmakla mümkündür. Doğayı sadece kullanım nesnesi olarak görmek ile Varlığın gizemine çobanlık etmek çok ayrı şeylerdir. Asıl olan olanaklının bozulmazlığını gözetmek için yeryüzünün kutsamasını kabul etmek ve bu kabulün yasası içinde yurdunda olmaktır. "İnsan varolanın efendisi değildir. İnsan Varlığın çobanıdır. O çobanın özlü yoksulluğunu kazanır; bu yoksulluğun değeri

Varlığın kendisi tarafından onun Hakikatini korumaya çağrılmış olmasında yatar”.

Modern zamanlarda insan sadece varlık ile değil sanatla ilgili olarak da tinsel bir yoksunluğa düşmüştür. Oysa sanat insanı varlığın mekânına, meskenine taşır. Bu meskendeki ikametini muhafaza eder. İnsanı kendi hakikati ile yüzleştirir. Hakikatin sanat eserinde durdurulması, Varlığın eserde bir oluş şeklinde açığa çıkmasıyla ilişkilidir. Sanat eserinde hakikatin açığa çıkagelmesi, onda aydınlığa çıkan varolanların çokluğuna işaret eder. Fakat günümüzde sanat endüstri toplumunun kültür malzemesine dönüşmüştür. Yine de insan tüm bunlara karşı çaresiz değildir. Yurtsuzluğun anlaşılması insanın kurtuluşunun başlangıcıdır. İlk adım hatırlamadır. İnsan günümüzde yeryüzünün efendisi olduğunu ve her şeyin de insan yapımı olduğunu kadarıyla var olduğu yanılgısına düşmüştür. Bu durumun esas tehlikesi kendi eğiliminin tehlikeli olduğunu gizlemesidir. Kuşkusuz bu tehlikeyi ilk sezenler poetik, yaratıcı dili konuşan sanatçılardır.

20. yüzyılın başlarında Avrupa’da doğan Fütürizm sanat akımı, yersiz yurtsuzluk ve Varlıktan uzakta ikamet etme durumunu anlamamızda yardımcı olacak yorumlamalara sahiptir. Fütürist akımın ortaya çıkışına zemin

hazırlayan gelişmelerin başında, Batı dünyasındaki ekonomik ve zihinsel dönüşümün yanında 19. yüzyıl sonlarındaki siyasi, sosyal, düşünsel dönüşüm ve değişimler yer almaktadır. Kapitalizmin ortaya çıktığı, teknolojik gelişmelerin hızla yükseldiği bu dönemde sanayileşme ve sanayileşmeye bağlı hızlı gelişim makineleşmeye sebep olmuştur. Aydınların ve halkın belirli kesimlerinden özellikle genç sanatçıların yeniliğe, hıza, teknolojiye ve gelişmişliğe duyduğu yoğun açlık, devinim ve hareketi dolayısıyla teknolojiyi merkeze alan Fütürizm hareketine zemin hazırlamıştır. Bu hareketin teknik ve teknolojik gelişmeler temelinde şekillenmesi nedeniyle İtalya’nın en gelişmiş endüstri şehri olan Milano’da ortaya çıkması şaşırtıcı değildir. Çağdaş makinelerin işleyiş biçimlerinin, ritmin ve hızın yüceltilmesiyle birlikte hareketin ifadesine yönelik Fütürist sanatçılar, çağın hızını, hareketini ve makinelerin ritmini resimlerine aktarmaya yönelmiştir. Fütürist sanatçılar için, manifestolarında açıkladıkları şekilde bir yarış arabası, Samothraki adasındaki Yunan Tanrıçası Nike’in kanatlı zafer heykelinden bile daha değerlidir. İnsanı şaşırtan bu benzetme dönemin hıza, güce ve devinime vermiş olduğu önemin bir özeti gibidir. Geçmişin koruma ve tutuculuğundan yakınan

ve toplumun geleceğe dair değişimleri hızlıca sindirebilmesi için var olan düzenin dönüşüp, değişmesi gerektiğine inanan Fütürizm destekçileri, savaş çığırtaçlığı yapmıştır. Onlara göre bu dönüşümü sağlayacak en güçlü araç savaşın ta kendisidir. Bu savunu öyle boyutlara ulaştırmıştır ki İtalya’nın 1914’de başlayacak olan Birinci Dünya Savaşına girmesinde Fütürist akım destekçilerinin de rolü olduğu düşünülür.

Fütürist sanatçı Umberto Boccioni’nin “Bilinç Devleti/ Ruh Halleri: Uğurlama” isimli çalışması savaş, dinamizmi, hızı ve devinimi kutsar.

Umberto Boccioni’nin “Ruh Halleri”/ “Statid’animo” serisi içinde yer alan “Uğurlama”

Umberto Boccioni, 1911, 70,5x96,2cm

resmi, ilk göz atışta ışığı ve rengi şeritlere ayırarak kübist öğeler taşıyan, bölmece bir teknik ile yapılmıştır. Ressam resimde bir dördüncü boyuttan bahsetmiştir. Boccioni'ye göre bu boyut oylumdur. Bu sayede akış ve zaman resme eklenmiştir. Kübist resimde ressam zamanı durdurur ve nesnesine farklı açılardan bakarak resmeder. Burada kübik bakış açısıyla zamanın akışı birleştirilmiştir. Böylece seyircisinin de esere katılması düşünülmüştür. Kompozisyonun merkezinde uzaklaşan trenin ışıkları bulunan, çizgiler ile perspektif hissi verilen ve kullanılan renklerin tonlarının derinlik kattığı tabloda, ortadan etrafa doğru dalgalar eşliğinde hareketin oluşumu yönlendirilmiş, insan betimlemeleri ise ritmik

"Bilinç Devleti/ Ruh Halleri: Uçurlama",
m, Modern Sanatlar Müzesi, New York

tekrarlarla tasvir edilmiştir. Bir tren, trenin dumanı, vagon numarası, elektrik direkleri, gar ve garda bulunan yeşil kıyafetleri ile öne çıkan askerlerin uğurlanması, üst üste, yan yana ve iç içe geçmiş şekildehiz, devinim ve dinamizmi imler. Yeni yüzyılın enerjisi ile İtalya'yı klasik geçmişinden kurtarmak isteyen Fütürist sanatçılar, otomatik makineler, motorlar, trenler gibi hareket halinde yapıların insanla özdeş bir canlılığı olduğunu ifade etmişlerdir. Çağın ruhu içine ressam tarafından kutsanan makineleşme, teknoloji ve hatta savaş bugünkü bakış açımızla nasıl da zıtlık içindedir. Sanki uğurlanan, yolcu edilen, sürgüne gönderilen insanlıktır.

Dadaizm sanat akımı da Birinci Dünya Savaşı yıllarında başlamış kültürel bir akımdır. Bu akım savaş sebebi ile dünyanın, insanların yıkılışından umutsuzluğu düşmüş, hiçbir şeyin sağlam ve sürekli olduğuna inanmayan bir felsefi düşünüşün ürünüdür. Fütüristlerin savaş çığırıklığına karşı, savaşın ardından gelen boğuntu ve dengesizliğin dışavurumudur. Dadaistler savaşın barbarlığını gözler önüne sermek dışında gündelik hayat ve sanat alanındaki katılığa ve erotizme de karşı çıkmışlardır. Bu bağlamda Dadaist sanatçılar topluluğu burjuva ile savaş ve düşünce

yoksulluğunu özdeşleştirmişlerdir.

Dünya savaşlarından sonra her şeyin, sanatın bile anlamsız olduğunu düşünen Dadaist akımın öncüsü olacak Marcel Duchamp kendi sanatsal varoluşu içinde Heidegger'in bahsettiği tarzda bir krizi yaşayan ve eserlerine yansıtan avangard bir sanatçıdır. Onun "Merdivenden İnen Çıplak"/"Nude Descending a Staircase" isimli tablosu, insanın robotlaşmaya gidişini gözler önüne sererken, Fütüristlerin aksine teknolojiye eleştirel bir tavır alır.

"Merdivenden İnen Çıplak",
Marcel Duchamp, 1911, 147x89,2cm,
Philadelphia Art Museum

Marcel Duchamp bu resmi, dünya bir savaşın eşliğinde iken 1911'de neredeyse tek renk yelpazesinde boyanmış beş ayrı silüeti üst üste

çakıştırarak, tek bir vücudun birbirini izleyen hareketlerini üst üste getirerek çizmiştir. Böylesi bir üslup sinematografik

bir etki yaratarak hareket eden soyut bir görüntü oluşturmuştur. Hareketin temelinde bulunan parça bütün ilişkisinin biçimsel bakımdan farklı şekillerde yorumlanması, parça tekrarlarının iç içe ve üst üste geçmesiyle saydamlık katmanların oluşması ve tüm bu yorumlamaların eşzamanda değerlendirilip esere aktarılması, insanı robota dönüştüren bir imgelem yaratmıştır. Dönemin sanat camiası Fütürist düşünceye aşina olsa da hareketin iki boyutlu resimde bu denli başarılı aktarılışı resim tarihinde ilk defa

gerçekleşmiştir. Gözlerimizin önünde kıpırtısız duramayan, hareket eden çıplak vücut kendini çoğaltarak, tüm kompozisyonun merdivenlerden inen bir makineye dönüşmesini sağlar. Bu resim çağın hız, makineleşme, doğayı ve insanı bir araç olarak indirgeme anlayışına bir protestodur.

Tez savunmam sırasında ve sonrası Prof. Nami Başer hocamla

Sonuç olarak; günümüzde teknik düşünme ile insan doğa üzerinde araştırma yaparken, mevcut koşulları kendi amacına uygun olarak hesaba katar. Durmadan ilerleme düşüncesiyle gelecek

vaat eden uygun olanakları hesaplar, hiç durmadan bir fırsattan diğerine acele eder. Yeninin, makineleşmenin ve hızın her şeyi tükettiği böyle bir çağda, insanın herhangi bir şeyle yakınlık kurması veya herhangi bir şeyle onu araçsallaştırmadan karşılaşabilmesi olanaklı değildir. Oysa insan doğadan ayrı ve onun üstünde bir hakikate sahip değildir. Bunu hatırlama ve farkına varmada, sanatsal düşünme bize yol gösterebilir.

Bu konunun açıklanmasında Fütürizm ve Dadaizm akımlarından seçilen iki örnek kullanılmıştır. Şüphesiz ki seçilenler, seçenin anlama ve anlayışının imkanı dahilindedir. Ama önemli olan bu olanağın mümkün olmasıdır. Yani sanat ile başkayı görme, başkayı anlama, başkayı aydınlığa çekme ve kapalı olanı açma gücünün varlığıdır. Sanat eseri sayesinde varolanın içine girdiği

aydınlık bu yüzden çokluktur. Bu çokluk içinden seçilmiş belli bir tek yorumlama makaleyi yazan olarak benim, Varlığın açıklığında kendi şiirimdir. Varlık ise sonsuz şiire açıktır.

>> 11 AĞUSTOS 2021, BATI KARADENİZ'DEKİ SEL FELAKETİ TTB VE ODSH HEYETİNİN GÖZLEMLERİ ¹

17 AĞUSTOS SALI, 1.GÜN (BOZKURT, ABANA, ÇATALZEYTİN, AYANCIK)

11 Ağustos 2021 günü Kastamonu'nun Bozkurt ilçesi, bütün Batı Karadeniz bölgesinde etkili olan şiddetli yağmura bağlı olarak bir sel felaketi yaşadı. TTB ve ODSH Kolu heyeti, bölgeye ancak yağışların durmasından sonra, 16 Ağustos günü gidebildi ve 17 Ağustos sabah ilk durağımız olan Bozkurt ilçesine ulaştık. Ziyaretimizin rehberliğini, bölgeyi her bakımdan çok iyi tanıyan Kastamonu Tabip Odası yaptı. Bölgedeki gelişmeleri başından beri yakından izledikleri ve müdahil oldukları için, ziyaretin amacına ulaşmasında çok önemli katkıları oldu.

BOZKURT

Bozkurt ilçesi, Ezine Çayı'nın içinden geçtiği vadinin tabanında bulunmaktadır. Yerleşimin büyük bölümü çayın doğal sel yatağındadır ve bu binaların tamamına yakını 4-5 katlı, bazıları 8-10 katlı yüksek binalardan oluşmaktadır. Çaya yakın komşulukta inşa edilmiş bir binanın, on katın üzerinde yüksek olduğu, onun hemen yanında bulunan 4-5 adet çok katlı binanın ise tamamen veya tama yakın yıkılmış olduğu hemen göze çarpmaktadır. Sel, dere yatağına komşu olan çok katlı binalarda ağır hasar yaratmış, bazı binaları ise tamamen yıkmıştır; bunlardan

tamamen yıkılan bir tanesinde, ilk belirlemelere göre 9 kişinin hayatını kaybettiği bildirilmiştir. Selin yatay yayılımı ile beraber, tamamı çok katlı binaların zemin katlarında bulunan çarşı ve dükkanların tümü ağır zarar görmüş, can ve mal kaybı oluşmuştur. Selden korunmak için dükkanların içinde sıkışarak boğulan, sele sokakta yakalanan ve sürüklenerek kaybolan insan sayısı da az değildir. Bozkurt ilçesindeki bu sel olgusunda, selden kurtarmaya çalışırken, araçlarla beraber sele kapılarak hayatını kaybeden bireylerin varlığına ilişkin tanıklıkların fazlalığı dikkat çekmektedir. Araçlarıyla birlikte selde hayatını kaybedenlerin gerçek sayısı, tam olarak verilememekle beraber, bildirimler

ve medyada paylaşılan görüntüler düşünüldüğünde 10 sayısı, durumun belirsizliği de dikkate alınarak, şimdilik bir referans olabilir. Her sel için olduğu gibi, bu olguda da gerçek ölüm sayısı, sel güzergahında denize kadar olan bütün alanın temizlenmesi sonrasında ve bildirilen kayıpların tamamının akıbetleri belli olduktan sonra kesinleştirilebilir.

Şiddetli yağmurun etkisiyle vadinin üst noktalarından başlayan sel, Ezine Çayı'nı oluşturan kollar boyunca, geçtiği güzergahta bulunan çok sayıda büyük ağacı kökünden sökmüş, bu nedenle Bozkurt ilçesine ulaştığında yıkıcılığı yüksek olan bir kitleye ve debiye ulaşmış. Bu büyük ağaçların, Bozkurt merkezdeki

1) Heyette Dr. Vedat Bulut (TTB-MK), Dr. Alican Bahadır (TTB-MK), Dr. Meltem Günbeği (TTB-MK), Dr. Seçkin Kara (TTB-ODSH_Kolu) yanı sıra Dr. Yusuf Öztürk (Kastamonu T.O. Başkanı) ve Dr. Önder Ahlatçioğlu (Kayseri T.O. YK) bulunmaktaydılar. Kayseri Tabip Odası Yönetim Kuruluna, gösterdikleri misafirperverlikleri ve rehberlikleri için çok teşekkür ederiz.

köprüde oluşturduğu blokaaj, selin dere yatağının her iki yanına doğru genişlemesine ve geriden gelmekte olan su kitlesinin birikmesine ve su seviyesinin çok kısa bir süre içinde hızla yükselmesine yol açmış.

boyunca birkaç noktada durarak, Ezine Çayı'nın sel yatağında meydana gelen değişiklikleri gösterdiler. İki büyük kolun birleştiği, ilçenin 5-6 kilometre yukarısındaki bir noktada bir

yataklarıyla orantısız ölçüde geniş bir sel yatağı oluşturduğu, yatak boyunca belirli bir yüksekliğe kadar ağaç örtüsünün azaldığı ve vadi boyunca aşağıya kadar neredeyse kesintisiz uzanan kelleşmeler olduğu, Ezine Çayı'nın buradan devam eden bölümünde de aynı yatak genişlemesinin olduğu görülüyordu. Kelleşmelerin nedeninin, selin aşındırdığı toprak ve onunla beraber sürükleyip götürdüğü ağaçlardan arta kalan izler olduğunu öğrenecektik. Bu ağaçlar, Bozkurt ilçesindeki köprüde tıkanmaya ve su baskınının yıkıcılığını arttırmaya sebep olan ağaçlardı. İlçenin çarşısında bulunan bütün dükkanlar zemin katlardaydı ve çok sayıda iş yeri sahibinin, tavan seviyesine kadar yükselen selin debisine kapılarak sürüklendiği söyleniyordu. Dükkanlarından daha erken çıkabilen veya o esnada dışarıda bulunanların bir kısmı ise araçlarını selden kurtarmaya çalışırken sele kapılmış ya da aracıyla birlikte sürüklenerek yaşamını yitirmişti. Selin öğlen saat 11:30 civarı meydana geldiği bildiriliyordu. Ayrıca, olaydan kısa süre önce

Bu nedenle selin akış yönünde olmasa da sel yatağında bulunan bütün binalar, yerleşim kotuna göre çoğunluğu 2-3 metre olmak üzere, yer yer 5-6 metreye ulaşan yükseklikte bir sel ve su baskını ile karşı karşıya kalmışlar. Selin getirdiği ağaç ve diğer birikintiler, selin sürüklendiği çok sayıda arabayla beraber yolları bloke etmiş, aynı zamanda binaların zemin katlarını doldurmuş. Bunun izleri ve etkileri biz gittiğimizde hala görülebilir durumdaydı.

İlçeye giden yol, Ezine Çayı vadisinin doğu yakasından kıvrıla kıvrıla iniyor, böylece aşağıda vadinin selden ne kadar etkilendiği görülebiliyordu. Kastamonu Tabip Odasından arkadaşlar, yol

HES vardı. Basında yıkıldığı ve Bozkurt'taki selin felakete dönüşmesine neden olduğu yönünde çokça spekülasyon yapılan HES'in, tepenin üst noktalarından başlayarak çay yatağına kadar inen borularının sağlam olduğu görülüyordu. HES'in daha yukarıda bulunan kısımlarını görmek, ulaşım olanakları elvermediği için mümkün olmadı.

Buna karşılık, Ezine Çayı'yla birleşen küçük derelerin, önceki

polis ve belediye araçlarından halka, olası bir sel beklendiği ve araçlarını yüksek yerlere çekmeleri gerektiği yönünde anonsların yapıldığı yönünde iddialar vardı.

Bozkurt ilçesi Belediye Başkanı ile görüştük. Kastamonu Belediye Başkanı da birlikteydi ve toplantıya katıldı. Kendilerine bu bilginin doğruluğunu sorduk. Belediye Başkanı, kendilerine Meteoroloji Genel Müdürlüğü tarafından, olaydan yaklaşık 10-12 saat evvel, sel ve su baskını riskinin arttığına ilişkin uyarı içeren cep telefonu mesajı gönderildiğini söyledi. Meteorolojinin mesajı bizimle de paylaşıldı. Buna göre: **"Bir önceki gün 24 saatte Bozkurt'ta metrekaresine 118 kg yağış düştüğü ve bu yağışın toprağın suya doymasına sebep olduğu, bölgede yağışların 11 ve 12 Ağustos günlerinde de devam edeceği ve 12 saatte metrekaresine, yer yer 100 kg'ın üzerinde olacak şekilde aşırı yağış düşmesinin beklendiği, sel, su baskını, toprak kayması ve ulaşımında aksamalara karşı dikkatli ve tedbirli olunması gerektiği"** bildirilmekteydi. Belediye Başkanı, halka yapılan anonsların sokakları boşaltarak, selin olası zararını azaltmaya yönelik olduğunu söyledi. Hiç kimse bu kadar büyük bir sel olmasını beklememişti!

Dere ve sel yataklarına kurulu, çok sayıda irili ufaklı yerleşimi barındıran Karadeniz bölgesinde, toplum ve yerel yönetimlerin, sel olgularına yabancı olmadığı düşünülebilir. Ancak, bu defa yağışın MGM² tarafından öngörülenin 3-4 katı olarak gerçekleşmesi nedeniyle, selin ve su baskınının, evvelce

deneyimlenen örneklerle karşılaştırma götürmeyecek şiddet ve yaygınlıkta gerçekleştiği ifade edilmekteydi. Biz, Belediyenin bir afet planı olup olmadığını, neden eski deneyimlere göre davranmakla yetindiklerini kendilerine sorduk fakat doyurucu yanıt alamadık. Herkes, son derece üzgündü! Yaşanan olayın yarattığı travmanın izleri, bölge halkının yaşadığı psikolojik travmanın büyüklüğüne işaret etmektedir ve yerel yöneticilerin de bu travmadan muaf olmadıkları, unutulmamalıdır. İlçe genelinde halkın psikolojik desteğe gereksinimi vardır.

Bozkurt ilçesinde selden sonra, ziyaretimize kadar geçen 6 günde, sel olgusuna yönelik müdahale yönünden artık 4. Evre'ye geçmişti. Yani akut olay yatışıyor ve kurumların normal işlevlerine dönme sürecine giriliyordu. Belediyeden verilen bilgiye göre ilçeden 750 ila 1000 civarında insan ayrılmıştı, 600 kadarı Kastamonu'daki Kredi ve Yurtlar kurumuna ait yurtlara yerleştirilmişti. Yaz aylarında 10 bin civarına kadar artan nüfus, diğer zamanlarda 4500-5000 civarına iniyordu. Bunun dışında kalanların ise, bir kısmının Abana, İnebolu gibi yakın ilçelerdeki, Kastamonu merkezdeki ve az bir bölümünün ise başka kentlerdeki akrabalarına gittikleri öğrenildi.

İlçedeki binaların tamamına yakını ve özellikle görece yeni olan çok katlı binalar sel yatağında bulunduğu için, evi sel seviyesinden yukarıda olan veya ilçenin yüksek kesimlerinde oturanlar ise diğerleriyle aynı

fiziksel ve toplumsal ortamı paylaşımları nedeniyle, pratik olarak ilçe nüfusunun tamamı, olaydan etkilenmişti. Sel yatağında bulunan bütünlüğü bozulmamış görünen binaların tamamında, 3 metre civarında bir seviyede selin bıraktığı iz bir çizgi halinde görülebiliyordu. Zemin kat ve bodrumların tamamı, birinci katların önemli bir bölümü oturulamaz hale gelmişti. Çok miktarda ev eşyaları, arabalar, dükkanlardaki malzemeler ya sele kapılarak tamamen kaybedilmiş ya da onarılamayacak düzeyde zarar görmüştü.

Belediye Başkanıyla yapılan görüşmede edinilen bilgilere göre 108 kayıp, kesin olmamakla beraber en az 60 ölüm vardı ve bunların 7 tanesinin kimliği belirlenememişti. Devlet Hastanesindeki hekimlerden alınan bilgilere göre ise toplam ölü sayısının 62 olduğu, bunlardan 49 tanesinin kimliklerinin belirlendiği ve yakınları tarafından defin edildikleri, Devlet Hastanesi'nin morgu küçük olduğu için ve bir geçici morg kurulmadığından, ölen bireylerin İnebolu'ya gönderildikleri belirtildi.

Bozkurt ilçesinde 1tane ASM ve 3 ASM hekimi ile bir TSM bulunuyordu. ASM ve TSM binaları selden zarar görmemişti. Buna karşılık yeni yapılmakta olan ve henüz taşınma işlemi tamamlanmamış olan Devlet Hastanesi binası selden etkilenmiş, zemin kat, bodrum ve birinci katlarını su basmış, tıbbi cihaz ve malzemeler zarar görmüştü. Bunun üzerine eski Devlet Hastanesi binası tekrar

kullanıma açılmış, aynı zamanda dere yatağının batı yakasında sel yatağından yüksekte bir noktaya sağlık hizmetlerini sürdürmek üzere seyyar sağlık merkezi oluşturulmuştur. Ancak ağırlıklı sağlık hizmeti eski Devlet Hastanesinde verilmekteydi. İlk gün dere yatağının batı yamacında bir seyyar hastane kurularak Acil Poliklinik olarak çalışmıştı. Görüşebildiğimiz Devlet Hastanesi Hekimleri ve TSM sorumlu hekiminin verdikleri bilgilere göre:

-İlçede görevli olan ve selden etkilendiği değerlendirilen sağlık personeline 10 gün idari izin verilmiş, yerine geçici görevlendirmeler yapılmıştı. Bunların bir bölümü ilçeye gelerek çalışmaya başlamış, ASM'lere yapılan görevlendirmelerin de bir iki güne kadar gelmesi bekleniyordu.

-Kronik hasta ve ilaç kullananların ilaçlarının temininde sorun bulunmamaktadır. Türk Eczacılar Birliği, ilçeye çok miktarda ilaç temin ederek seyyar eczane açmış ve reçete ile ilaç verilmesine kısa sürede başlamıştı.

-Çocuk aşılarında önemli bir aksama söz konusu değildi.

-İlk gün ve akşamı, Devlet Hastanesinde 800'ün üzerinde poliklinik yapılmıştı.

-İlk gün sele bağlı yaralanma görülmemiş ancak, ikinci günden itibaren daha fazla olmak üzere bir kaç klavikula kırığı ve el kırıkları da içinde olmak üzere ekstremite travmaları gözlenmişti. UMKE, ağır olguları doğrudan sevk etmekteymiş. Sonraki günlerde, kurtarma ve enkaz çalışmaları

başladıktan sonra, ayağa çivi batması olguları görülmeye başlanmış. Çalışmalar esnasında basit lastik çizme kullanılması bunun nedeni olarak düşünülebilir. Yağış durduktan sonraki günlerde buna daha az sayıda olmakla beraber çıyan sokması gibi yakınmalarla müracaatlar olmuş, bu olgular ayaktan tedavi edilerek tetanus aşısı yapılmıştı.

-İlk iki gün zarfında 320 hasta hava yoluyla, olmak üzere toplam 800 kadar hasta İnebolu'ya sevk edilmiş, sevkler için hava yolu (helikopter) kullanılmıştı.

-35 hafta ve üzeri gebeler, bir kısmı ilk dönemde hava yoluyla olmak üzere İnebolu Devlet Hastanesine sevk edilmişti.

-Kayseri Tabip Odası Yönetimi ve üyeleri, olayın 2. Günü bir seyyar röntgen cihazı ile birlikte bölgeye gitmiş ve ilçedeki sağlık ekibine, sağlık hizmetlerinin sürdürülmesinde katkı sunmuştu.

-Covid 19 Pandemisi dünyada ve ülkemizde devam etmekte olduğundan, şüpheli olgular ve aşuya karşı toplumdaki tutumun selle beraber ne yönde etkilendiğini de sorgulamak gerekliydi. Aldığımız yanıtlar, PCR testlerinin mevcut olduğu ve gerekli hallerde uyguladıkları ancak "tarama" tarzında bir uygulama yapılmadığı, gün itibarıyla 14 PCR pozitifliği olduğu şeklindeydi. Bunun yanında, ikinci günden itibaren, özellikle çocuk yaş grubunda hafif ateş (37 C civarında), ÜSYE ve "tenezmle beraber" olan hafif gastroenterit tablosunu sıkça görmeye başlamışlar. PCR

testi uygulanan hastaların sonuçlarının negatif geldiğini ancak, bu olguların Covid 19 gibi değerlendirilmesi gerektiğini söyleyen meslektaşlarımızla, söz konusu olguların ileri tetkiklerinin yapılarak izlenmeleri gerektiği tartışıldı. 18 aydan beri, giderek farklılaşan varyantlarla devam eden Covid-19 Pandemisinin, sel felaketinin yarattığı olumsuz hijyen koşulları ve toplumsal etkileşim zemininde görece kolay yayılabileceğine ilişkin kaygılarımızı ve önlemler konusunda kararlı davranılması, toplumun uyarılması ve bilgilendirilmesinin önemini, bölgedeki meslektaşlarımızla ve sağlık personeliyle ve Belediye başkanı ile de paylaştık. Bölge halkının Covid 19 bağışıklamasının, 18 yaş üzeri nüfus için, % 70 civarında olduğu ve halkın aşuya olumlu baktığı öğrenildi.

Bölgede ilk gün elektrikler kesilmiş ancak aynı günün akşamında jeneratör desteğiyle elektrik sağlanmış. Ziyaretimiz esnasında (6. Gün) elektrikler ilç genelinde vardı, ancak belediye, ilçenin yarıya yakın kesiminde kanalizasyonun zarar gördüğünü, onarımın sürdüğünü belirtti. Şebeke suyunu altyapının zarar gördüğü yerler haricinde kısmen ve aralıklı olarak verdiklerini, ancak bu suyun içilmemesi için vatandaşları uyardıklarını belirttiler. Sağlık Bakanlığı ekiplerince içme suyundan örnekler alınmaya başlandığı ve Çevre Sağlığı yönünden vektör kontrolü için sinek ve farelere yönelik ilaçlama yapılmasının planlandığı bilgisi de verildi. Çöpler, konteynırlarda toplanarak

İnebolu'ya gönderiliyordu. İlçede farklı yerlerde konumlandırılmış, yardım kuruluşlarınca temin edilen seyyar tuvaletler vardı ve kullanılıyordu. Yenilerinin de gelmesi bekleniyordu. Ancak, selden fazla etkilenmeyen ve evinde oturan halkın, giderlerle ilgili problemleri devam etmekteydi.

İlçe girişinde yol kenarında ve yüksek bir noktada konumlandırılmış olan seyyar GSM baz istasyonları gözlemledik. GSM ve internet konularında kayda değer sıkıntı yoktu.

İlçeye öğle saatlerinde varmıştık. Girişten itibaren Kızılay başta olmak üzere çeşitli kurum ve kuruluşlara ait yardım ekipleri, onların hizmet araçları ve çok sayıda iş makinesi göze çarpmaktaydı. Seyyar mutfaklar vasıtasıyla halka ayaktan ve evlerine giderek yemek dağıtmaktaydı. Kapalı içme suyu ve beslenme konularında sıkıntı yoktu. İlçe girişinde, caddelerde ve dere yatağında, enkazlarda çalışan iş makinelerinin gürültüsü, havadaki felaket kokusu, etrafta kaygılı insanlar, yemek kuyrukları, Kızılay araçları, bir an için 1999 Büyük Gölcük-İzmit depremini çağırıyordu. Bozkurt ziyaretimizin tarihi, 17 Ağustos Büyük Depreminin 22. Yıl dönümüne rastlamıştı.

Gerek dışarıdaki halk ve yardım kuruluşu elemanları ve gerekse Belediyede Covid 19 önlemlerine yeterince uyulmadığı, fiziksel mesafe kuralına uyulmasının, afet koşulları nedeniyle imkansız yakın olduğu, maske takanların görece az, kuralına göre takanların daha da az ve neredeyse sağlık

personeliyle sınırlı olduğunu gözlemledik. Bu gözlemlerimizi ve uyarılarımızı Belediye yetkilileriyle de paylaştık.

Sel gibi doğal afetlerin rehabilitasyonu sürecinde, gönüllüler ve yardım kuruluşlarının iyi koordinasyonu gereklidir ve yardıma gelen kurum ve kuruluşların, gerek personel ve gerekse araç ve makineleriyle, gündelik hayata dönüş önünde bir handikaba dönüşmelerinin engellenmesi de bazen gerekli olabilir. Dünyanın her yerinde afet bölgelerine ilk günlerde daha yoğun olarak, belki bir faydam dokunur duygusallığıyla, herhangi bir formasyonu bulunmayan insanlar, kontrolsüzce sökün etmek eğilimindedirler ve bütün "iyi niyetlerine" rağmen, sadece yapılan işlerin önünde engel oluştururlar. Gönüllüler ve yardım kuruluşlarının da iyi koordine edilmeleri, gereksinim olan alanlarda ve konularda çalışmalarının sağlanması, varlıklarının fazladan atık üreten, gereksiz bir ilave kalabalığa dönüşmesinin engellenmesi de "olağandışı durum"ların yönetilmesinde önemli bir yer işgal etmektedir.

Bu olgudaki gibi çok sayıda gönüllü ve yardım malzemelerinin aktığı bir fiziksel çevrede, afete müdahale çalışmalarını sekteye uğratma potansiyelinin de bulunduğunu not etmekte yarar görüyoruz.

ABANA

Abana ilçesi yol üzeriydi ve yüksekte olduğu için selden fiziksel anlamda fazla zarar görmemişti.

Bozkurt'tan deniz yönüne doğru gidilirse, bir kaç kilometre sonra sağa doğru tepeye tırmanan yol, sizi Abana'ya götürüyor. Burada ASM'ye uğradık ve sağlık çalışanlarıyla görüştük. Yerel sağlık personeline burada da idari izin verilmişti. Geçici görevlendirmeye gelen hekimlerle görüştük. Sağlık hizmetlerinin rutin seyrinde devam ediyordu. Fazla hasta müracaatı olmuyordu. Abana ve Bozkurt ilçeleri arasında sadece 2 kilometre mesafede bulunuyor ve komşu mahalleler gibi düşünülebilir. Ancak, her iki yerleşimin de ilçe olmak istemesi, bugünkü idari bölünmeyi beraberinde getirmiş. İki ilçe halkı, çoğunlukla akraba olduğu için, Bozkurt'taki sel felaketinin Abana'yı da etkilemesi kaçınılmaz. Ancak geçici görevle gelen hekimler ve personel, rutin hizmetlerden öte, bölgenin demografik durumu ve özellikle pandemi ve filyasyon konularına yeteri kadar hakim olamayabilirler.

ÇATALZEYTİN

Abana'nın ardından, Çatalzeytin'e geçtik. Yol yer yer bozulmuş ancak ulaşımda aksama yoktu. İlçe, selden haberi olmayan biri için, dışarıdan sakin bir yaz gününü yaşıyor gibi olağan görünen Çatalzeytin merkezinde hayat normal akışıdaydı ve sele dair belirgin bir iz görülüyordu. Belediye Başkanıyla görüştük. İçme suyu deposu ve su şebekesinin zarar gördüğünü, fakat onarılarak kullanılabildiğini söyledi. Şebekeye "kullanma suyu" veriliyordu ve suyu

klorlayamadıklarından dolayı, çeşme suyunu içmemeleri için halk anonslarla uyarılmaktaydı. İçme suyu ise belediye tarafından kapalı şişelerde halka dağıtılmaktaydı. Kanalizasyon selden zarar görmüştü fakat bir yandan onarımlar sürerken, kullanılabilir durumdaydı. Kuzsökö Köyü'nde selden bir ev yıkılmış ve içinde bir kadın hayatını kaybetmişti. Köylere karadan ulaşım sağlanamadığı için, ihtiyaçlar hava yoluyla temin ediliyordu. Köylerde en önemli sorun, elektrik kesintisiydi. Pandemi önlemleri burada da fazlasıyla gevşemişti. Sağlık hizmetlerinde herhangi bir aksama yaşanmamıştı. Ağır yıkım yaşayan Ayancık'a gün kararmadan gidilmesi önemliydi, o nedenle Çatalzeytin'de daha uzun kalamadık.

AYANCIK

Çatalzeytin'den, doğuya doğru sahili izleyerek uzanan karayolu, İkisü Deresi Köprüsü üzerinden Türkeli'ne, oradan da Ayancık'a

gidiyor. İkisü Köprüsü'nün selden yıkıldığını biliyorduk fakat son bilgiler, geçici bir köprünün inşa edilmekte olduğu, belki o gün akşama kadar bitirilebileceği yönünde olduğundan, yola devam edip durumu görmek, mümkünse yola devam etmek verili koşullarda en doğru karar gibi görünüyordu. İkisü Deresi'ne ulaştığımızda, geçici köprü inşaatının oldukça ilerlemişse de henüz tamamlanmamış olduğunu gördük. Köprü dışında, Türkeli- Ayancık yönüne araç ve yaya geçişi için dere yatağının kullanılması mümkün değildi. Sadece bozuk yollardan vadinin üst yanını aşarak ve tepeden dolanarak Türkeli'ne inilebilirdi; Ayancık'a yegane ulaşım bu şekilde mümkündü. Dağ yolundan gitmeye karar verdik. Normal binek araçlarla, bir saat kadar süren oldukça zorlu bir yolculuktan sonra, Kastamonu Tabip Odası rehberliğinde Türkeli'ne

vardık ve Ayancık yoluna devam ettik. Ayancık'a yaklaştıkça selin etkileri görünmeye başladı. Bazı yerlerde yol şiddetli yağıştan erozyona uğramış, bazı yerlerde selin taşıdıklarıyla kaplanan ve zarar gören yolun yakınına yeni servis yolları açılmıştı.

Ancak bu arada hava kararmıştı ve sağlıklı gözlem yapma şansımız kalmamıştı. Böylece, felaket bölgelerine yapılan ziyaretlerde, ODD etkilerinin rehabilitasyon çalışmalarının aksatması, zaman ve lojistik yönünden beklenmedik durumlarla karşılaşılmasına yol açması gibi etkenlerin, ODSH gözlemlerini olumsuz etkilediğini sahada deneyimlemiş olduk.

Ayancık'ta öncelikle Belediyeden ulaşabildiğimiz ilgililerle ve halktan bireylerle görüştük. Selin, ilçenin içinden geçen Ayancık Çayının taşması sonucunda meydana geldiğini, selin getirdiği tomrukların yıkıcı etkilerini ajans haberlerinden biliyorduk. Burada

da bölge Bozkurt ilçesinde görüldüğü gibi metrekareye 200-300 kilogramın üstünde yağış düşmüş, yağışlar uzun süreli olmuştu. Bozkurt'ta selin ağırlıklı olarak büyük ağaçları sökerek sürüklemesi ve çay üstündeki köprüleri bloke ederek selin şiddetini arttırmasına karşılık, burada sel, daha çok önüne kattığı tomrukları sürükleyerek köprüleri yıkmış ve sel sularının yükselmesine ve su baskınının genişlemesine yol açmıştı. Ayancık'taki selde tomrukların bu kadar yıkıcı bir etki yaratmalarının nedeni, derenin üst yanında, iki çay kolunun birleştiği yerin yakınında, her iki kolda kurulu olan, Orman İşletmesine ait toplam üç adet tomruk işleme merkezlerinin varlığı idi. Buralarda depolanmış olan tomrukların, 23 bin metreküp gibi bir hacimde olduğu da söylenmektedir.

Ayancık'taki selde hayatını kaybedenlerin çoğu sahilde bulunmuşlardı ve tanınmaz haldeydiler. Bu durum, kimlik tespitini zorlaştırıyordu ve ölen bireyler doğrudan Sinop'a sevk edilmekteydi. Dağlık bölgede bulunan çok sayıda köye sadece havadan ulaşılabilirdiği ve ihtiyaç maddelerinin bu şekilde ulaştırıldığı belirtildi. Elektrik kesintisi olan köylere jeneratör götürülmekteydi. En fazla can kaybı Babaçay Köyü'nde, yıkılan eski Afet Evleri'nde meydana gelmişti. Görüşme günü itibarıyla 47 adet binanın 38 tanesinin zarar gördüğü, 15 kişinin kayıp olduğu, daha sonra bunlardan 11 tanesinin bulunduğu ancak 4 kişinin halen bulunamamış olduğu belirtildi. Babaçay Köyü'ndeki bu Afet

Evleri'nin, yıkılanlar da sayılırsa 36 hanesi boşaltılarak yatılı bölge okuluna yerleştirilmişti.

Ayancık'a Türkeli yönünden girişte, yolun sağında selden zarar gören Devlet Hastanesini gördük. Selin etkileri temizlenmiş olan bina dışarıdan aydınlatılmış durumdaydı fakat hizmet dışıydı. İlçenin içinde yollar temizlenmişti, çevrede iş makineleri park edilmişti. Merkeze yakın olarak bir Koordinasyon çadırı görülmekteydi. Halk evlerine çekilmişti. Cadde ve sokaklarda pek yaya gözlenmiyordu. Bunun dışında hava karardığı için sel kaynaklı zararların görülmesi mümkün olmadı. Ancak Ayancık Çayı'nın üstündeki yıkılan köprünün daha aşağısına askeriye tarafından bir seyyar köprü yapılarak şehir merkez ile Sinop yolu arasındaki kopan bağlantının yeniden kurulduğu bilgisi verildi ve araç kuyrukları oluşmakla birlikte, trafiğe açılan köprünün faal olduğunu görebildik. İlçenin sanayi olarak adlandırılan dükkan ve işliklerin bulunduğu bölgesi, taşan Ayancık Çayı'nın yatağına komşu konumdaydı ve sel ve tomruklar bir yandan köprüye zarar verirken, aynı zamanda %30-40 civarı ışık kullanılamaz hale gelmişti.

Selden zarar gören Ayancık Devlet Hastanesi boşaltılmıştı sağlam durumdaki ASM'nin binasında Acil Poliklinik hizmeti vermeyi sürdürüyordu. Otogar binasının karşısına bir hastane çadırı kurulmuştu fakat kısa sürede binanın peyderpey tekrar hizmete açılması bekleniyordu. Meslektaşlarımıza dayanışma duygularımızı iletmek ve

selin yarattığı yıkımın sağlık hizmetlerine etkisini konuşmak için ASM' deki nöbetçi hekimleri ziyaret ettik. Anlaşıldığı kadarıyla, ASM'ler tarafından yürütülmekte olan rutin aşı programları, kronik hasta ve gebe izlemleri kesintiye uğramamıştı. Halkın Covid 19 Pandemi önlemleri konusunda genel olarak ilgisi ve dikkatinin azaldığı görülmüyordu. Covid -19 şüpheli hastalar vardı ve bunlardan PCR testi alınıyor ve Sinop'a gönderiliyordu.

18 AĞUSTOS ÇARŞAMBA, 2.GÜN: ŞENPAZAR, AZDAVAY

ŞENPAZAR

TTB ve ODSH Kolu heyeti, Kastamonu Tabip Odası'nın rehberliğinde Şenpazar ve Azdavay ziyaretlerimizi 18 Ağustos 2021 günü, selin ardından 7. günde gerçekleştirdik.

Şenpazar ve Azdavay; Kastamonu-Cide yolu üzerinde, yüksek rakımlı yerleşimler. Azdavay'a giden yol, Şenpazar'dan geçiyor. İlçeye yaklaşırken, yola paralel akan derenin, sel dolayısıyla pek çok noktada erozyona yol açtığı, bazı kesimlerde yolu tamamen oyarak yok ettiği ve bu kesimlere servis yolu açıldığı görülmekteydi. Şenpazar'daki ilçesindeki sel, içinden geçen Şehriban Deresi'nin 11 Ağustos günü saat 11:50 civarında taşması sonucu gerçekleşmişti. Şehriban Dere yatağında, ilçenin girişinden

itibaren ıslah çalışmaları yapılmış olduğu görülüyordu. Daha sonra belediyeden alınan bilgiye göre, ıslah çalışmaları, henüz tamamlanmamıştı fakat selin daha büyük yıkım yapmasının önüne geçilmesine yardımcı olduğu görüşü hakimdi.

Sel seviyesi, derenin sel yatağı tamamen dolduktan sonra, ilçe merkezinde 1,5 metreye ulaşmıştı. Dere, ilçe merkezinden geçiyordu ve yaklaşık olarak 9-10 metre genişlikte, 5-6 metre derinlikte bir yatak üzerinde akmaktaydı. ıslah çalışması olarak, bu yatak tamamen betonla kaplanmış, derenin bu zeminde açılmış olan 1-2 metreyi geçmeyen bir yarık içinden akması sağlanmıştı. İlçeye gelirken, yol boyunca dere yatağında çok sayıda kökünden sökülmüş ağaç görmüştük.

Ancak burada sel beraberinde bu ağaçları sürükleyip getirmemişti. Belediye Başkanı, derenin yatağında zemine beton dökerek ve akış yatağının etrafına bir sahanlık yaparak yürütülen ıslah çalışmasının, bunda önemli payı olduğunu belirtti. Ayrıca Belediye, derenin su seviyesindeki artışı ilçeden birkaç kilometre öteden itibaren izleyerek, yükselmenin taşkına dönüşme olasılığı

artınca, ilçede dere civarındaki dükkan ve evlerdeki halkı, taşıt araçlarıyla beraber, Kuzey ve Güney yönlerinde bulunan görece yüksek yerlere tahliye ettiklerini söyledi. Buna rağmen mahsur kalan 35-40 kişi, iş makineleriyle kurtarılmış. Öncelikle zemin ve zemin altı katlarda bulunanlar tahliye edilmiş. Sel saat 16:00 gibi sakinlemeye başlayınca, halk

geri dönmüş. İlçede can kaybı veya yaralanma olmamış. Süreç baştan sona, Belediye tarafından yönetilmiş.

Belediye içme suyunu başlarda kesmiş. Sekiz kilometre öteden doğal cazibeyle gelen kaynak suyu, klorlanıp kullanılmaktaymış; yeniden su verilmeye başlanmış ancak kullanma suyu olarak kullanılıyor. İlçede kanalizasyon sorunu yaşanmamış, ancak kanalizasyon eskiden beri olduğu gibi ilçe içinden geçen dereye bırakılmaya devam ediliyor, arıtma yok. Ancak şimdi DSİ ile görüşerek bu soruna kalıcı bir çözüm bulmayı istedikleri ifade ediliyor. Çöpler toplanıyor ve daha sonra sel dolayısıyla oluşan diğer hafriyatla birlikte belediyeye ait boş bir alana dökülüyor. Bugünden (18 Ağustos) sonra, konteynırların yerleştirileceği ve toplanan çöplerin, tırlarla Kastamonu'daki çöp toplama merkezine gönderileceği söylendi.

Çevre Sağlığı çalışmaları başlamış, içme suyu örnekleri alınmış, sonuçları bekleniyor. Halka kapalı şişelerde içme suyu dağıtılıyor, beslenme sorunu yok. İlçedeki lisenin yemekhanesi aşevi olarak hizmet veriyor.

İlçede 20 ev, 22 araç, 120 işyeri, Kaymakamlık ve Müftülük dahil 6 kamu binası, zarar görmüş. Ayrıca kasaba girişinde mesken olarak kullanılan ancak an itibarıyla boş olan, 1 prefabrik yapı selle beraber sürüklenmiş ve kaybolmuş.

TSM ve ASM aynı binada bulunuyor ve zemin katlarına su girmiş, ancak bir zarar söz konusu değilmiş. ASM hekimi ile yapılan

görüşmede, elektriklerin kesildiği ve aşuların zarar görmemesi amacıyla Orman İşletmesinin soğutucularına nakledildiği söylendi. Gebe sayısı 10-11 gibi veriliyor, nüfus genel olarak yaşlı bireylerden oluşuyor. Toplam nüfus 4700 civarında ve ASM'de 2 hekim çalışıyor. Rutin çocuk aşuları ve Covid19 aşuları uygulanabiliyor. Halkın Covid 19 aşısına bakışı genel olarak olumlu, ikinci aşırı olan nüfus %50 civarında olarak belirtildi. Aşı uygulamasına sadece selin ilk iki günü ara verilmiş.

Covid 19 Pandemi önlemlerine karşı burada da genel bir ilgi kaybı gözleniyor. Bu konuda yerel yöneticiler ve hekimlerle konunun önemine ilişkin konuşuldu. Sağlık personeli de bu durumdan şikayetçi olduğunu belirtti.

AZDAVAY

Azdavay; bir vadi tabanından yanal tepelere doğru yükselen bir şekilde ve Devrekani Çayı etrafında yerleşik olan bir ilçemiz. Buradaki sel ve su baskınında, şiddetli yağışa bağlı olarak yerleşimin de bulunduğu tepelerden aşağıya gelen sel suları ve hem de bu suyun da eklenmesiyle Devrekani Çayı'nın taşması etkili olmuş. Gece boyu süren yağış, 11 Ağustos sabahı şiddetini arttırmış ve saat 08:00 gibi ulaşım durmuş, saat 10:00 gibi ise ilçenin iki yakasını bağlayan beton köprü yıkılmış. Başka yıkılan bina yok, içine su giren evler olduğu söyleniyor ancak ilçede yaşam normal akışına dönmüş. Ölen veya yaralanan olmamış.

İlçede Devlet Hastanesi başhekimisi

ve diğer hekimlerle görüşüldü. Bina yüksekte olduğu için su baskınından zarar görmemiş. Ancak yukarıdan gelen suyun hastaneye girme olasılığına karşı, yağmur suyunu bypass edecek bir çalışmaya ihtiyaçları bulunuyor, bunu kısa sürede gerçekleştirmeyi düşünüyorlar.

Selin ardından diyaliz gören 12 hastaya ulaşarak tedavilerinin çevre ilçelerde sürdürülmesi organize edilmiş. Karadan ulaşımın çok zor olduğu 2 hastaya ilk gün ulaşılammış. Toplamda yalnızca bir hastanın sevkini bir gün gecikerek yapılabilmiş. Aksama; afetin akut döneminde, hava yoluyla hasta tahliyesine olan talebin aşırı artmış olması, triaj zorunluğundan kaynaklanıyor.

Covid 19 aşısı uygulamasında aksama olmamış. ASM'lerde de rutin aşısı takibi veya gebe izlemine ilişkin bir aksaklık söz konusu değilmiş. İlk gün elektrikler kesilmiş, jeneratör kullanıma alınarak sorun giderilmiş.

Hastanede şebeke suyu mevcut ancak ilk birkaç gün tankerle içme ve kullanma suyu getirerek depoya doldurmuşlar ve onu kullanmışlar. Selde Azdavay Köprüsü yıkıldığı için hastaneye ulaşım ilk 4 gün imkansız olduğu için, Acil Sağlık Hizmetleri için ASM binası kullanılmış. İlçede çöpler, konteynırlarda toplandıktan sonra, Kastamonu'ya gönderilmektedir.

Bir gözlemlerle bitirmek mümkün: Karadeniz bölgesi genelinde vadi, dere ve taşkın yataklarında yerleşim, yeni bir konu değil. Fakat bundan 30-40 yıl önce yapıldığı belli olan binalar; hem şimdi yaygın olan yapı anlayışında olduğu gibi fazla katlı değil, hem de derenin taşkın yatağına güvenli bir mesafe ve yükseklikte

kurulmuş. Önceki kuşaklar, doğa yasalarına uyumlu davranmanın önemini biliyorlardı.

Özellikle Doğu Karadeniz yöresinde yaygın olarak görülen yüksek kemerli köprüleri de burada zikretmek istiyorum. Bu köprüler sadece yüksek kemerli değil, aynı zamanda iki ayak arasındaki mesafe oldukça dar, 50-100 metre uzunluğunda bir tane bile yoktur. Çünkü başka türlü inşa edilemezler.

Bilim de farklı bir şey söylemiyor, dere yataklarına şimdiki gibi binalar inşa edilir, yıkılanlar tekrar aynı yere yapılmaya devam edilirse, sel ve su baskınlarının daha başka yaşamları söndüreceği çok açık. İklim değişikliği ve yağış düzenindeki değişiklikler gözümüzün önünde cereyan ediyor ve unutmadan: "Doğa nedenli olağan dışı durumlar ya da felaketler; doğa güçleriyle, insan topluluklarının kırılganlığı arasındaki yapısal dengesizlikten kaynaklanır".³

Dr. İ. Seçkin Kara,
TTB-ODSH Kolu ve BTO- ODSH Komisyonu üyesi

3) Jeffrey L. Arnold, MD, "Disaster Medicine in the 21st Century: Future Hazards, Vulnerabilities, and Risk", Prehospital and Disaster Medicine, January - March 2002, <http://pdm.medicine.wisc.edu>, erişim 14 Ağustos 2021. Makalede bu tanımlama "geniş" anlamda felaketler için kullanılmıştır.

SAĞLIK GÜNDEMİ #15
PANDEMİ DÖNEMİNDE
MEDYA VE İLETİŞİM
YÖNETİMİNİN ETKİLERİ
NELER OLDU?

Bursa Tabip Odası (BTO) Sağlık Gündemi podcastinin bu bölümünün konukları BTO Başkanı Doç. Dr. Alpaslan Türkkan ile Bursa Hakimiyet Köşe Yazarı Namık Göz oldu. Türkkan ve Göz, pandemi günlerinde medya ve iletişim yönetimi üzerine "doğruları ve yanlışları" konuştu.

- Pandemi sürecinde medya ve iletişim süreci nasıl gerçekleşti?
- Kamuoyunu bilgilendirmede doğrular ve yanlışlar neler oldu?
- Medya hangi noktalarda zorlandı?
- Gazeteciler, hangi kanallardan bilgiye ulaşabildi?
- Tam kapanma çözüm olacak mı?
- Toplum, pandemi sürecinin yönetimine güven duyuyor mu?
- TTB ve BTO gibi STK'lar nasıl bir görev üstlendi?
- Aşı süreci nasıl yönetiliyor?
- Aşı tereddütü neden yaşanıyor?
- Aşıda hangi ülkeler başarı gösterdi?
- Bursa'da aşılama oranı ne?

SAĞLIK GÜNDEMİ #16
BTO, 'SÜREKLİ TIP EĞİTİMİ'YLE
HEKİMLERİN YANINDA

Bursa Tabip Odası (BTO) Sağlık Gündemi podcastinin bu bölümünün konuğu BTO Sürekli Tıp Eğitimi Komisyonu Başkanı Uzm. Dr. Cem Heper oldu. Onur Fidansoy'un BTO'nun sürekli Tıp eğitimiyle ilgili sürdürdüğü çalışmaları hakkında bilgiler verdi.

- Sürekli Tıp Eğitimi (STE) Komisyonu nasıl çalışıyor; ne tür etkinlikler yapıyor?
- Pandemi döneminde eğitim çalışmaları nasıl gerçekleşiyor?
- Bugüne kadar STE kapsamında kaç kitap yayınlandı?
- Multidisipliner COVID-19 STE kitabı nasıl yayınlandı?
- Komisyon, branş alanlarıyla ilgili hangi kitapları hazırlıyor?
- STE kapsamında hazırlıkları süren yeni web sitesiyle ne hedefleniyor?
- STE kapsamında gelecek için neler planlanıyor?
- Hangi yeni nesil öğrenme teknikleri kullanılmaya başlanacak?

SAĞLIK GÜNDEMİ #17 VETERİNER HEKİMLİK MESLEĞİNİ SEÇERKEN BİLİNMESİ GEREKENLER

Bursa Tabip Odası (BTO) Sağlık Gündemi podcastinin bu bölümünün konukları, Bursa Veteriner Hekimler Odası Genel Sekreteri Veteriner Hekim Melike Baysal ile Bursa Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi İç Hastalıkları Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ebru Yalçın, veterinerlik eğitimi, veterinerlik mesleği ile ilgili tüm ayrıntıları konuşuldu. Özellikle meslek seçimi ve tercihte bulunacak öğrencilere önerilerde bulunan Melike Baysal ve Ebru Yalçın, bilgi ve deneyimleriyle gençlere ışık tutuldu.

SAĞLIK GÜNDEMİ #18 ECZACILIK MESLEĞİNİ SEÇERKEN NELERE DİKKAT EDİLMELİ?

Bursa Tabip Odası (BTO) Sağlık Gündemi podcastinin bu bölümünün konuğu Bursa Eczacı Odası Başkanı Okan Şahin oldu. Onur Fidansoy'un sorularını yanıtlayan Okan Şahin, eczacılık mesleği ile Bursa Eczacı Odası'nın faaliyetleri ve meslektaşlarının sorunları hakkında bilgiler verdi. Okan Şahin, özellikle meslek seçimi

yapmaya çalışan ve üniversiteli olmaya hazırlanan gençlere, eczacılık mesleğinin avantajlı ve zorlu yönleri hakkında önemli bilgiler aktardı.

SAĞLIK GÜNDEMİ #19 DIŞ HEKİMLİĞİ MESLEĞİNİ SEÇERKEN BİLİNMESİ GEREKENLER

Bursa Tabip Odası (BTO) Sağlık Gündemi podcast'inin bu bölümünün konuğu, Bursa Diş Hekimleri Odası Başkanı Emel Eroğlu oldu. Onur Fidansoy'un sorularını yanıtlayan Emel Eroğlu, diş hekimliği mesleği ile Diş Hekimleri Odası'nın faaliyetleri ve meslektaşlarının sorunları hakkında bilgiler verdi. Diş hekimliği mesleğinin dün ve bugün hakkında güncel bilgiler veren Emel Eroğlu, özellikle meslek seçimi yapmaya çalışan ve üniversiteli olmaya hazırlanan gençlere, diş hekimliği mesleğinin avantajlı ve zorlu yönleri hakkında bilgiler de aktardı.

SAĞLIK GÜNDEMİ #20 COVID-19 AŞILARI KONUSUNA IŞIK TUTULDU

Yasakların bir bir kalktığı, 3. doz aşılarda yapıldığı bir ortamda merak edilenleri Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Mikrobiyoloji Ana Bilim Dalı'ndan Doç. Dr. İmran Sağlık anlattı.

Bursa Tabip Odası Sağlık Gündemi Podcasti'nin 20'nci bölümünde Dr. Ayşenur Aydoğan Yentürk ve Doç. Dr. İmran Sağlık mikrofon başına geçtiler. 1 Temmuz itibarıyla normalleşme sürecine giren Türkiye'de, 18 yaş üstü herkes için aşılarda tanımlanırken, 2 dozu tamamlananlara 3. doz aşılarda da yapılmaya başlandı.

Sağlık Gündemi Podcasti'nde Dr. Ayşenur Aydoğan Yentürk'ün sorularını yanıtlayan Doç. Dr. Sağlık, pandeminin sona erdiği algısının oluşmaması gerektiğine dikkat çekerek, sağlık çalışanlarının birebir salgınla mücadeleyi sürdürdüğünü belirtti. "Halktan destek bekliyoruz" sözleriyle vatandaşları sağlık çalışanlarının yanında durmaya çağıran İmran Sağlık, "Çok yol aldık, çok şey öğrendik. Sokaktaki insanlar da virüs, varyant, mutasyon, filyasyon gibi pek çok yeni şey öğrendi aslında... Öğrenmeye devam ediyoruz. Hala öğrenmemiz gereken çok şey var" diye konuştu.

AŞILANMA ORANI EN AZ YÜZDE 60 OLMALI

Toplumda aşılananların oranının en az yüzde 60 olması gerektiğini vurgulayan Doç. Dr. Sağlık, "Bu orana ulaşamazsak pandemi bitmez. Açılıp, kapanmalar devam eder. Tüm sağlık çalışanları aşılarını aldı. Vatandaşlarımız sağlık çalışanlarına güvensin. Biontech'in ürettiği aşının nispeten daha yeni bir teknoloji olduğunu biliyoruz. Bu yüzden tereddüt edenlere şunu söylemek istiyorum: -COVID-19 sonrası görülebilecek olan etkiler, aşı sonrası görülebilecek olanlardan kat be kat daha fazladır, dedi.

ÇEVRENİZİN ETKİSİNDE KALMAYIN

İnsanların, karar verirken, çevrelerinde gördükleri ya da duydukları tekil olayların etkisinde kaldıklarını söyleyen İmran Sağlık, bunun doğru bir yöntem olmadığını dile getirdi. Doç. Dr. Sağlık, "Bilimsel yöntem insanlarımız güvenmeli. Aşı sonrasında yaşanan her rahatsızlığı aşıya bağlama gibi bir eğilim ortaya çıktı. Bu tuzağa düşmemeli insanlar" ifadelerini kullanırken, Aile Hekimliği yapan Dr. Ayşenur Aydoğan Yentürk de kendilerinin 2 bin 100 kişiyi aşıladıklarını ve ciddi bir yan etki ile dönüş almadıkları bilgisini ekledi. Biontech aşısı ile ilgili olarak ortaya atılan iddialara ilişkin de konuşan Doç. Dr. Sağlık, "mRNA aşılarının uzun dönem etkisine dair elimizde bir veri yok. Ancak bu aşılarda halka yapılmadan önce ciddi testlerden, güvenlik aşamalarından geçiyor. Hem İsrail hem Avrupa ülkeleri bu aşılarda halklarına uyguluyor" diye konuştu.

EN RİSKLİ BULAŞ YOLU SOLUNUM!

Salgının başından bu yana değişen davranışlara dikkat çeken İmran Sağlık, artık temastan, cansız şeylerden virüsün kolay kolay bulaşmadığını bildiklerini ancak en çok bulaşma riskinin solunum yoluyla gerçekleştiğini söyledi. Bu nedenle insanların maske kullanmaya devam etmesi gerektiğini söyleyen Doç. Dr. Sağlık, "En riskli

yol solunum. Kan nakliyle dahi virüsün bulaşmadığını gördük. İnsanların en önemli savunma yolu maske olmaya devam ediyor. Yüzde 100 zararsız ve etkili bir korunma yolu. İnsanlar özellikle sıcak havalarda maske takmaktan bunılıyorlar evet biz de bunalıyoruz. Özellikle sağlık çalışanları tüm gün boyunca maskeyle çalışıyorlar. Maskeden kurtulmamızın tek yolu aşı olmaktan geçiyor" ifadelerini kullandı.

ARTAN BULAŞI VARYANTLARI ÇOĞALTIYOR

Varyantlardan da söz eden Doç. Dr. Sağlık, Hindistan'da inançlarla bağlantılı olarak hastalığın yayılımının hızlandığını belirtti ve ekledi: "Hindistan'da, virüsün her gün binlerce kişiye bulaşması nedeniyle yeni bir varyant ortaya çıktı. Delta varyantı olarak adlandırılan bu virüs, bir öncekinden çok daha bulaşıcı ne yazık ki... Yakında da baskın tür haline gelecektir. Aynıısı İngiltere varyantında da yaşanmıştı."

HANGİ AŞI COVID'E KARŞI DAHA ETKİN?

Dr. Ayşenur Aydoğın Yentürk'ün sorusuyla aşı konusuna da değinen İmran Sağlık, Biontech'in semptomatik COVID-19 vakalarını yüzde 99 oranında önlediğini, hastalığa yakalananların hafif etkilerle atlattıklarını, Sinovac aşısının ise hastalığın ağır geçirilmesini yüzde 90 oranında engellediğini, yüzde 70 oranında ise hastalığın semptomatik etkilerinin önüne geçtiğini belirtti. Sağlık, şu haliyle Biontech aşısının daha etkin bir koruma sağladığını sözlerine ekledi.

İNSANIN DNA'SININ DEĞİŞMESİ SÖZ KONUSU DEĞİL!

Sağlık Gündemi Podcasti'ne ikinci defa katılan Dr. Yentürk, aşı yaptırmada tereddüt edenlerin kafasındaki soru işaretlerini de yine Doç. Dr. İmran Sağlık'a yöneltti. mRNA aşısı olan Biontech ile ilgili iddiaları yanıtlayan

Sağlık, bu aşının DNA'ya girmediğini dolayısıyla insanın DNA'sını değiştiremeyeceğini vurguladı. Doç. Dr. İmran Sağlık, "Biontech'in aşısı, virüsün bir proteinini vücudun savunma sistemine göstererek, antikor üretimini sağlıyor. Bu protein de çok uzun olmayan bir süre sonrasında yok olup gidiyor. Dolayısıyla insanlarda kalıcı bir etki yaratacağını düşünmüyorum" ifadeleriyle, 'insanların DNA'larını değiştiriyorlar' iddiasını çürüttü.

İMMÜN SİSTEM VİRÜSÜ AŞIYLA TANIYOR

Çin'de Sinovac firmasının ürettiği COVID-19 aşısının ise on yıllardır kullanılan yöntemle üretildiğini belirten Sağlık, "Bu aşı vücuda ölü bir virüs enjekte edilmesiyle yapılıyor. Virüs ölü olduğu için vücutta çoğalmıyor. İmmün sistem virüsü tanıyıp antikor üreterek, hastalığa karşı bir kalkan geliştiriyor. Bütün aşılardan yapmaya çalıştığı şey de bu aslında" diye konuştu.

AŞININ GELİŞTİRİLME HIZINA ŞAŞIRMAMAK LAZIM

COVID-19 aşılarının geliştirilme hızıyla ilgili yapılan spekülasyonlarla ilgili de konuşan Doç. Dr. Sağlık, artık 1900'lü yıllarda olmadıklarını, 21. yy'da aşılardan daha hızlı geliştirilmesine şaşırılmaması gerektiğini söyledi. Sağlık, ilk aşılardan 18. yy'da geliştirilmeye başladığını, o günden bugüne teknolojik gelişmelerin hızla sürdüğünü belirtti. Sağlık, "Öte yandan bir pandeminin ortasındayız. Bunu bir savaş gibi düşünün. İnsanlık bir virüsle savaşıyor ve hemen silahımızı geliştirmemiz gerekiyor. Bu ortamda aşılardan hızla geliştirilmesi bir gerekliliktir. Burada art niyet aramak gereksiz" diye konuştu.

EŞİTSİZLİK BİR AN ÖNCE GİDERİLMELİ

Aşı olmanın kişisel olduğu kadar toplumsal bir sorumluluk olduğunu sözlerine ekleyen Doç. Dr. İmran Sağlık, en az yüzde 60 aşılanma oranı yakalanmadığı sürece salgının devam edeceğini altını çizdi ve ekledi:

"Dünyada henüz aşının ulaşmadığı ülkeler var. Bu eşitsizlik giderilmeli. Bu olmadığı takdirde COVID-19 salgını da sona ermez. Herkes aşısını olmalı, bu eşitsizlik bir an önce giderilmeli. Aşı olmaktan imtina edenler, COVID nedeniyle yaşamını yitiren sağlık çalışanı sayısında ciddi bir düşüş olduğunu hatırlatmak istiyorum. Salgınla canla başla mücadele eden sağlık çalışanlarına güvenin."

PCR TESTLERİNDE DUYARLILIK SORUNU YOK

Dr. Yentürk, halkın sağlık okuryazarlığının arttığına dikkat çekerken, Delta varyantına aşılardan etkisini ve söz konusu varyantın yayılımını Doç. Dr. Sağlık'a sordu. Pandeminin başlangıcında PCR testi ile ilgili soru işaretleri olduğunu ancak bugün sistemin oturduğunun altını çizen Doç. Dr. İmran Sağlık, test konusunda çok yol aldıklarını artık varyantların tespitinin de oldukça hızlı şekilde yapabildiklerini söyledi. Testlerde, sanılanın aksine duyarlılık konusunda hiçbir sorun olmadığını vurgulayan Sağlık, virüsün saptanmasında herhangi bir sorun olmadığını, düşüş yaşanmadığını dile getirdi.

DELTA VARYANTI İLE İLGİLİ YETERİNCE VERİ YOK

Doç. Dr. Sağlık, aşılardan Delta varyantına karşı koruyup korumadığı konusunda ellerinde kesin bir veri olmadığını belirtirken, Sinovac aşısının ilk günlerde, klasik yöntemle üretilmesinden dolayı güven verdiğini söyledi. Çin'de imal edilen aşının 6 ay sonrasında antikor düzeyini koruyamadığını dile getiren Sağlık, Biontech'in ürettiği COVID-19 aşısının mRNA tabanlı olduğunu bu yüzden insanların mesafeli davrandığını ifade etti. Biontech aşısının antikor üretiminde bir adım önde olduğunu sözlerine ekleyen Sağlık, COVID-19 için çok sayıda parametre olduğunu, sadece antikor sayısına bakarak karar verilemeyeceğini söyledi.

SAĞLIK GÜNDEMİ #21 PANDEMİ DÖNEMİNDE HASTANE YÖNETİMİ NASIL GERÇEKLEŞTİ?

Bursa Tabip Odası (BTO) Sağlık Gündemi podcast'inin bu bölümünün konuğu Anesteziyoloji ve Reanimasyon Uzmanı Prof. Dr. Aysun Yılmazlar oldu. Aynı zamanda sağlıkta kalite yönetimi konusunda "iç tetkik", "baş tetkik" ve "ISO Kalite" yönetimi uzmanlığı olan Prof. Dr. Aysun Yılmazlar, Covid-19 pandemisi sürecinde hastane yönetiminde yaşanan zorluklar ve deneyimlerle ilgili Onur Fidansoy'un sorularını yanıtladı.

Prof. Dr. Aysun Yılmazlar, ayrıca "dijital sağlık", "sağlık hizmetlerinin geleceği" ve "hekimlik mesleğinin geleceğine" ilişkin görüş ve önerilerini de paylaştı.

SAĞLIK GÜNDEMİ #22 PROF. DR. HALİS AKALIN TEK ÇARE AŞILAMANIN HIZLANMASI

Bursa Tabip Odası (BTO) Sağlık Gündemi podcast'inin bu bölümünün konuğu Uludağ Üniversitesi (UÜ) Tıp Fakültesi İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Emin Halis Akalın oldu. Prof. Dr. Emin Halis Akalın, Onur Fidansoy'un

Covid 19 pandemisi, aşılama süreci ve aşılarla ilgili yaşanan tereddütlere ilişkin gündeme gelen konuları değerlendirdi.

- Türkiye Covid 19 pandemisinde şu anda 4. dalgayı mı yaşıyor?
- Türkiye'de kullanılan aşıların özellikleri ve çalışma mekanizması nasıl?
- Aşılamanın yaygınlaşması neden önemli?
- Aşıların yan etkileri neler ve bilim nasıl değerlendiriyor?
- Aşı karşıtlığındaki etkenler neler ve nasıl kırılabilir?
- Aşıların Delta varyantına karşı koruyuculuğu ne kadar?
- mRNA aşılarında çok nadir gözlenen kalp kası iltihabı (miyokardit) yan etkisi bulgularını nasıl değerlendirmeli?
- Aşı yaptırmak bireysel bir tercih mi, yoksa toplumsal sorumluluğu da var mı?
- Aşı olmak istemeyenlere yaptırım uygulanmalı mı?
- Okullar açılmalı mı? Açılacak olursa hangi koşullarla açılmalı?

SAĞLIK GÜNDEMİ #23 PANDEMİ DÖNEMİNDE BESLENME VE DİYETTE NELERE DİKKAT ETMELİ?

Bursa Tabip Odası (BTO) Sağlık Gündemi Podcasti'nin bu bölümünün konusu Diyetisyen Gözdem Başarır İphar oldu. Sinem Kadırı'nın sorularını yanıtlayan Gözdem Başarır İphar, Covid-19 pandemisi döneminde değişen beslenme alışkanlıkları, hızla kilo alımı sonrası yapılan yanlışlar, doğru ve dengeli diyet programları hakkında bilgiler paylaştı. Ayrıca Gözdem Başarır İphar, aşı uygulamalarının yoğunlaştığı dönemde aşı sonrası beslenmede dikkat edilmesi gereken ayrıntılara da dikkat çekti.

Sinem Kadırı, pandeminin ilk döneminin kilo kontrolü zor bir dönem olduğuna değinirken, Gözdem Başarır, dikkat edilmesi gereken noktaları açıkladı: "Dışarıda yemek yemeğe alışık olan kişiler, ekmek, pide, lahmacun gibi şeyleri yapmayı öğrendiler. İnsanlar ilk kez pandemiyle karşı karşıya gelirken ne yiyeceklerini bilemez durumdaydı. Bu süreçte elbette kilo da aldık. Hareketsiz kaldık." İlk 6 aydaki beslenme tercihlerinin kişilerin bağışıklığı için çok iyi sonuçlar vermediğini belirten Başarır, "Çünkü oradaki besin seçimleri daha fazla yüksek enerji ve karbonhidrat içeren gıdalar oldu. Bağışıklık sistemi için esas gerekli olan gıdalar ikinci planda kaldı. Antioksidanlar, sebze meyve tüketimi

geride kaldı. Biraz kıtlık bilinci oldu insanlarda. Hiçbir besin bir daha bulunamayacakmış gibi oldu. Dolayısıyla stok yapmaya başladılar” ifadelerini kullandı.

Sinem KADIRI

BİLİNÇLENMEYE BAŞLADIK AMA...

İnsan vücudunun hastalıklarla savaşmak için kullandığı pek çok elemanın, kilo artışıyla birlikte görevlerini yapmakta zorlandığını sözlerine ekleyen İphar, insanların bilinçlenmeye başladığı ancak burada ikinci bir hataya düştüklerini belirtti. Diyetisyen İphar, "Bu sefer de öğünü azaltmak, bazı besinlerini hayatlarından çıkarmak gibi bir yol izlediler. Sadece salatayla beslenmek, bazı besinlerini hiç tüketmemek gibi... Bu durumda da toplam enerji alımımız düşerken besin öğesi alımımız azalıyor. Hem kilo alma sürecinde hem de kilo verme sürecinde bağışıklığı kötü etkileyen uygulamalarda bulduk" dedi.

SİRKADİYEN RİTMİ BOZULDU

COVID-19 ile beraber insanların uyku düzeninin de bozulduğunu hatırlatan Gözdem Başarır İphar, evde daha fazla vakit geçirmenin uykuya da yansıdığını söyledi. Sirkadiyen ritimin çok önemli olduğunu vurgulayan İphar, bu kavramı şöyle açıkladı: "Sirkadiyen ritim bizim vücudumuzun dış dünyaya, çevreye uyumlu olarak yaşamasını, ritmini anlatan bir tabir. İnsanların uyku düzenini bozulması da bağışıklık için olumsuz bir etken oldu."

PROTEİN ALIMI ÇOK ÖNEMLİ

İçinde bulunduğumuz dönemde insanların nelere dikkat etmesi gerektiğini de açıklayan Gözdem Başarır İphar, proteinlerin çok önemli olduğunu söyledi. Bu protein kaynaklarının başında et ürünlerini geldiğini belirten Başarır, bitkisel protein kaynaklarının da olduğunu ancak insan vücudu için en yararlı protein türünün et kaynaklı olduğunun altını çizdi. "Toplum olarak protein alımına dikkat ederken ucunu kaçırıyoruz. Fazla miktarda protein alımı aynı zamanda fazla miktarda yağ alımı anlamına geliyor. Kalp damar sağlığını olumsuz etkiliyor. Dolayısıyla bu tüketimi sınırlandırmalıyız. Haftada 2 defa kırmızı et, tavuk veya balık eti tüketiyorsak bu yeterli miktarda protein aldığımız gösteriyor" ifadelerini kullanan İphar, etli, kıymalı sebze yemeklerinin de protein alımında önemli olduğunu söyledi.

Gözdem BAŞARIR İPHAR

SIVI TÜKETİMİNE DİKKAT!

Sıvı tüketiminin pandemi dönemindeki öneminden de söz eden Diyetisyen Gözdem Başarır İphar: -"Ortalama günde 1,5-2 litre su tüketmemiz gerekiyor. Daha fazla olabilir fakat kış aylarında bu seviyede kalmasını normal buluyoruz. Taze sıkılmış meyve suları tüketildi bu dönemde yüksek miktarda. Sıvı tüketimi olarak değerlendirilebilir ama bu içecekler karbonhidrat içeriyor. Bu nedenle ilk tercihimiz mutlaka su olmalı. Bu herkesin zihninde kalsın istediğim bir konu" diye konuştu.

SICAKLARDA BESLENME NASIL OLMALI?

Sinem Kadırı'nın aşırı sıcak havalarda beslenme konusundaki sorusunu yanıtlayan İphar, sıcaklarla beraber kişilerin enerji alımının düştüğünü belirterek, "İnsanların canı hiçbir şey istemiyor. Gün içerisinde gereken besin alımını insanlar sağlayamayabiliyor. Karpuz tüketimi arttı bu dönemde. Meyvenin yanında bu beslenmeyi yoğurt ve sütle desteklemek çok iyi bir yöntem olur. Hafif ama besleyici değeri olan çiy kuruyemiş tüketimi de besleyici bir faktör olur. Bunun haricinde sıcakla beraber su tüketimi çok önemli. Su en önemli kaynaklardan biri, su kaybını giderken için bol miktarda su içmek en önemli çözüm" ifadelerini kullandı.

SAĞLIK GÜNDEMİ #24 OBEZİTE VE DİYABETLE İLGİLİ MERAK EDİLENLER

Bursa Tabip Odası Sağlık Gündemi Podcasti'nde yine önemli konular masaya yatırıldı. BTO Sürekli Tıp Eğitim (STE) Komisyonu tarafından çıkarılan Klinik Pratikte Endokrinolojik ve Metabolik Hastalıklara Yaklaşım isimli kitabın editörlüğünü gerçekleştiren Prof. Dr. Canan Özyardımcı Ersoy ve bölüm editörleri Doç. Dr. Soner Cander ile Doç. Dr. Özen Öz Gül, obezite ve diyabet hakkında önemli bilgiler paylaştılar.

24'üncü kez yayınlanan Sağlık Gündemi Podcasti'nin açılışını yapan Prof. Dr. Canan Özyardımcı Ersoy, STE Komisyonu'nun çıkardığı ve 15 öğretim üyesinin katkı sağladığı kitaptan bahsetti. Klinik Pratikte Endokrinoloji

ve Metabolik Hastalıklara Yaklaşım kitabının tüm hekimlerin yararlanabileceği bir kaynak olduğunu belirten Ersoy, "Bize bu bilimsel çalışmada yer alma fırsatı veren Bursa Tabip Odası'na teşekkür ediyorum" ifadelerini kullandı.

TÜRKİYE'DE OBEZİTE ORANI YÜZDE 21

Prof. Dr. Ersoy, obezite ile ilgili olarak değerlendirmelerde bulunması için sözü Doç. Dr. Soner Cander'e verdi. Obezitenin pandemiyle beraber daha görünür hale gelse de son 100 yıldır yaşanan bir hastalık olduğunu belirten Doç. Dr. Cander, "Obezite en basit tanımıyla sağlığı bozabilecek şekilde vücutta anormal şekilde yağ birikmesi diyebiliriz. Dünya genelinde yüzde 13 oranında obezite sıklığı var. Bölgeler farklılıklar da var. Japonya'da yüzde 6, ABD'de ise bu oran yüzde 30'a kadar çıkıyor. Türkiye'de ise 2016'da yüzde 19 olan oran, 2019'da yüzde 21'e yükselmiş durumda. Bütün dünyada olduğu gibi bizde de bir artış trendi var" değerlendirmesinde bulundu.

BEL ÇEVRESİ 90'IN ÜZERİNDEYSE OBEZ OLABİLİRSİNİZ

Boy ve kilonun oranlanmasıyla hesaplanan Vücut Kitle Endeksi'nin obezitenin teşhisinde en çok kullanılan yöntem olduğuna değinen Doç. Dr. Cander, "Buna göre yüzde 30'un üzerinde çıktığı zaman obez olarak kabul ediyoruz. Abdominal obezite yani karın içinde

aşırı biriken yağ oranını ifade eden bu tür obezite en tehlikeli olarak biliniyor” bilgisini paylaştı. Bel çevresinin de obezite teşhisinde kullanıldığını söyleyen Soner Cander, kadınlarda 90 santim, erkeklerde ise 100 santimin üzerinin obezite olarak değerlendirilebileceğini sözlerine ekledi. Cander, Bursa’da ise obezite oranının Türkiye ortalaması üzerinde olduğunu da belirtti.

OBEZİTE BAŞKA BİRÇOK HASTALIĞA DA SEBEP OLUYOR

Obezitenin tek başına bir sorun olmasından öte başka sağlık problemlerine de yol açtığını hatırlatan Doç. Dr. Cander, "Obezitenin neden olduğu sorunlardan en önemlisi; metabolik sendrom. Obez insanlarda metabolizma bozulmaya başlıyor. Bununla beraber de diyabet ve kalp hastalıkları riskleri oldukça fazla artıyor. Uyku bozukluklarına, cinsel fonksiyonlarda bozulma, eklem rahatsızlıkları ortaya çıkıyor. Hatta kanser gelişimini artırıyor. Akciğerleri etkiliyor. Kişinin yaşam kalitesini oldukça olumsuz etkileyen bir hastalık obezite. Psikolojik olarak da insanları çok yıpratıyor" diye konuştu.

Doç. Dr. Özen Öz Gül de obezitenin artışıyla birlikte diyabetten muzdarip hasta sayısının da arttığını belirttiği konuşmasında şunları söyledi: "Dünyadaki diyabetik hasta miktarı 2017’de 425 milyondur. 2045 yılında bu sayının 629 milyon olacağı öngörülmektedir. Ancak genelde bu öngörülerin üzerinde rakamlara ulaştığımızı biliyoruz. Türkiye’deki durumu

değerlendirmek için iki çalışmayı hatırlatmak fayda var. Biri Turdep-1 çalışması. 2001 yılında yapıldı bu çalışma. Diyabet oranı yüzde 7,2 olarak tespit edildi. 2011’de ise Turdep-2 çalışması gerçekleştirildi. Bu çalışmada tespit edilen oran yüzde 13,7 oldu. Artış oranı yüzde 90 civarında. Yani aslında tüm dünyada ve Türkiye’de diyabet hastalığı artarak devam ediyor."

OBEZİTE DİYABETİ DE TETİKLİYOR!

Bursa’daki diyabet hastalarının oranından da söz eden Doç. Dr. Gül, diyabetin en sık görüldüğü şehirlerden olduklarını söyledi. Yüzde 20 gibi bir diyabetli hasta oranı bulunduğunu belirten Doç. Dr. Gül, obezitenin artışıyla birlikte diyabet hastalığını giderek arttığını söyledi. Tip-2 diyabet hastalarının yüzde 90-95’inde aşırı kilo problemi olduğunun altını çizen Özen Öz Gül, bunun ciddi bir sorun olduğunu, hastalığın teşhisinde ise ağız kuruluğu, halsizlik gibi sık görülen semptomlarının yanında, bulanık görme, kaşıntı, inatçı enfeksiyon gibi durumlarda da diyabetin akıllara gelmesi gerektiğini belirtti.

TEDAVİ İÇİN YAŞAM TARZI DEĞİŞTİRİLMELİ

Türkiye’de 40 yaş üstü kişilerde 3 yılda bir en azından açlık plazma glikozuyla taraması yapılmasının önerildiğini dile getiren Doç. Dr. Gül, daha erken yaşlarda da bu taramaların yapılabileceğini söyledi. Beden Kitle Endeksi’nin 25’in üzerinde olan ve

akrabalarında diyabet hastalığı bulunanların da düzenli olarak tarama yaptırmasında fayda olduğunu söyledi. Diyabet tedavisinde olmazsa olmaz şeyin yaşam tarzı değişikliği olduğunu belirten Doç. Dr. Özen Öz Gül, kullanılan ilaç tedavilerinin de bulunduğunu söyledi.

GENETİK AYNI AMA YAŞAM DEĞİŞİYOR

Doç. Dr. Soner Cander, binlerce yıldır insanların genetik yapısının değişmediğini ancak yaşam tarzının büyük değişikliklere maruz kaldığını belirttiği konuşmasında, "Giderek işleri kolaylaştırırken, hareketsiz yaşam riskimizi artırıyoruz. Buna uygun beslenmediğimiz için de alınan enerji miktarı çok yüksek olurken, harcanan enerji miktarı düşük kalıyor. Bu da kilo alımını artırıyor. İhtiyaçtan fazla beslenmek obezite ihtimalini artırıyor. Çok farklı diyetler uygulanabilir ama önemli olan yaşam tarzının değiştirilmesi. Yaşam tarzı değiştirilmezse diğer yapılanlar boşa gidiyor" ifadelerini kullandı. Akupunktur ile kilo verme konusuna da değinen Doç. Dr. Cander, bu konuda birbiriyle çelişen çalışmalar olduğunu belirterek, bu yöneme mesafeli yaklaşıklarını söyledi. Cerrahi tedavinin insanların kolayına geldiğini sözlerine ekleyen Soner Cander, yaşam tarzını değiştirmeden yapılan cerrahi müdahalelerin başarı şansının oldukça düşük olduğunu da hatırlattı.

Bursa Tabip Odası "Sağlık Gündemi" podcastlerini **Spotify**, **Apple Podcasts**, **Google Podcasts**, **Spreaker**, **Deezer** gibi podcast platformlarının yanı sıra, **www.bto.org.tr** adresinden de takip edebilir, dinleyebilirsiniz.

>> SAĞLIKTAKİ EŞİTSİZLİKLER

Ayşenur HAMAD

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre "Sağlık: Yalnızca hastalık veya sakatlığın olmaması değil, tam bir fiziksel, zihinsel ve sosyal iyilik halidir".¹ Sağlık, evrensel bir insan arzusu ve temel bir insan ihtiyacıdır. Erişilebilir en üst düzeyde sağlık hizmeti, insan olmanın getirdiği temel haklardan biridir ve bu nedenle hiçbir ayırım gözetmeksizin herkese eşit biçimde sunulmalıdır.²

Eşitsizlik nedir? Sorusuna yanıt vermeden önce, karşıtı olan eşitliğe değinmek istiyorum. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin ilk maddesinde; "Bütün insanlar özgür, onur ve haklar bakımından

eşit doğarlar" ifadesi geçer. Peki durum gerçekten de böyle midir?

"Sağlıkta eşitsizlik, doğal değil, toplumsal nedenlerden kaynaklanan; doğal nedenlerin ise ancak toplumsal nedenler dolayısıyla etki gösterdikleri; önlenemez, önlenemez olduğu için de kabul edilemez nitelikte olan; bireysel değil toplumsal bir bağlam içinde saptanması, ele alınması, incelenmesi, savaşılmaya gereken; bu nedenle de tüm bu süreçte ekonomi, sosyoloji, politika gibi sağlık dışı disiplinlerin de etkinliğinin gerektiği; yalnızca sosyal, politik ve ekonomik değil, aynı zamanda ahlaki bir sorun

olarak da kavranması gereken; toplumsal gruplar arasındaki sağlıkla ilgili farklılıklardır"³.

Toplumda ekonomik, bölgesel, cinsiyete dayalı ve etnik eşitsizlikler nedeniyle dezavantajlı olan gruplar, hastalıklara daha fazla maruz kalıyor, sağlık hizmetlerine daha düşük oranda erişiyor ve sonuç olarak daha sağlıklı ve kısa yaşamlar sürüyorlar. Zenginler bolluk, yoksullar yokluk yüzünden hastalanıyor. İnanılmayacak ölçüde zengin bir dünyada; hala sağlık sorunlarının ve erken ölümlerin, sınıflar ve bölgeler arasında farklı olması,

toplumlarda ve sağlık hizmeti sistemlerinde ciddi bir yanlışlık olduğunu göstermektedir.

Bu nedenle eşitsizliği doğuran temel etmenin bölgesel ya da etnik özellikler değil, sınıfsal yapı olduğu gözden kaçırılmamalıdır.

Toplumsal eşitsizliklerin, sağlık eşitsizliklerine dönüşmesi, ilk sınıflı toplumlardan bu yana görülüyordu. Örneğin; Hammurabi Kanunları bir kölenin

1820'lerde Paris'in mahallerinden topladığı verileri analiz ettiğinde; maddi durumu iyi olan varlıklar (zengin semtlerde oturanlar, vergi ödeyenler) ile yoksullar (kira ödeyenler, mülksüzler) arasında ölüm hızları bakımından yüzde 40'ı geçen açık bir farklılık bulunmuş ve çalışmalarının sonunda şu tarihsel sonuca ulaşmıştır: Ölüm üzerine miyazmatik (çevre koşulları) faktörlerin değil, yoksulluğunun etkisi vardır. İki

Halk Sağlığı hekimi 2011 yılında Villerme'nin 1820'lerdeki verilerini kullanarak, yoksulluğun

toplumsal eşitsizliklerin daha çok öldürdüğünü yaklaşık 200 yıl önce ortaya koysa da, günümüzde yapılan çalışmalarda, halen toplumsal boyut dışlanarak, hastalıklar ve buna bağlı ölümler mikroplara (tüberküloz, HIV vb), genlere, bireysel tercihlere (sigara içme, alkol kullanma), yaşam tarzına (stres, obezite, az uyku) ve davranışlara (spor, kötü beslenme, hızlı yemek) bağlanmaktadır. Bunun sonucunda da hekime biçilen rol; hastalığa neden olan biyolojik etkeni ortaya koymak ve bu etken ile mücadele edip bireyi kurtarmak olmuştur.

Halbuki ilaçlara,

iyileştirilmesi karşılığında doktora ödenecek ücretin, köle sahibinin iyileştirilmesi karşılığında ödenecek ücretten daha düşük olduğunu gösteriyor ki bu, kölenin yaşamının daha değersiz olduğu ve sahibi kadar nitelikli tıbbi bakım alması gerektiği anlamına geliyor.4

Fransız bilim insanı Louis Rene Villerme tarafından eşitsizliğin daha çok öldürdüğü, bilimsel bir çalışma ile ilk defa ortaya konulmuştur.5 Villerme,

daha çok öldürüp öldürmediğini, istatistiksel olarak değerlendirmişlerdir.6 Yaptıkları istatistik ile yoksulluk ile ölüm arasında, Villerme'nin düşündüğünden çok daha anlamlı bir ilişki olduğunu saptamışlardır .

Fransız araştırmacı Villerme, insanları hastalıklardan ziyade,

medikal malzemelere, hastanede yatan bireylere yapılan yatırımların toplumsal eşitsizliklere karşı mücadelede kullanılması; hem ekonomik olarak çok daha karlı, hem de sağlık sistemini daha iyi yapacağı bilinmektedir. Var olan sistemde amaç daha iyi bir sağlık sistemi oluşturmak mı?

Yoksa var olan sistem, tüm bu yanlışları bile bile sınıf ayrımının oluşmasını mı istiyor?

Her şey bu kadar ortada ve toplumun çoğunluğu tarafından bilinip istenmezken, bu sistemin yine de toplumun çoğunluğu, yani bizim tarafımızdan beslenmesi ve büyütülmesi ironik değil mi? Hekimlerin korkunç bulup istemediği, tek tesellisinin daha fazla maaş olduğu doğu görevi bile bu kadar ağır geliyorken, gerçekten sistemin değişmesini istiyor muyuz? Rahatı bozulmasını diye sistemi besleyen zenginler arasında biz yok muyuz? Yoksa yazılar ve kelimeler ile korunan eşitliğin yanında mıyız?

Sağlıkta eşitsizlikler önümüze; hastalıklar, ölümler ve yeti yitimleriyle çıkar. Görünürdeki nedenler: Yoksulluk, göç, işsizlik, eğitimsizlik, yanlış gelenekler/ inançlar, açlık, sağlıksız gıda, konutsuzluk, savaş, terör, iş kazaları ve meslek hastalıkları gibi nedenlerdir. Tüm nedenlerin çıkış noktasına bakıldığında temel nedenin, kapitalist üretim ilişkileri ve sınıflı toplum yapısı olduğu görülür. Şanlıurfa'dan Bursa'ya düşük ücretler için çalışmaya gelen mevsimlik tarım işçilerinin asıl sorunu düşük ücret almaları mı? Yoksa kentlerinde çalışma imkanı bulamamaları mı? Yoksa sistemin şehirleşmemiş bölgelerde yaşayan, muhtaç hissettirdiği ve başka kazanç yolu olmadığına ikna ettiği işçilere, sınırlı seçimler

sunmaları mı? İki seçenek (Bursa'da çalışmak ya da işsiz kalmak) arasında seçim yapmak, seçme özgürlüğü ya da kişinin iradesi midir? Yoksa modern köleliğe giydirilmiş bir kılıf mıdır?

Eşitsizliği azaltmaya yönelik birtakım çabaların görünür kılınmasıyla, insanlık yatıştırılmak isteniyor. Küresel düzeyde, Milenyum Gelişme Hedefleri, DSÖ'nün Makroekonomi ve Sağlık ile Sağlığın Sosyal Belirleyicileri komisyonları gibi. Fakat başarı? Bir miktar hareket var, fakat çok küçük. Zengin dünya, kendi açgözlülüğü yüzünden gittikçe daha obez ve daha sağlıksız hale geliyor.7

Yirminci yüzyıl boyunca, dünya genelinde ortalama yaşam süresi uzadıysa da, farklı ülkelerde yapılan çalışmalar, bu iyileşmenin sınıflar arası farklılıkları ortadan kaldırmadığını göstermiştir. Örneğin İngiltere'de 1977-1981 ve 2007-2011 dönemlerinde en üst sınıftaki erkeklerin ortalama yaşam süresi 74,7'den 82,5'e, en alt sınıftakilerin ise 69,9'dan 76,6'ya yükselmiştir. Sınıfların ortalama yaşam süreleri arasındaki farklılık, 1970'lerin sonlarında 4,8 yıl iken, 2000'lerin sonunda bu fark 5,8 yıla yükselmiştir.8

Çocuk ölümlerinin yükü de eşit olmayan bir şekilde dağılmış durumdadır. En yüksek beş yaş altı ölüm oranı, DSÖ

Afrika Bölgesinde (1000 canlı doğumda 74), DSÖ Avrupa Bölgesindekinden (1000 canlı doğumda 8) yaklaşık 9 kat daha yüksektir.

COVID-19 VE SAĞLIKTA EŞİTSİZLİKLER

COVID-19 virüsü ayırım gözetmeksizin maruz kalanları enfekte etse de, maruz kalma riski ile sağlık, sosyal ve ekonomik etkilerinin şiddeti eşit olarak hissedilmemektedir. COVID-19 küresel ölçekte tüm dünya coğrafyasına dağılım gösterip, etkisini her ülkede neredeyse eşit şekilde gösterirken, ülkeler içindeki etkisi; sınıfsal farklılıklar göstermektedir. Toplumsal eşitsizliğe sahip olanlar ile COVID-19 ilişkili hastaneye yatış ve ölümler arasında güçlü bir pozitif ilişki görülmüştür.

Salgında eşitsizliğin etkilerinden birini de aşılama oranlarında görüyoruz. Dünya nüfusunun % 40,6'sı en az bir doz COVID-19 aşısı almıştır. Düşük gelirli ülkelerdeki insanların ise sadece %1.9'u en az bir doz almıştır.9

Uluslararası akademik çevrelerce aşılama stratejisi bakımından övülen İsrail, bu övgüleri aldığı tarihlerde, Filistin'in Covid-19 testi yapan tek hastanesini bombalamıştır.10

SON

"Toplumsal duyarlılık önemlidir ... " diye yazmış Mooney. "Biz

insanlara yoksul oldukları için, ya da sömürgecilikle kültürleri yok edildiği için, ya da kumar veya madde bağımlısı oldukları için, ya da alçak bir rejimden kaçmış sığınmacılar oldukları için değil, sadece kötü durumda olmalarından dolayı duyarlılık göstermeliyiz. İhtiyacımız olan 'ötekileştirip' uzaklaştırmak değil, kucaklamaktır. Kucaklamak ise dürüst, adil ve duyarlı bir toplum yaratmak adına, ortak bir insanlık yaratmak adına ve toplumsal özerklik (community autonomy) adına yapılmalıdır. Piyasadaki bireycilik piyasaya aittir; bir toplum yaratılmasında bireyciliğe yer yoktur."

Adil bir toplum, neoliberallerin reform adına yaşamsal olduğunu düşündükleri bireysellik üzerine değil, toplumsal değerler üzerine kurulur. Sağlığı meta olarak gören düşünce yapısında toplum düşüncesi yoktur; sadece birey vardır.

Sosyal adalet Halk Sağlığının merkezine oturmuş bir kavramdır. Son 30 yılda küreselleşme ve neoliberalizm sayesinde sosyal adalet çok zayıflamıştır. Zengin insanlar ve zengin ülkeler, giderek daha çok zenginleşmektedirler. Yoksulların daha fazla yoksullaşıp yoksullaşmadığı tartışıla dursun, yoksul ve zengin arasındaki uçurum derinleşmektedir. Neoliberal küreselleşmenin bu uçurumu büyüttüğü,

yadsınamaz bir gerçek haline gelmiştir. Yoksulluk görünmezdir. Neoliberalizm tarafından beslenen bireyciliğin hakim olduğu bir dünyadan, başka ne beklenebilir ki?

KAYNAKLAR

1. 19 Haziran - 22 Temmuz 1946'da New York'ta düzenlenen Uluslararası Sağlık Konferansı'nda kabul edilen DSÖ Anayasası'na Giriş; 61 Devletin temsilcileri tarafından 22 Temmuz 1946'da imzalanmış (DSÖ Resmi Kayıtları, no. 2, s. 100) ve 7 Nisan 1948'de yürürlüğe girmiştir. Tanım 1948'den beri değiştirilmemiştir.
2. İNANDI T. Sağlık hakkı ve eşitsizlikler. Toplum ve Hekim Dergisi. Cilt 14. Sayı 5. syf 357-361
3. Belek İ. Sınıf, Sağlık, Eşitsizlik. İstanbul: Sorun Yayınları,1998.
4. BELEK, İ. (1998). Türkiye İçin Sağlık Tezi. İstanbul: Sorun Yayınları.
5. VİLLERME' L-R. (1830). De la mortalité' dans les divers quartiers de la ville de Paris, et des causes qui la rendent tre's différente dans plusieurs d'entre eux, ainsi que dans les divers quartiers de beaucoup de grandes villes. Annales d'Hygie'ne Publique et de Me'decine Le'gale;3:294e341.
6. JULIA C, VALLERON AJ. (2011). Louis-Rene Villerme (1782-1863), a pioneer in social epidemiology: re-analysis of his data on comparative mortality in Paris in the early 19th century. J Epidemiol Community Health. Aug;65(8):666-70.
7. MOONEY, G. (2014). Ulusların Sağlığı: Yeni Bir Ekonomi Politiğe Doğru (Çeviren: Cem Terzi). İstanbul: Yordam.
8. ONS Longitudinal Study, 2015. <http://www.ons.gov.uk/ons/datasets-and-tables/index.html>
9. Hannah Ritchie, Edouard Mathieu, Lucas Rodés-Guirao, Cameron Appel, Charlie Giattino, Esteban Ortiz-Ospina, Joe Hasell, Bobbie Macdonald, Diana Beltekian ve Max Roser (2020) - "Coronavirus Pandemic (COVID-19)". OurWorldInData.org adresinde çevrimiçi olarak yayınlandı. Alındı: 'https://ourworldindata.org/coronavirus'
10. RASGON A.(2021) An Israeli airstrike damaged Gaza's only lab for processing coronavirus tests, officials said.<https://www.nytimes.com/2021/05/18/world/middleeast/israel-gaza-covid-lab.html>

BURSA TABİP ODASI

68
Yaşında

1953 yılında kurulan Bursa Tabip Odası 68'inci kuruluş yıldönümünü kutladı. 68 yıldır hekimlerin, sağlık çalışanlarının ve toplum sağlığının yanında duran Bursa Tabip Odası, Bursa Akademik Odalar Birliği Yerleşkesi'nde yeni yaşını kutladı.

Kutlamada uzun yıllar Odaya büyük katkı sağlayan Dr. Çetin Tor da, Odanın Onur Duvarı'nda yerini aldı. Başkanlığını Doç. Dr.

Alpaslan Türkkân'ın yaptığı Bursa Tabip Odası Yönetim Kurulu'nun ev sahipliğinde gerçekleşen törene, Türk Tabipleri Birliği önceki dönem başkanları: Prof. Dr. Sinan Adıyaman, Dr. Beyazıt İlhan ve Dr. Eriş Bilaloğlu da katıldı. Törende BTO önceki dönem başkanları: Dr. Güzide Elitez, Dr. Ertuğrul Aydın, Dr. Ahmet Doğan, Prof. Dr. Müfit

Parlak ve Prof. Dr. Kayıhan Pala ile beraber, Dr. Engin Demiriz, Dr. Hülya Uyar Erdem, Dr. Ersa Taşçı da söz alarak Dr. Tor'dan övgüyle bahsettiler. Dr. Çetin Tor'un oğlu Deniz Tor da törende duygularını aktardı. Törene ayrıca çevrim içi katılım da gerçekleştirildi.

BTO Yönetim Kurulu, Dr. Çetin Tor'a günün anısına bir de plaket takdim etti.

İÇİMİZE BAKIŞ

Dr. Ömer Levent SOYDİNÇ | leventsoydin@yahoo.ca

GİTME KAL AYSEL

"Bu mahallenin bütün cenazeleri helva kokuyor, ama çam fıstıksız..."

Livaty'a'nın poyrazı meşhurdur meşhur olmasına da, sabah ezanından beri iyice azdı mübarek. Körpe'nin bakkal dükkânına gidene kadar iki kere uçurmaya kalktı beni; Şevrole İhsan az gülmedi taksi durağının kulübesinde çayını höpürdetirken.

'Pislik herif! Paran var mı taksiye binmeye diye sor bir bakalım!' diyemedim tabii.

Bu sabah Körpe'nin keyfi gıpgıcı. Açmış ALEM FM'i, arabeskin dibine vurmuş hınzır herif. Akşamdan kalma besbelli. Gözlerinin altındaki mor halkaları sayarak akşam kaç şişe Bomonti içtiğini anlayabiliyorum artık. Ekmekler sıcacık Allah'tan. Elli lira uzattım. Tükürür gibi sordu: "Bozuk yok mu yenge?"

'Elinin körü var!' diyemedim tabii. Tezgâhın üzerindeki kirden

kararmış plastik tabağa bıraktı para üstünü. Ben bıraktı diyeyim, sen tükürdü anla.

Merdivenleri çıkarken göğsüme bir ağrı saplandı. Son üç gündür aynı şey oluyor. Bıçak gibi bir sızı! Bir an nefesim kesiliyor, sonra geldiği gibi kaybolup gidiyor. Artık gücüm kalmadı. Eskisi gibi, soluklanmadan çıkamıyorum ta beşinci kata. Servet'e o zaman da demiştim, 'almayalım bu daireyi. Yaşlanınca nasıl inip çıkacağız?' diye; her zamanki alaycı gözlerle bakıp, cevap vermeye zahmet etmemişti. Al işte Servet! Sen gittin, ben kaldım. Hep haklı çıktım da ne oldu ki?

Burnunun dikine gide gide kanser de oldun zaten. Doktor ne demişti sana, 'sigarayı bu kadar

fazla içerseniz, sonunda kanser olacaksınız.' Oldun mu? Oldun. Öldün mü? Öldün.

Şükran yine soğan kavurmuş sabah sabah. Allah şu fakirliğin belasını versin. Kız da haklı anacığım, adam işsiz, uğursuzun teki. 'Al hanım şu pırzelayı da

akşama bir çilingir sofrası hazırla bakalım' dedi de, Şükran mı hazırlamadı? Boy boy sıraladığı üç çocukla mı ilgilensin? Evlere temizliğe gittiğini saklamak için kırk takla mı atsın? Acıyorum kızcağızın haline.

"Alooo, kimsiniz? Nesibe sen misin kız? Allah canını almasın. Sabah sabah hayırlı bir haber olmaz diye korkuyla açtım telefonu. Ödümü koparttın vallahi!"

"Hayır ayol, duymadım. Aysel'i en son geçen ay gördüm Kadriye'nin gününde. Ne olmuş ki? Yine midesi mi tutmuş yoksa? Ne hastanesi, ne doktoru?"

Ah, Aysel ah! Bir şeyciği yoktu kadının ayol! Paldır küldür kaldırmışlar cenazesini. Kimseyi almamışlar mezarlığa. Coronadan gitmiş bir hafta önce.

Şu Nesibe de uğursuz karının teki. Sabahın köründe yememiş içmemiş baykuş gibi beni aramış. İyi kızdı Aysel, hep kibar kibar konuşurdu benimle. Ne söylesem fıkır fıkır gülerdi. Keşke zamanında iyi bir kısmeti çıksaydı da evde kalmasaydı. Ne çirkin kızlar yuva kurdu şu memlekette, bir bu kız yuva kurmadan göçtü gitti. Bilmem neden, herkes severdi Aysel'i. Herkesin ölüsüne dirisine koşardı zavallı. Çocuklarla da benim yaşımdaykilerle de akran olurdu; gönül almayı bilirdi de ondan. Akşama yedisi varmış; mevlit okunacakmış. Gideceğim elbette. Ah Aysel, ah!

Bu çayların içine kesin boya

katıyorlar anacığım, boya! Tavşankanı gibi görünüyor ama içince yavan bir tat bırakıyor insanın damağında, çiğ ot gibi, yaşlandıkça ağızımın tadı mı azalıyor acaba? Yok, yok değil, çaylar bozuldu besbelli.

"Patlama geliyor. Edepsizin yaptığını bak. Bu kadar basılır mı zile ayol?"

Kalayı basıyordum tam; kapıyı açınca şaşırdım. On günlük kirli sakalıyla, saç başı dağınık, üniforması kırk yerinden buruşmuş, canından bezmiş bir delikanlı. Nasıl da ter kokuyor. Burnumun direği kırıldı ayol

"Buyurun efendim, kime baktınız?"

Kargocu, kapıyı açtığımda görmeyi umacağı son insan olmalıydı. Ne bir sipariş vermiştim ne de bir yakınımın kargo bekliyordum. Devletin karışık işlerinden biri daha olmasın sakın? Vergilerimi de ödemiştım oysa, faturaları saklamakla ne iyi ediyorum.

"Müeyesser İlköz siz misiniz nineciğim?"

"Nine, senin anandır terbiyesiz herif! diyemedim tabii.

"Benim, hayırdır?"

"Hayır mı şer mi bilemem. Kargonuz var. Şuraya bir imza!"

Mecbur alacağı artık. İnşallah bir hinoğlulinlik çıkmaz altından.

"İyi günler nineciğim"

Bak hala! Ne kaba çocukmuş bu.

Önüne geleni işe alıyorlar demek ki.

Paketi de amma çok kâğıda sarmışlar. En alttan fiyonklu bir hediye kâğıdına sarılmış küçük bir paket çıktı ayol. Ne ola ki?

-BU EŞARP SAF İPEKTEN YAPILMIŞ OLUP BURSA İPEK-İŞ FABRİKASINDA ÜRETİLMİŞTİR 1990-

Nasıl da şahane bir eşarp bu böyle? Tam da benim zevkime göre işlenmiş. Kim göndermiş ki?

Aaa, kutunun tabanında bir kâğıt var. Dur, yakın gözlüklerimi takayım. Ellerim titriyor heyecandan.

"Canım ablam,

Sağlık ve mutluluk her zaman yanı başında olsun. Seni çok seviyorum. Yaş günün kutlu olsun.

Aysel Şirin"

Ağlamaktan gözlerim şişti. O kargocu oğlanın ellerinden öpmek isterdim şimdi. Neyse, gider bulurum çalıştığı yeri. Şimdiye kadar aldığım en değerli hediyeyi o getirdi bana. Ah Aysel, ah! Nasıl da acıttın içimi!

Ben seni hep güldürmüştüm Aysel, neden ağlattın beni? Hatırlıyor musun, en son karşılaştığımız mevlitte kulağına ne fisildediğimi? Ne de çok gülmüştün kadınlardan utanarak

"Bu mahallenin bütün cenazeleri helva kokuyor, ama çam fıstıksız..."

DÜNYA'YI GEZELİM

Dr. Uğur KÖKSAL | drugurkoksal@gmail.com

O YAYLANIN ÇİMENİNE...

Covit-19 Pandemisi ikinci yılına yaklaşırken, bırakın uzak diyarlara gitmeyi, yaşadığımız şehrin dışına çıkarken bile, kırk kere düşünüp, olasılıkları gözden geçirir olduk. Aşılari yaptırırsak rahatlariz diye düşünürken, iki aşının yetmeyeceğini anlayıp üçüncüyü, bir ihtimal yurt dışına çıkarım

aşı pasaportu sorunu yaşayıp karantinalarda kalmamak uğruna dördüncüyü yaptırınlarımız oldu. Her şeye rağmen rahatlayıp, elimizi kolumuzu sallayarak gezip tozmak, hali hazırda pek mümkün değil. Hal böyle olunca, evde otur otur kafayı yemeye ramak kalmışken, geçen sene planlayıp

salgın yüzünden iptal ettiğimiz Artvin yaylaları ve Macahel gezimizi her şeye rağmen yapmaya karar verdik.

Yerel rehberimiz tüm organizasyonu bizim için ayarlamış, önceki sene kapalı olan otel ve pansiyonların çoğu açılmış,

hayat tam normale dönmese de, içinde bulunduğumuz şartlara uyum sağlamıştı. Bize de bunlara güvenip uçak biletlerimizi almak kaldı.

En son 2019 Aralıkta uçağa bindiğim düşünülürse, cep telefonu uygulamasından bilet almak bile heyecanlandırmadı desem yalan söylemiş olurum. Biletler de tamam olunca artık sadece beklemek kalıyordu. Ancak beklerken Karadeniz bölgesinde başka felaketler olmaya başladı. Sel, heyelan, fırtına derken birkaç arkadaşı "Acaba gitmesek mi?" demeye başlayınca, ben de film koptu tabi. "Nuh Tufanı da olsa, beni kimse durduramaz!" deyip ekibin geri kalanını rehberimizin de yardımlarıyla ikna edebildim.

Zaten bizim işimiz, kıyı kesimiyle değil, dağların arka tarafındaki yaylalarda idi. Deniz üzerinden gelen yağışın çoğu, denize paralel dağ sıralarına vuruyor ve derelerle kıyıya taşınyordu. En düz alanlar da dere kenarlarında olunca, sahil boyundaki yapılaşmanın yoğunlaştığı bu bölgeler, her sel felaketinde doğal olarak zarar görüyordu.

Uçuş günü gelip çantaları hazırlamaya başlayınca, çocuklar gibi sevinmedik desem yalan söylemiş olurum. Ancak hava alanına varıp, çeneye takılmış maskeli kalabalığı ve iç içe insan selini görünce, sevincimiz yerini

endişeye bıraktı. Acaba çift maske mi taksak? Yoksa N95 mi? Yok yok N95 üstüne cerrahi mi? derken uçağa bindik. Koltuğa oturunca bir rahatlama olmadı desem yalan söylerim. Demirden korksak uçağa binmezdik değil mi? "Bindik bir alamete gidiyoruz kıyamete" deyip, saldı kendimizi var olmanın dayanılmaz hafifliğinin kollarına.

Trabzon havaalanında bizi bekleyen minibüsümüze kendimizi atınca, tatil havasına girip maskelerle aramıza biraz mesafe koyduk. Nasılsa biz bizydik. Herkes aşıllı, hatta 4 kişi hem hastalığı geçirmiş, hem de aşılydı. Ne olacaktı değil mi? Gerçi gezinin sonlarına doğru şoförümüz Ömer'in, henüz aşı yaptırmadığını öğrenmek canımız sıkırsa da, olan olmuştu artık.

Sahil yolundan Hopa'ya kadar gidip, oradan Borçka üzerinden Artvin'e vardık. Artvin'i görünce; neden Artvinlilerin Bursa'ya göç ettiğini anlıyorsunuz. Dağların arasında çok zor bir coğrafyaya kurulmuş. Kentte düz alan yok, yollar ya yukarı çıkıyor ya da aşağıya iniyor. Devasa Atatürk

heykelinin bulunduğu; Ata Tepe'ye çıkıp şehrin manzarasıyla günü bitirip, Şavşat'a oradan da otelimize doğru devam ettik. Ertesi gün hedefimiz, Arsiyan yaylası idi.

Güne yağmurla başladık. Aracımız yağmurun bozduğu yayla yollarında, güçlkle ilerlerken, yolun bir tarafı da uçurumun kıyası olunca, tedirgin bakışlarımızı fark eden şoförümüzün ince şakalarına maruz kalarak yaylaya ulaştık. Karadeniz insanının esprili hali ve aklına geleni söylemesi hepimizi bir hafta boyunca defalarca gülümsetti.

2500 metre rakımlı yaylaya çıkınca nefes kesici manzara her şeye değişiyor. Yemyeşil çayırlar, dağlar, onların arasındaki gölcükler. Şırl şırl akan derelerin huzur veren sesiyle beraber uzun bir yürüyüş yaptık. Arada gökyüzü kapatıp yağsa da, çok fazla ıslatmadan güneş yüzünü gösterdi. 5-6 km'lik bir yürüyüş sonrası yayla evlerine vardığımızda, yüksek rakım ve yürüyüş hepimizi acıktırmıştı. Odun ateşinde demlenen çayın yanında, gevrek

dedikleri, kete benzeri, taze kaymakla açılmış hamur işini, yayladaki hayvanların sütünden yapılan kaymağa bandırarak, yöresel peynirle mideye indirip, Karçal dağlarının manzarasıyla günü bitirdik.

Sonraki beş günümüz hemen hemen buna benzer şekilde geçti diyebilirim. Lekoban, Cancir, Vaket, Maden, Çağlıpınar, Erikli, Fındık yaylaları, ormanlar, göller, dağlar, dereler, buz gibi sular, yemyeşil bir doğada çiçekler arasında yapılan yürüyüşler, kendi kendine yetişen, yemeğe doyulamayan, inanılmaz lezzetli ahududu, yaban mersini ve böğürtlenler,

bulutların üzerine çıktığımız muhteşem manzaralar...

Sözcüklerle anlatabilmek o kadar zor ki! Fotoğraflar bile yetersiz kalabilir. Gidip görmeniz, o havayı içinize çekmeniz lazım.

Son iki günümüzü Macahel'in köylerinde geçirdik. Bölgede en büyüğü Camili Köyü'nün dışında beş köy daha var. Anlatılana göre, "Maca" Gürcüce bilek, "hel" de el demekmiş.

Yani bu durumda Camili Köyü bilek, diğer köyler de elin beş parmağını temsil ediyormuş. Bölgede ahşap işlemleri ile meşhur şirin camiler var. İçleri, hiç alışık olmadığımız rengarenk boyanmış yontularla süslü. Oymalarda; gemiler, çiçekler, sıra dışı desenler var. Hepsi sanat eseri gibi, insanın içini açıyor.

Uzun yıllar, sağlıklı ulaşımın mümkün olmadığı bölgenin yolları, kışları 6-7 ay kapalı kalırmış. Bu zamanlarda hastalarını hemen sınır oldukları Gürcistan'a götürürlermiş, ama şimdilerde ulaşım olanakları artmış. Kışın yol kapansa da, kısa sürede açılıyormuş. Böyle olunca turizm de canlanmış.

Bölgede pansiyonlar, restoranlar açılmaya başlamış. Umalım da, bu hareketlilik doğal dokuya zarar vermesin.

Bölgede arıcılık, çok önemli bir gelir kaynağı. Burada yaşayan Kafkas arısının yaptığı ballar, mevsiminde açan çiçeklere göre, ayrı ayrı isimlendiriliyor. Özellikle beyaz orman gülleri açtığında elde edilen "Deli Balı" nı hepiniz bilirsiniz. Fazla yenildiğinde

zehirlenmelere yol açan bu balın bölgedeki ismi: "Tutan Bal". Fazla yiyip zehirlenme belirtileri gösterdiklerinde, "Bal tuttu" diye ifade ediyorlar.

Bölge halkı yayla zamanı gelince, hayvanlara taze ot sağlamak için, yaylara çıkıp ilk kar düşene kadar da orada kalıyor. O sırada elde ettikleri sütü peynir ve kaymak yapımında kullanıyor,

kışlık erzak biriktiriyorlar. Ot biçip kurutarak, kışlık ot ihtiyacını temin etmeye çalışıyorlar. Her köyün kendi yaylası var. Hatta hava soğduğunda köye inerken bir süre kaldıkları, ara yaylaları olanlar bile var.

Bölgede endüstriyel olarak yapılan hayvancılık yok. Her aile kendi ihtiyacı için hayvan besliyor. Bu yüzden her hangi

bir mandıra da yok. Hal böyle olunca, hayvancılığın bu kadar yaygın olduğu bölgede, yapılan peynir çeşidi bir veya iki tane. Yanı başındaki Kars'taki çeşitliliği görünce buna şaşmamak elde değil. Bir ara mandıra kurmayı denemişler. Ancak herkes yazın yaylalarda olunca, sütlerin sağlıklı toplanması mümkün olmamış, kurulan mandırada iflas etmiş.

Yaylacılık yapmak gerçekten çok zor iş. Konuştuğumuz birçok insan mecbur olmasak yapmayız, geçinmek için mecburuz diyordu. Zor yaşam şartları da gençleri, çıkış yolu olarak gördükleri okumaya, daha çok yönlendirmiş. Sonucunda da Artvin ülkemizde eğitim seviyesi yüksek iller sıralamasında üst sıralarda yer almış. Umalım da bölgesel kültürel bir değer olan yaylacılık, genç nüfusun göçü yüzünden

zamanla yok olup gitmez.

Bölgedeki derelere kurulan HES'ler de ayrı bir sorun. Arka arkaya bilinçsizce kurulan HES'lerin derelerdeki tüm suyu çekmesi sebebiyle, sudaki doğal yaşama büyük zararları olduğu su götürmez bir gerçek. Bölge halkı HES'ler yerine, barajlar yapılmasına razı hale gelmiş. En azından sudaki hayatı öldürmüyor, diyorlar.

Dönüşe geçtiğimiz gün, yolumuzun üstünde olan ve uzun bir restorasyon süreci geçirmiş Sümela Manastırına da uğrayalım dedik. Uğramaz olaydık keşke. Bu güne kadar çok kötü restorasyonlara şahit olmuştuk. Ama bu kadar ileri gidebileceklerini tahmin edemiyorduk. Eski halinde bıraksalar hiç el sürmeseler, belki çok daha iyi olurdu.

Keyifle geçirdiğimiz bir haftada depoladığımız pozitif enerjinin bir kısmını Sümela da bıraksak da, uçuş öncesi Trabzon'da "Tarihi Kalkanoğlu Pilavcısı"na uğramayı ihmal etmedik. Meşhur etli pilav, kuru fasulye, turşu ve hoşafın üstüne sütlacı da yiyince, artık şehrimize rahatça dönmemiz için bir engelimiz kalmamıştı.

Rize ve Trabzon'un turistik kesimleri ve yaylaları son yıllarda yoğun Arap turist istilasına uğramış durumda. Eğer kalabalıktan uzak olmak, kafa dinlemek, uzun yürüyüşler yapmak, yeşile doymak istiyorsanız, Artvin güzel bir alternatif olacaktır. Rehberimizin dediğine göre; orman güllerinin ve çiçeklerin açtığı haziran ayı, görsel açıdan ayrı güzel oluyormuş.

**Odamızın 25 Yıllık Emektarı
Saliha Dülger'e**

Teşekkürler

Bursa Tabip Odası Yönetim Kurulu, 25 yıldır Tabip Odasında çalışan ve Odanın adeta hafızası olan sevgili Saliha Dülger'e, emekleri ve Odaya katkıları nedeniyle teşekkür plaketi takdim etti.

Odanın kuruluşunun 68'inci yılında gerçekleştirilen törende plakетini, Odanın diğer bir emekçisi olan Dr. Çetin Tor'dan aldı.

FROTMAN

Dr. Gönül MALAT | gonulmalat@hotmail.com

JÜRİ

Adı bilinmeyen uzak ülkelerin birinde, zengin mi zengin beş adam yaşarmış. Vergilerden muaf olan bu adamların tek kaygıları; ülkeyi güzelleştirmek için yeniden inşa etmiş. Canhıraş çalışıp, ülkelerinin her yerini betonla güzelleştirmişler. Sonunda her şey bitip kasalarını doldurdıklarında artık yapacakları bir şey kalmamış.

Canları sıkılmış. Ne yapalım? Ne yapalım? Kendimize bir eğlence bulalım! diye konuşurlarken akıllarına bir yarışma yapmak gelmiş. Üç kategoriden oluşacak bu yarışma "Çirkinlik" temalı olacakmış. Hemen kolları sıvamışlar.

İlk kategori: "En çirkin KADIN", ikinci kategori: "İçinde küfür içermeyen (biraz argo olabilir) üç kelimedenden oluşan, en çirkin cümleyi kendine yakıştıran

KADIN" ve üçüncü kategori de: "En küçük yaşta anne olan KADIN". Noter onaylı yarışma koşulları ve ödül miktarları tüm ülkeye yayılmış. Hemen işe koyulup ülkenin okumuşlarına mektup yazarak, jüri olmaya davet etmişler. Bu arada yarışmanın ödülleri de açıklamışlar. Her kategoride birinciler; on kilo altın, ikinciler; beş kilo altın ve üçüncüler; bir kilo altın ile ödüllendirileceklerdir diyerek.

Jüri olmaya davet edilen herkes, nazik bir yanıtla jüri olmayı reddetmişler. Beş Karun buna inanmamış. Çünkü jüri de epey iyi bir ücret alacakmış. Kafa kafaya verip, jüri ücretlerini yarışmada derece alanlardan daha yüksek olacağını bildirdikleri birer mektup daha yazmışlar. Jüri adaylarından

yine nazik ret yanıtları gelmiş. Böylece kendileri jüri olmaya karar vermişler.

Yarışmanın tüm hazırlıkları yapılmış. Bu sırada bolca gülüp, eğlenmişler. Sonunda yarışmaya katılma süresi dolmuş. Öyle çok katılım bekliyorlarmış ki, yarışmaya katılan sayısı hayal kırıklığı yaratmış beş Karun'da. Gururlarına yediremedikleri için yarışmayı iptal de edememişler. Şaşalı bir toplantıyla yarışmayı başlatmışlar.

İlk kategori olan ülkenin en çirkin kadını yarışmasına tek başvuru olmuş. Jüri olarak onu karşılıklarına aldıklarında dünya güzeli bir kadın olduğunu görmüşler. Sormuşlar kadına: -"Sen çirkin değilsin ki neden katıldın yarışmaya?" Kadın hemen yanıtlamış: -"Tam da bunu söylemeniz için" demiş.

Ardından devam etmiş: -"Kendi çirkinliğinizi yüzünüze vurmak için."

"En küçük yaşta anne olan kadın" kategorisine üç anne başvurmuş. Üçü de aynı gün aynı saatte doğan ve doğuran üç anne. Jürinin şaşkınlığı görülmeye değermiş.

Sonunda en önemli kategoriye gelmiş sıra. Ne de olsa biraz düşünmek gerekmiş kendine kötü bir söz söylemek için. Jüri üyeleri bu kategori için pek heyecanlıymışlar.

"Üç kelimededen oluşan en çirkin cümleyi kendine yakıştıran kadın" kategorisine de yalnızca

bir kadın katılmış. Geçmiş jürinin karşısına, jüri büyük bir heyecanla cümlesini söylemeye buyur etmiş. Kadın bağırarak: -"Götümün kılı olayım!" demiş.

Belirtmeliyim ki bu bir masaldır. O nedenle yalnızca kurgudan ibarettir. Gerçeklerle yakından, uzaktan ilgisizdir.

KUŞLAR AĞLAMAZ BU ŞEHİRDE

Dr. Semiha UZUNALIOĞLU | semihan16@yahoo.com

Hayat mı boş, insanlar mı?

İçindeki boşluğu neyle doldurur insan,

Parayla mı, anıyla mı?

Para biter, para iter bir yerde

Anılar sessiz,

Anılar çığlık çığığa...

Saydım,

Yaşımdan çok insan uğurladım günümden

Usulca değdi günebakanlar güneşlerime

Altın renkli düşler damladı rüyalarım.

Hepsinde hepiniz vardınız!

Hepinizde biraz ben, biraz hasret.

Hasretleri büyütüyorum koynumda,

Yetim bir çocuk gibi.

Karanlık dehlizlerime vuruyor güneşler,

Biz ki hep aydınlıktan yanaydık

Aynı karanlık büyüyor sokağımızda

Hepsinde hepiniz vardınız!

Hepinizde bir rehavet , biraz gaflet.

Bu kadar güzel nasıl tutunur,

Savrulmadan nasıl durur insan,

Kırılırken dalları?

Nasıl çiçek açar gülüşler?

Oysa başka bir dünya hayal etmiştik,

Belki başka sevinçler,

Bambaşka özgürlükler.

Ağır aksak ilerliyoruz meçhule.

Meçhulün sonunda hep aynı sonlar.

Anlık gülüşlerde saklı mutluluklarımız. Avuntularımız yerlerde.

Bir tutanı olur belki?

Biz ki hep ezilenden yanaydık.

Aynı değirmen dönüyor başımızda.

Bir yolu olmalı baş vermenin filizlerden;

Bir yolu olmalı.

BTO HABERLER

COVID-19 NEDENİYLE KAYBETTİĞİMİZ HEKİM VE SAĞLIK ÇALIŞANLARINI ANIYORUZ

1 Nisan 2021

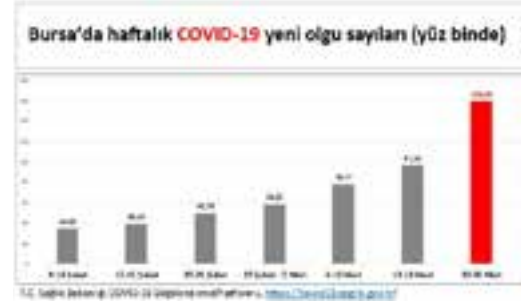

Bursa Tabip Odası ve Nilüfer Belediyesi ortaklaşa olarak "1 Nisan COVID-19 Nedeniyle Kaybettiğimiz Hekim ve Sağlık Çalışanlarını Anma Günü"nde, Nilüfer Cumhuriyet Meydanı'ndaki Atatürk Anıtı önünde bir basın açıklaması gerçekleştirdi. Bursa Tabip Odası Yönetim Kurulu, hekimler ve sağlık çalışanları ile beraber Nilüfer Belediyesi Başkan Yardımcıları: Sibel Özer, Remzi Çınar, Engin Yener ve Zafer Yıldız ile belediye çalışanlarının da katıldığı etkinlikte, açıklamayı BTO Başkanı Doç. Dr. Alpaslan Türkkkan gerçekleştirdi. <https://www.bto.org.tr/covid-19-nedeniyle-kaybettigimiz-hekim-ve-saglik-calisanlarini-aniyoruz/>

BURSA'DA COVID-19 VAKALARININ ÖNLEN(E)MEYEN YÜKSELİŞİ

2 Nisan 2021

Sağlık Bakanlığı tarafından açıklanan veri, salgının Bursa'daki ürkütücü tablosunu ortaya çıkardı. Bursa'da 8-14 Şubat haftasında; yüz binde 34,87 olan haftalık COVID-19 yeni vaka sayısı, % 358 artışla 20-26 Mart haftasında; yüz binde 159,68'e yükseldi. 8-14 Şubat haftasında; günde ortalama 155 doğrulanmış vakanın kayıtlara geçtiği Bursa'da, 20-26 Mart haftasında;

kayıtlara geçen günlük COVID-19 vaka sayısı 700'ü aştı. Laboratuvarında doğrulanmış vaka sayılarına olası/kuşkuflu vaka sayıları da eklenecek olursa, Bursa'da vakaların önlen(e)meyen yükselişi açık olarak ortadadır.

HEKİMLERİN EŞLERİ DE AŞILANMALI!

2 Nisan 2021

COVID-19 aşısı sisteme tanımlanmış olan 60 yaş üzeri vatandaşların eşleriyle birlikte randevu alarak aşılarını olabileceklerinin, Sağlık Bakanlığı'nca açıklanması üzerine, hekimlerin eşlerinin de (yaş sınırı gözetilmeksizin) aşı olabilmesi talebiyle Bursa İl Sağlık Müdürlüğü'ne yazı gönderildi.

<https://www.bto.org.tr/hekimlerin-esleri-de-asilanmali/>

MEDYAYA "BASIN MESLEK İLKELERİ" Nİ HATIRLATTIK

9 Nisan 2021

16 Şubat 2021 tarihinde hepimizi derin bir üzüntüye boğan olayda Dr. Mustafa Yalçın'ın intihar ettiği haberini öğrendik. Sonraki günlerde bazı basın-yayın

organlarında haberin ele alınış tarzı ise üzüntümüzü artırdı. Bursa Tabip Odası olarak ilimizde gerçekleşen bu elim olayın ardından haberi, intiharı özendirici ve Türkiye Basın Konseyi Meslek İlkeleri'ne aykırı şekilde ele alan basın kuruluşları hakkında Basın Yüksek Kurulu'na başvuruda bulduk.

Basın Konseyi'nin talebimizi haklı bulması neticesinde Hürriyet, Posta ve Şok gazetelerinde ve internet sitelerinde ilgili haberler kaldırıldı.

<https://www.bto.org.tr/medyaya-basin-meslek-ilkelerini-hatirlattik/>

BURSA AİLE HEKİMLİĞİ DERNEĞİ'NİN YENİ YÖNETİMİNİ ZİYARET ETTİK

14 Nisan 2021

Bursa Tabip Odası Yönetim Kurulu Başkanı: Doç. Dr. Alpaslan Türkkan, Genel Sekreter: Dr. Ömer Levent Soydiñ, Sayman: Dr. Yücel Bender ve Yönetim Kurulu Üyesi: Dr. Abdullah Karadağ, Bursa Aile Hekimliği Derneği'ne bir ziyaret gerçekleştirdi. Bursahed Yönetim Kurulu üyeleri: Dr. Salim Erdal Erdem, Dr. Elif Kuruefe, Dr. Demet Başak Özal, Dr. Süleyman Arı, Dr. Mustafa Varlı, Dr. Rıdvan Kardeş ve Dr. Selime Şahlan Doğan'ın

da bulunduğu toplantıda konuşan, Bursahed Başkanı Dr. Zeynep Özsevimli de Bursa Tabip Odası'na, içinden geçtikleri zor süreçte desteklerinden ötürü teşekkürlerini ilettiler.

<https://www.bto.org.tr/bursa-aile-hekimligi-dernegini-ziyaret-ettik/>

EN AZ DÖRT HAFTALIK TAM KAPANMA ŞART

15 Nisan 2021

BTO Başkanı Doç. Dr. Türkkan, salgının yayılmasında sorumluluğun vatandaşta değil, iktidarda, sağlık yöneticilerinde ve COVID-19 özelinde ise Sağlık Bakanı ve Bilim Kurulu'nda olduğunu belirtti.

Bursa Tabip Odası'yla beraber 31 meslek örgütü ve derneğin de altına imza koyduğu bir basın açıklaması gerçekleştirdi. COVID-19 salgınıyla mücadelede bilimsellik göz ardı edilerek uygulamaya konulan kararların eleştirildiği açıklamayı BTO Başkanı Doç. Dr. Alpaslan Türkkan okudu. Türkiye'de Dünya Sağlık Örgütü'nün ölçütlerine göre pandeminin 4'üncü aşamasına geldiklerini belirten Türkkan, söz konusu aşamanın en yaygın ve en kontrolsüz süreç olduğunu söyledi.

<https://www.bto.org.tr/en-az-dort-haftalik-tam-kapanma-sart/>

SAĞLIKTA ARTAN BASKI VE ŞİDDETE KARŞI MÜCADELEMİZ DEVAM EDİYOR

16 Nisan 2021

Bundan tam dokuz yıl önce, 17 Nisan 2012 yılında sevgili Dr. Ersin Arslan'ı bir hasta yakınının saldırısında

kaybetmiştik. Meslektaşımızı kaybettiğimiz 17 Nisan günü, TTB tarafından "Sağlıkta Şiddete Karşı Mücadele Günü" ilan edilmişti. Dr. Ersin Arslan'ı ve sağlıkta şiddet nedeniyle kaybettiğimiz tüm canlarımızı saygıyla anıyoruz.

<https://www.bto.org.tr/saglikta-artan-baski-ve-siddete-karsi-mucadelemiz-devam-ediyor/>

BAŞVURUMUZ SONUÇLANDI: BASIN KONSEYİ'NDEN 4 GAZETEYE 'ETİK' CEZASI

16 Nisan 2021

Bursa Tabip Odası (BTO), Dr. Mustafa Yalçın'ın intiharına dair yapılan haberler nedeniyle 25 Şubat'ta Basın Konseyi'ne başvurdu. Basın Konseyi, söz konusu haberler nedeniyle Sabah, Türkiye, Yeniçağ ve Habertürk'e 'etik' cezası verdi. Konsey, 4 medya kurumuna 'uzlaşma' önerisi gönderdiğini ancak kurumların yanıt vermediğini bildirdi. Konsey, taraflar arasında uzlaşma sağlanamadığını ifade etti. Şikâyeti görüşen Basın Konseyi, Habertürk ve Sabah gazetesine 'uyarı', Türkiye ile Yeniçağ gazetesine ise 'kınama' cezası verdi.

<https://www.bto.org.tr/basvurumuz-sonuclandi-basin-konseyinden-4-gazeteye-etik-cezasi/>

AŞILAMA CİDDİYETLE SÜRDÜRÜLMELİ

20 Nisan 2021

Aşılamaya 14 Ocak 2021 tarihinde sağlık çalışanlarından başlandı. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, günlük aşı yapma kapasitemizin 1,5-2 milyon olduğu, bu konuda tecrübeli olduğumuzu belirtmişti.

Bugün 20 Nisan 2021, 96 günün ardından bugün Türkiye'de uygulanan 1. doz aşı sayısı 12,4 milyona ulaştı. Bir diğer deyişle; yapılan günlük ortalama aşı sayısı 129 bin. Sayın Bakanın söylediğinin yüzde 10'una yakın bir aşılama sayısına sahibiz.

<https://www.bto.org.tr/asilama-ciddiyetle-surdurulmeli/>

28 NISAN DÜNYA İŞ SAĞLIĞI GÜNÜ

28 Nisan 2021

Bursa Tabip Odası "Dünya İş Sağlığı Günü" nedeniyle bir açıklama yaptı. Açıklamada şu ifadelere yer verildi:

"Özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde başlı başına bir sorun olan iş sağlığı konusu her zaman gündemi işgal eden bir meseledir. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) bu yıl için, "Krizleri öngörün, hazırlanın ve müdahale edin – Dayanıklı İş Sağlığı ve Güvenliği Sistemlerine Yatırım Yapın" temasını belirledi. Krizlerin üzerine kurulan bu tema Türkiye için oldukça anlamlıdır. Bursa Tabip Odası olarak, halk sağlığını büyük ölçüde ilgilendiren bu konuda acilen harekete geçilmesi için ilgili mercilere çağrıda bulunuyoruz: İşçi sağlığı ve güvenliği, sağlıklı bir toplumun en önemli ayaklarından biridir, görmezden gelinemez.

<https://www.bto.org.tr/bugun-28-nisan-dunya-is-sagligi-gunu/>

YENİ STE KİTABI YAYINLANDI

29 Nisan 2021

Bursa Tabip Odası, Sürekli Tıp Eğitimi yayınlarını sürdürüyor. 'Klinik Pratikte Nefrolojik Hastalıklara Yaklaşım - Sürekli Tıp Eğitimi' kitabı, Odamızın web sitesinde yayınladı.

<https://www.bto.org.tr/yeni-ste-kitabi-yayinlandi/>

TAM KAPANMA MI?

30 Nisan 2021

Bursa Tabip Odası Yönetim Kurulu, COVID-19 pandemisi ile ilgili bir açıklama yayınladı. Açıklamada şu ifadeler yer verildi: "Sağlık Bakanlığı verilerine göre Türkiye'de ilk covid-19 vakasının görüldüğü 11

Mart 2020 tarihinin üzerinden neredeyse 16 ay geçti. Resmi açıklamalara göre salgının başından beri toplam 4 milyon 788 bin 700 kişi covid-19 enfeksiyonuna yakalandı, hastaların 4 milyon 255 bin 714 'ü iyileşirken 39 bin 737 kişi maalesef yaşamını yitirdi. Bilim insanlarına göre ise gerçek hasta ve ölüm sayıları açıklananın çok üzerinde. Sınırları iyi belirlenmemiş, altyapısı hazırlanmamış, bilimin önerdiği şekilde uygulanmayan ve yaygın aşılama ile desteklenmeyen 'tam kapanma' sokağa çıkma yasağından öteye gidemez."

<https://www.bto.org.tr/tam-kapanma-mi/>

1 MAYIS İŞÇİ BAYRAMI KUTLU OLSUN

1 Mayıs 2021

Bütün sağlık emekçilerinin 1 Mayıs İşçi Bayramı'nı kutluyoruz. Pandemi nedeniyle bu sene meydanlarda kutlayamadığımız 1 Mayıs'ı, geçtiğimiz yıllardaki gibi coşkuyla anacağız günler diliyoruz.

<https://www.bto.org.tr/1-mayis-isci-bayrami-kutlu-olsun/>

TWİTTER'DA "COVID-19 AŞILARI NEREDE?" AKIMI BAŞLADI

7 Mayıs 2021

Bursa Tabip Odası Başkanı Doç. Dr. Alpaslan Türkkan, "COVID-19 aşılari nerede?" sorusuyla yeni bir akım başlattı. Doç. Dr. Türkkan, Prof. Dr. Kayihan Pala'yı etiketleyerek "'Covid-19 aşılari nerede?' diye sordu. Pala da, Gazi Üniversitesi Enfeksiyon Hastalıkları uzmanı Prof. Dr. Esin Davutoğlu Şenol'u etiketledi, "Sevgili @esenol Hocam, soruyorlar ben yanıtını bulamadım, #COVID19 aşısı olmak isteyen çok sayıda yurttaşımız var, siz biliyor musunuz #AşıNerede?" ifadelerini kullandı.

Prof. Dr. Esin Davutoğlu Şenol da "Sevgili @osmanelbekhocam soruyorlar ben yanıtını bulamadım #COVID19 aşısı olmak isteyen çok sayıda yurttaşımız var, siz biliyor musunuz? # Aşilar Nerede" diyerek, Türk Tabipleri Birliği (TTB) İzleme Kurulu Üyesi Doç. Dr. Osman Elbek'e sordu. Elbek, "Sevgili @ciyavuz hocam soruyorlar ben yanıtını bulamadım #COVID19 aşısı olmak isteyen çok sayıda yurttaşımız var, siz biliyor musunuz?"

#AşıNerede" diyerek, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Cavit Işık Yavuz'u etiketledi. Yavuz da, "Sevgili @alpaslanturkkan hocam soruyorlar ben yanıtını bulamadım #COVID19 aşısı olmak isteyen çok sayıda yurttaşımız var, siz biliyor musunuz? #AşıNerede Ayrıca #tursitlerhepimizigörsün" ifadelerini kullandı. Yavuz, "Sevgili @sinanadyaman9 hocam soruyorlar ben yanıtını bulamadım #COVID19 aşısı olmak isteyen çok sayıda yurttaşımız var, siz biliyor musunuz? #AşıNerede" Türk Tabipleri Birliği (TTB) Covid-19 İzleme Kurulu Üyesi Prof. Dr. Sinan Adıyaman'a sordu. Adıyaman da topu TTB eski Başkanı Raşit Tükel'e atarak, "Sevgili @rasittukel hocam soruyorlar ben yanıtını bulamadım #COVID19 aşısı olmak isteyen çok sayıda yurttaşımız var, siz biliyor musunuz? #AşıNerede" dedi. Raşit Tükel ise İstanbul Tabip Odası Başkanı Prof. Dr. Pinar Saip'i etiketlediği Tweetinde, "Sevgili @rasittukel hocam soruyorlar ben yanıtını bulamadım #COVID19 aşısı olmak isteyen çok sayıda yurttaşımız var, siz biliyor musunuz?" ifadelerini kullanırken, Saip de TTB Başkanı Şebnem Korur Fincancı'ya aynı soruyu yöneltti.

<https://www.bto.org.tr/covid-19-asilari-nerede/>

İKİZDERE KÖYÜNDE ÇEVRE

9 Mayıs 2021

Bursa Tabip Odası, Rize'nin İkizdere köyünde çevre felaketine yol açacak olan girişime direnen köylülere destek açıklamasında bulundu. Açıklamada şu ifadelerle

yer verildi: "Rize'nin İnkizdere ilçesinin doğa harikası İşkencedere Vadisi'nde, Cengiz İnşaat tarafından yapılmak istenen taş ocağına karşı yöre halkının direnişi sürüyor. Türk Tabipleri Birliği olarak; yaşam alanlarını ve yüzyıllardır bölgede hüküm süren yabanıl hayatı, her türlü baskıya direnerek savunmak için nöbet tutan İnkizdereliler ile dayanışma içindeyiz. Vadiye giren iş makinelerinin derhal geri çekilmesini, İşkencedere Vadisi'nde taş ocağı kurulmasından vazgeçildiğinin açıklanmasını ve bölge halkına pandemi kısıtlamalarını ihlal ettikleri gerekçesi ile uygulanan tüm cezaların iptal edilmesini istiyoruz.

<https://www.bto.org.tr/inkizdereden-elinizi-cekini/>

60 YAŞ ALTI EMEKLİ HEKİMLER İÇİN BEKLENEN DANIŞTAY KARARI TEBLİĞ EDİLDİ

17 Mayıs 2021

Özel Hastaneler ile Ayakta Teşhis Tedavi Yönetmeliği'nde 2015'te yapılan değişiklikler kapsamında "Kadrosuzluk nedeniyle emekli olan veya 60 yaşını dolduran tabiplerin kadrolu tabiplerin çalışma şekline uygun olarak kadro dışı geçici olarak çalışabilir" kuralı getirilmişti. Türk Tabipleri Birliği'nin (TTB) ilgili maddelerin iptali istemiyle açtığı dava Danıştay 10. Dairesi tarafından reddedildi. Bunun üzerine temyiz itirazının yapıldığı Danıştay İdari Dava Daireleri ise başvuruyu kabul edilerek düzenlemeyi hukuka aykırı buldu.

<https://www.bto.org.tr/60-yas-alti-emekli-hekimler-icin-beklenen-danistay-karari-teblig-edildi/>

FİLİSTİN HALKI, İSRAİL İLE ASKERİ, TİCARİ, DİPLOMATİK TÜM İLİŞKİLERİN KESİLMESİYLE DESTEKLENİR

18 Mayıs 2021

TMMOB Bursa İl Koordinasyon Kurulu, DİSK Güney Marmara Bölge Temsilciliği, KESK Bursa Şubeler Platformu, Bursa Tabip Odası Ve Bursa Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası'nın ortaklaşa gerçekleştirdiği basın açıklamasında, Filistin'de yaşananlar değerlendirildi. Açıklamada: "Biz, Filistin halkının eşit, özgür bir Filistin'i yaratmak için işgalci Siyonist İsrail'e ve emperyalizme karşı bağımsızlık mücadelesinin yanındayız. Biz, İsrail'in Filistin halkına karşı soykırımı andıran saldırısını kınıyor ve AKP-MHP iktidarını Türkiye'nin İsrail'le olan bütün askeri, ticari, diplomatik ilişkisini kesmesi için gerekli bütün adımları atmaya çağırıyoruz" denildi.

<https://www.bto.org.tr/filistin-halki-israil-ile-askeri-ticari-diplomatik-tum-iliskilerin-kesilmesiyle-desteklenir/>

GÜNGÖR, AÇTIĞI DAVAYI KAZANDI

20 Mayıs 2021

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Merkez Konseyi eski üyesi Dr. Selma Güngör'ün Aile Hekimliği Sözleşmesini feshederek, 5 yıl süreyle aile

hekimliği yapmaması yönünde karar alan Ankara Valiliği, Ankara 6. İdare Mahkemesi'nde sonuçlanan davada haksız bulundu.
<https://www.bto.org.tr/gungor-actigi-davayi-kazandi-adalet-yerini-buldu/>

MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLERİNİN KOŞULLARI BİR AN ÖNCE İYİLEŞTİRİLMELİDİR

24 Mayıs 2021

Bursa-Karacabey'de geçtiğimiz günlerde meydana gelen sel baskını, mevsimlik tarım işçilerinin yaşadığı

kampların yerlerinin uygun olmadığını, barınma koşullarının kötü olduğunu bir kez daha gösterdi. Meydana gelen maddi hasarın dışında, kimsenin zarar görmemesi tesellimiz olsa da Bursa Tabip Odası olarak yıllardır kent yöneticilerine iletmiş uyarılarımızı yeniden hatırlatmak istiyoruz. Bursa Tabip Odası on yıldır düzenli olarak ilimizdeki mevsimlik gezici tarım işçilerini ziyaret etmekte, onların sorunlarını ve sorunların çözümüne yönelik önerilerini içeren raporu kent yöneticileri ve kamuoyu ile paylaşmaktadır.

<https://www.bto.org.tr/mevsimlik-tarim-iscilerinin-kosullari-bir-an-once-iyilestirilmelidir/>

UNUTMADIK, UNUTMAYACAĞIZ, UNUTTURMAYACAĞIZ

29 Mayıs 2021

Samsun'da çalıştığı hastanede uğradığı silahlı saldırı neticesinde, 56 yaşında hayatını kaybeden Op. Dr. Kamil Furtun bir çocuk babası olup göğüs cerrahisi alanında pek çok insanın hayatını kurtarmıştı. Samsun Tabip Odası tarafından 'Yılın Doktoru' unvanına da layık görülen merhum meslektaşımızı saygı, sevgi ve minnetle anıyoruz. <https://www.bto.org.tr/unutmadik-unutmayacagiz-unutturmayacagiz/>

SAĞLIKTA ŞİDDET DURMUYOR, DURDURULMUYOR

30 Mayıs 2021

Bursa Tabip Odası Başkanı Doç. Dr. Alpaslan Türkkan, "Sağlıkta şiddet durmuyor, durdurulmuyor. Acısını

derinden hissettiğimiz Dr. Kamil Furtun'un katledilişinin 6. yılında yeni bir şiddet haberi ile sarsıldık. 27 Mayıs'ta Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde meydana gelen olayda, Bayram N.'nin ortopedi asistanı Dr. Ertan İskender'e saldırısı neticesinde meslektaşımızın, parmağı kopmuştur. Kendisine saldıran kişiyi daha önce intihardan döndüren meslektaşımız, bir daha doktorluk yapamama tehlikesiyle karşı karşıyadır. Meslektaşımız Dr. Ertan İskender'e acil şifalar diliyorum. Daha önce defalarca söylediğimiz gibi bir kez daha sağlıkta şiddetin yaşanmaması umudumuzu dile getirmek istiyorum" açıklamasında bulundu. <https://www.bto.org.tr/saglikta-siddet-durmuyor-durdurulmuyor/>

BU ŞEKİLDE ÜRETMEYE VE TÜKETMEYE DEVAM EDEMEZSİNİZ

7 Haziran 2021

Bursa Tabip Odası, Bursa Eczacı Odası, Bursa Veteriner Hekimler Odası ve Bursa Dış Hekimleri Odası, BAOB'da bulunan Türkan Saylan Toplantı Salonu'nda "5 Haziran Çevre Günü" nedeniyle bir basın açıklaması gerçekleştirdi. Açıklamayı BTO

Başkanı Doç. Dr. Alpaslan Türkkan'ın okuduğu toplantıda, Bursa Veteriner Hekimler Odası Genel Sekreteri Vet. Hek. Melike Baysal, Bursa Eczacı Odası Başkanı Ecz. Okan Şahin ve Yönetim Kurulu Üyesi Ecz. Adnan Erakin, Bursa Dış Hekimleri Odası Genel Sekreteri Dt. Alper Altay ve BTO Genel Sekreteri Dr. Ömer Levent Soydiñç hazır bulundu. <https://www.bto.org.tr/bu-sekilde-uretmeye-ve-tuketmeye-devam-edemezsiniz/>

ASM'LER PLANSIZLIĞIN KURBANI OLUYOR

19 Haziran 2021

Bursa Tabip Odası Yönetim Kurulu Üyesi Aile Hekimi Abdullah Karadağ, COVID-19 aşılama hızının artmasıyla beraber ASM'lerde yaşanan sorunları dile getirdi.

Plansızlık ve öngörüsüzlüğü sağlık çalışanlarını zora soktuğunu belirten Dr. Karadağ, Sağlık Bakanlığı'nın aile hekimlerine danışmaksınız, hali hazırda olan işlere ek olarak 24'er adet aşı tanımlanması nedeniyle işleyişin zora girdiğini belirtti. <https://www.bto.org.tr/osmler-plansizligin-kurbani-oluyor/>

2020-2021 ÇALIŞMA RAPORU YAYINLANDI

22 Haziran 2021

Bursa Tabip Odası'nın 2020-2021 dönemini kapsayan Çalışma Raporu yayınlandı.

<https://www.bto.org.tr/2020-2021-calisma-raporu-yayinlandi/>

TERMİK SANTRALLERE KİRLİTME HAKKI TANIYAN YÖNETMELİĞE KARŞI BİR KEZ DAHA DAVA AÇILDI

25 Haziran 2021

Termik santrallere kirlenme hakkı tanıyan yönetmeliğe karşı Ekoloji Kolektifi Derneği, Bursa Barosu, Bursa Tabip Odası, Çan Çevre Derneği, EGEÇEP ve DOĞADER tarafından bir kez daha dava açıldı. Bilim insanlarının mülkiyet oluşumunda termik santrallerin sıcak suyunu Marmara'ya boşaltılmasının payı olduğu uyarılarına rağmen, yeni bir yönetmelikle özelleştirilen ve özelleştirilme planı bulunan termik santrallerin, çevreye uyum koşullarını sağlama adı altında kirlenme hakkının sürekli uzatılmasına karşı açılan davada, kirlenme faaliyetinin kamu düzenini bozduğu dile getirildi. <https://www.bto.org.tr/termik-santrallere-kirlenme-hakki-taniyan-yonetmelige-karsi-bir-kez-daha-dava-acildi/>

A GENEL KURUL GERÇEKLEŞTİRİLDİ

26 Haziran 2021

Bursa Tabip Odası Ara Genel Kurulu 26 Haziran günü, BAOB'da bulunan Türkan Saylan Toplantı Salonu'nda gerçekleştirildi.

Saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın ardından Yönetim Kurulu Genel Sekreteri Dr. Ömer Levent Soydu'nun Çalışma Raporu sunumuyula başlayan Ara Genel Kurul'da, Sayman Dr. Yücel Bender, Yönetim Kurulu Mali Raporu'nu açıkladı. Dr. Ali Erdal Baçcıoğlu da Denetleme Kurulu Raporunu, Başkanlığı'nı Dr. Ersan

Taşçı'nın yaptığı ve Dr. Çetin Tor, Dr. Ömer Muştucu ve Dr. Yaşar Çelik'ten oluşan Divan'ın görev yaptığı Genel Kurul'da, üyelere sundu. Sunulan raporların ibra edilmesinin ardından, Ara Genel Kurulu dilek ve önerilerle sona erdi. <https://www.bto.org.tr/ara-genel-kurul-gercekleştirildi/>

HEKİMLİK ANDI CENEVRE BİLDİRGESİ'NE UYGUN OKUNMALIDIR

28 Haziran 2021

Sakarya Üniversitesi Tıp Fakültesi mezuniyet töreninde hekimlik andının "ayrım yapmama" kısmının çıkarılıp okutulmaya çalışıldığı; yeni mezun olacak hekim meslektaşlarımızın duruma tepki göstermesi üzerine bu kez de hekimlik andının okutulmadığı bilgisi gerek hekimler gerekse basın tarafından Türk Tabipleri Birliği'ne (TTB) iletilmiştir. Hekimlik andı içeriğinin değiştirilmesi, "ayrım yapmama" ilkesinin okunmaması gibi etik dışı örneklerin görölüyor olması; standart, güncel ve evrensel değerlerimizi içeren bir metnin kullanılmasının ne kadar gerekli olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda TTB'nin Dünya Tabipler

Birliği Cenevre Bildirgesi'nde somutlaşan hekimlik etik değerlerine sahip çıktığını bir kez daha vurguluyoruz.
<https://www.bto.org.tr/hekimlik-andi-cenevre-bildirgesine-uygun-okunmalıdır/>

HASTANELER HALKINDIR

1 Temmuz 2021

Kamu-Özel İşbirliği modeliyle inşa edilen 5 Şehir hastanesini işleten Röneseans Holding'e bağlı Röneseans İşletme Danışmanlığı A.Ő. satıldı. Rekabet Kurumu, Danimarkalı ISS Tesis Yönetim Hizmetleri A.Ő.'ne hisselerin devrini onayladı. Devletin kendi eliyle yapması halinde daha ucuz mal edebileceği bu yatırımlar derhal kamulaştırılmalıdır.

Sağlık hizmetlerinin herkes için eşit, ücretsiz ve ulaşılabilir olması için Şehir dışına dev büyüklükte hastaneler yapmak yerine, Şehir merkezlerindeki kamu hastaneleri tekrar açılmalı, nüfus yoğunluğunun arttığı yeni yerleşim yerlerine, nüfusla orantılı olarak, yeni kamu hastanesi planlaması yapılmalıdır.
<https://www.bto.org.tr/hastaneler-halkindir/>

BTO BÜYÜK KONGRE DELEGELERİ ANITKABİR'İ ZİYARET ETTİ

5 Temmuz 2021

Bursa Tabip Odası Büyük Kongre Delegeleri, Türk Tabipleri Birliği 73. Büyük Kongresi için gittikleri Ankara'da Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ebedi

istrahatgahı olan Anıtkabir'i ziyaret etti.

BTO Başkanı Doç. Dr. Alpaslan Türkkan, Dr. Çetin Tor, Dr. Güzide Elitez, Dr. Abdullah Karadağ, Dr. Alper Akın, Dr. Alper Tunga Türkbayrak ve Dr. Bülent Aslanhan Anıtkabir ziyaretinde büyük öndere minnetlerini sundular. <https://www.bto.org.tr/bto-buyuk-kongre-delegeleri-anitkabiri-ziyaret-etti/>

BURSA TABİP ODASI DELEGELERİ TTB 73. BÜYÜK KONGRESİ'NE KATILDI

5 Temmuz 2021

Türk Tabipleri Birliği (TTB) 73. Büyük Kongresi 3 Temmuz 2021 günü Ankara CerModern Sanatlar Merkezi'nde düzenlendi. Bursa Tabip Odası Büyük Kongre Delegeleri de genel kurula katılım gösterdi. BTO Başkanı Doç. Dr. Alpaslan Türkkan, Büyük Kongre Delegeleri: Dr. Güzide Elitez, Dr. Çetin Tor, Dr. Abdullah Karadağ, Dr. Levent Tufan Kumaş, Dr. Bülent Aslanhan, Dr. Alper Akın, Dr. Alper Tunga

Türkbayrak, Dr. Kenan Ergus ve Dr. Yaşar Çelik, Türk Tabipleri Birliği'nin 73. Büyük Kongresi'ne katıldılar.

<https://www.bto.org.tr/bursa-tabip-odasi-delegeleri-ttb-73-buyuk-kongresine-katildi/>

HASTALIKLARIN YÜZDE 61'i ZOOZ

6 Temmuz 2021

Bursa Diş Hekimleri Odası, Bursa Eczacı Odası, Bursa Tabip Odası ve Bursa Veteriner Hekimler Odası tarafından oluşturulan Tek Sağlık Platformu, 6 Temmuz "Dünya Zoonozlar Günü" nedeniyle bir basın açıklaması yayınladı. Açıklamada; Zoonotik hastalıkların hayvan insan geçişli hastalıklar olduğunu belirtilirken, "Genellikle hayvanlardan insanlara geçen hastalıklar olarak bilinse de tam tersinin yani insanlardan hayvanlara geçen hastalıkların olduğu durumlar da vardır" ifadeleri kullanıldı. Bilinen en eski zoonozotik hastalığın Kuduz olduğunun altı çizilen açıklamada, Louis Pasteur'un bu hastalığın aşısını ilk kullandığı tarih olan 6 Temmuz 1885'in Dünya Zoonozlar Günü olarak kabul edildiği dile getirildi. <https://www.bto.org.tr/hastaliklarin-yuzde-61i-zoonoz/>

AİLE HEKİMLERİNİ SUSTURMAYA ÇALIŞIYORLAR

14 Temmuz 2021

Bursa Tabip Odası ve Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) ortak bir basın açıklaması gerçekleştirdi. Bursa Tabip Odası Başkanı Doç. Dr. Alpaslan Türkkan, SES Bursa Şube Başkanı İrfan Açık, BTO Genel Sekreteri Dr. Ömer Levent Soydu, BTO Yönetim Kurulu üyesi Dr. Ayşenur Aydoğan Yentürk'ün katıldığı toplantıda açıklamayı BTO Yönetim Kurulu üyesi Dr. Abdullah Karadağ okudu. <https://www.bto.org.tr/aile-hekimlerini-susturmaya-calisiyorlar/>

YENİ SÜREKLİ TIP EĞİTİMİ KİTABI ÇIKTI

26 Temmuz 2021

Bursa Tabip Odası Sürekli Tıp Eğitimi Komisyonu, "Klinik Pratikte Endokrinolojik ve Metabolik Hastalıklara Yaklaşım" isimli yeni kitabı yayınladı. <https://www.bto.org.tr/yayinlarimiz/> adresinden ulaşılabilecek olan kitabın editörlüğünü Prof. Dr. Canan Özyardımcı Ersoy yaptı. <https://www.bto.org.tr/yeni-surekli-tip-egitimi-kitabi-cikti/>

TEBRP VERİ TABANI TTB ÜYESİ HEKİMLERİN KULLANIMINA AÇILDI

3 Ağustos 2021

Türk Tabipleri Birliği (TTB) ile Türk Eczacıları Birliği (TEB) arasında 23 Haziran 2021 günü imzalanan protokol sonrası, TTB yesi hekimlerin ücretsiz olarak TEBRP veri tabanını kullanabilmesi için gerekli teknik düzenlemeler tamamlandı. <https://www.bto.org.tr/tebrp-veri-tabani-ttb-uyesi-hekimlerin-kullanimina-acildi/>

SAĞLIK BAKANLIĞI ÜZERİNE DÜŞENİ YAPMALI

6 Ağustos 2021

Bursa Tabip Odası'ndan yapılan açıklamada; Aile Sağlığı Merkezleri'nde, Sağlık Bakanlığı tarafından sağlanan COVID-19 aşı tedarikinin kesilmesi nedeniyle vatandaş ile sağlık çalışanlarının karşı karşıya getirildiği, Bakanlığın zerine düşeni yapması gerektiği vurgulandı. <https://www.bto.org.tr/saglik-bakanligi-uzerine-dusen-yapmalı/>

KESK HEYETİ ODAMIZI ZİYARET ETTİ

6 Ağustos 2021

Kamu Emekçileri Sendikası Konfederasyonu (KESK) heyeti, 6 Ağustos'ta, Bursa Tabip Odası'na konuk oldu. Heyeti, BTO Genel Sekreteri Dr. Ömer Levent Soydiç, Yönetim Kurulu yeleri Dr. Abdullah Karadağ ve Dr. Yücel Bender ile beraber Büyük Kongre Delegesi Dr. Alper Akın ağırladı. KESK Genel Sekreteri şenol Köksal, Eğitim-SEN MYK yesi Arzunur şimşek, TÜM-BEL-SEN Genel Başkanı Erdal Bozkurt, Tarım ORKAM-SEN MYK yesi Erdoğan Ber ve KESK şubeler Platformu, şube Başkanları ve Yürütme Kurulu yelerinin bulunduğu ziyarette, toplumsal ve mesleki sorunların çözülmesi konusunda ortak hareket edilmesi gerektiği vurgulandı. <https://www.bto.org.tr/kesk-heyeti-odamizi-ziyaret-etti/>

YUNUSELİ HAVAALANI YANGINLA MÜCADELE SS OLSUN!

10 Ağustos 2021

Bursa Barosu, Bursa Tabip Odası, TMMOB Bursa İKK, KESK, Nilüfer Kent Konseyi, Doğader ve Bursa evre Platformu, Yunuseli Havaalanı'nın yangınla mücadele ss olarak kullanılmasını talep ettiler. 2 haftadır Türkiye'nin gündeminde olan yangınlar, akıllara Bursa'nın durumunu da getirdi. Ortak basın açıklamasını okuyan Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun, Bursa'nın orman yangınlarına etkili bir biçimde havadan müdahale edebilecek gücünün yalnızca üç ay süre için kiralanana tek helikopter ile sınırlı olduğunu söyledi. <https://www.bto.org.tr/yunuseli-havaalani-yanginla-mucadele-ussu-olsun/>

AİLE HEKİMLERİNİN YANINDAYIZ

13 Ağustos 2021

Bursa Tabip Odası Yönetim Kurulu yaptığı açıklamada, son Aile Hekimliği yönetmeliğine tepki gösterdi. Açıklamada; "Binlerce sağlık çalışanın itirazına rağmen, Sağlıkta Dönüşüm Programı uygulamaya kondu. 2010'da ise Aile Hekimliği, tüm yurttan uygulamaya geçirildi. Karar alıcıların, ben yaptım oldu mantığı ile hareket etmesiyle hiçbir itirazımız dikkate alınmadı ve bugünlere kadar geldik. Yayınlanan son Aile Hekimliği yönetmeliği ise son nokta oldu", ifadelerine yer verildi. <https://www.bto.org.tr/aile-hekimlerinin-yanindayiz-2/>

AİLE HEKİMLERİ'Nİ HAKLI MÜCADELELERİNDE DESTEKLİYORUZ

23 Ağustos 2021

16 Ağustos'ta iş bırakarak, yeni yönetmeliği protesto eden Aile Hekimleri, taleplerinin karşılanmaması nedeniyle 27 Ağustos'ta bir kez daha kapılarını kapatıyor. Yeni yönetmelik ile COVID-19 pandemisinde fedakarlıkla çalışmış olan aile hekimlerinin ellerinde olan hakları alınıyor. Bursa Tabip Odası olarak, haklı mücadelelerinde Aile Hekimlerimizin yanında olduğumuzu bir kez daha duyuruyoruz. Haklarını sınırlandıran her türlü uygulamaya karşı, hekimlerimizin ve sağlık çalışanlarımızın yanındayız. <https://www.bto.org.tr/aile-hekimlerini-hakli-mucadelelerinde-destekliyoruz/>

1 EYLÜL DÜNYA BARIŞ GÜNÜ KUTLU OLSUN

2 Eylül 2021

TMMOB Bursa İl Koordinasyon Kurulu, DiSK, KESK Bursa Şubeler Platformu ve Bursa Tabip Odası'nın çağırısı ile birçok kişi 1 Eylül Dünya Barış Günü'nde Bursa Kent Meydanı'nda bir araya geldi. <https://www.bto.org.tr/1-eylul-dunya-baris-gunu-kutlu-olsun/>

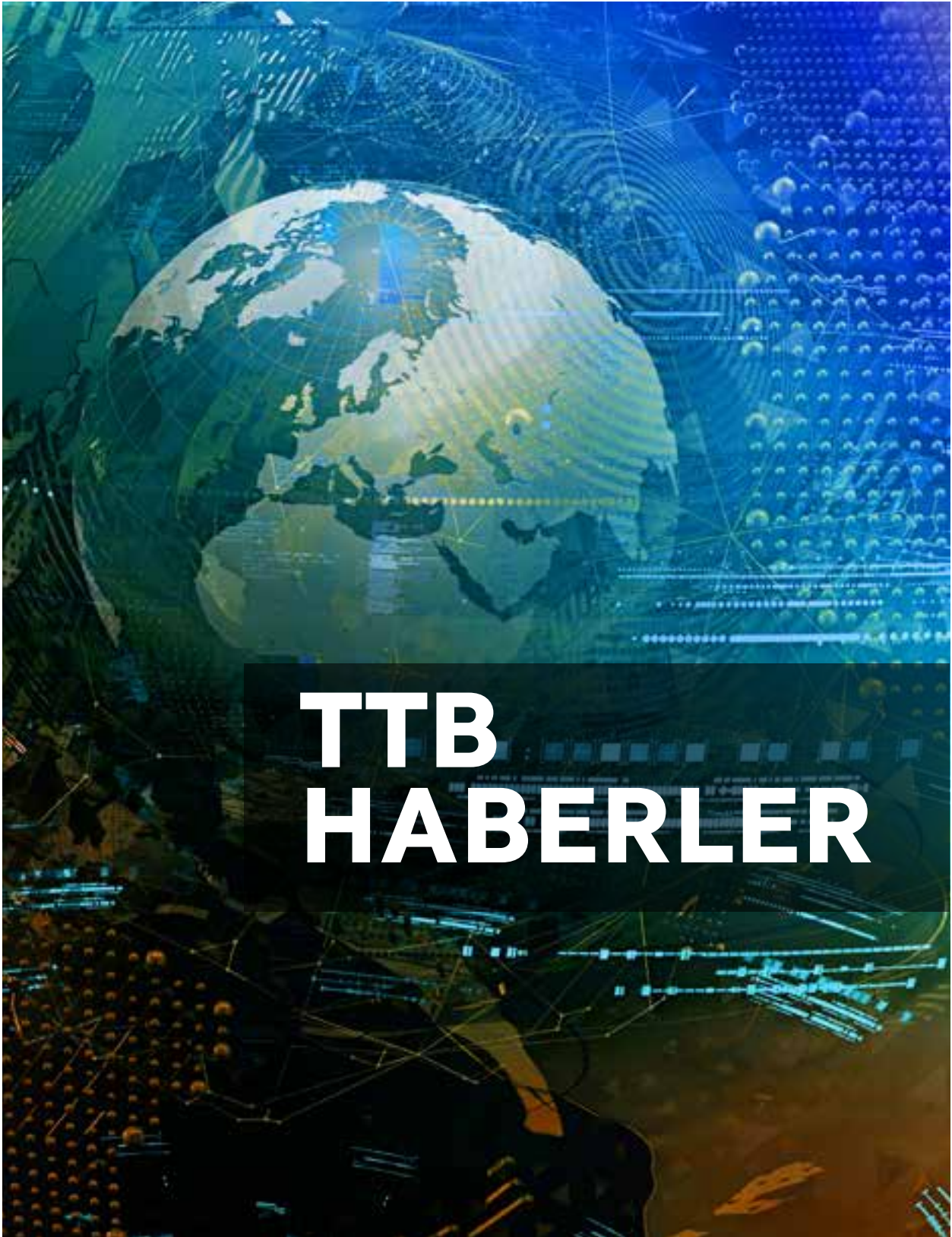
21. YÜZYILIN EN BÜYÜK SAĞLIK TEHDİDİ

14 Eylül 2021

Bursa Tabip Odası (BTO) ve Halk Sağlığı Uzmanları Derneği'nin (HASUDER) ortaklaşa bir etkinlik düzenledi. Halk Sağlığı Açısından İklim Krizi başlıklı webinarın moderatörlüğünü HASUDER Başkanı Prof. Dr. Bülent Kılıç yaparken, Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalar Merkezi'nde İklim Değişikliği Koordinatörlüğü yapan Dr. Ümit Şahin, yaşanan iklim krizine ilişkin çarpıcı açıklamalarda bulundu.

TTB HABERLER

ŞEHİR HASTANELERİNDE NELER OLUYOR?

7 Nisan 2021

Bugüne kadar oluşan kamu zararının sorumlularının belirlenmesi ve usule aykırı işlemleri yapanlardan tahsili yoluna gidilmelidir. Kamu zararına dair yargılama yetkisine sahip Sayıştay Başkanlığı'nın soruşturma yetkisinin önü açılmalı, bilgi ve belgeler denetim ekiplerine açılarak sorumluların yargı önünde hesap vermesi sağlanmalıdır. Sağlık Bakanlığı'nı şehir hastaneleri konusunda şeffaf olmaya çağırıyoruz. <https://www.ttb.org.tr/845yjif>

OSMANİYE DEVLET HASTANESİNDE MESLEKTAŞIMIZA YAPILAN SÖZEL VE PSİKOLOJİK ŞİDDETİ KINIYORUZ

13 Nisan 2021

12 Nisan'da yaşanan olayda mesleğimiz ve meslektaşımız adına üzüntülerimizi bir kez daha bildirirken, mesleki güçlerini etik ve mesleki değerler dışında kullananları bir kez daha kınıyor ve bunun karşısında hiçbir hastanın diğerinden daha üstün olmadığını bilerek etik yaklaşım gösteren meslektaşımız ile dayanışarak, olayın takipçisi olacağımızı ve hukuki mücadelemizi sürdüreceğimizi duyuruyoruz. <https://www.ttb.org.tr/215yijn>

DR. ERSİN ARSLAN, ÖLÜMÜNÜN DOKUZUNCU YILINDA BİRÇOK İLDE ANILDI

16 Nisan 2021

Gaziantep'te 17 Nisan 2012 tarihinde bir hasta yakını tarafından görevi başında katledilen Dr. Ersin Arslan'ın ölüm yıldönümü Türk Tabipleri Birliği (TTB) tarafından "Sağlıkta Şiddete Karşı Mücadele Günü" ilan edilmişti. TTB ve tabip odaları, "Sağlıkta Şiddete Karşı Mücadele Günü" kapsamında 16 Nisan 2021 günü birçok ilde basın açıklamaları düzenledi. Dr. Ersin Arslan şahsında sağlıkta şiddet sonucu yaşamını yitiren sağlık emekçileri anılarak, sağlıkta şiddetin önlenmesi için etkili bir yasa çıkarılması talebi tekrar dile getirildi. <https://www.ttb.org.tr/505yjij>

TTB PANDEMİ ÇALIŞMA GRUBU KURULDU

19 Nisan 2021

Bu pandeminin ilk ve son olmadığı, pandemilerle daha çok yüzleşeceğimiz gerçeği ve sürecin COVID-19 virüsü ile sınırlı kalmayacağını farkındalığıyla;

COVID-19 İzleme Kurulumuzu, Pandemi Çalışma Grubu olarak yeniden organize ettiğimizi, yeni katılan üyelerimizle birlikte bu süreçte kamuoyunu aydınlatma yükümlülüğümüzü yerine getirmeyi sürdürmenin yanı sıra yeni pandemileri engellemek ve engelleyemediklerimize hazırlıklar yapma sorumluluğumuz ile çalışacağımızı bildiriyoruz.
<https://www.ttb.org.tr/955yivj>

ÇAĞDAŞ GAZETECİLER DERNEĞİ'NİN "2020 YILI DAYANIŞMA ÖDÜLÜ" TÜM SAĞLIK EMEKÇİLERİ ADINA TTB'YE VERİLDİ

20 Nisan 2021

Çağdaş Gazeteciler Derneği'nin (ÇGD) "Yılın Başarılı Gazetecileri – 2020" ödülleri sahiplerini buldu. 16 dalda 22 basın emekçisi ödüle layık görülürken, Dayanışma Ödülü ise tüm sağlık emekçileri adına Türk Tabipleri Birliği'ne (TTB) verildi. <https://www.ttb.org.tr/295yivj>

AŞI YOK RANDEVU YOK, ALGI YÖNETİMİ VAR

20 Nisan 2021

TTB, aşı randevuları ile ilgili yayınladığı açıklamasında şu ifadelerle yer verdi: "Tabip odalarımızdan ve TTB kollarından gelen bilgilere göre Türkiye'nin tüm bölgelerinde aşı aksamasının olduğu, yurttaşların 3 Mayıs öncesine randevu alamadığı anlaşılmaktadır.

Aşı takviminin ve aşılardan tedarikinin nasıl planlandığına dair, daha sürecin başında yönelttiğimiz ve tekrar tekrar ilettiğimiz sorularımıza hâlâ yanıt vermeyen Sağlık Bakanlığı, pandeminin başından bu yana olduğu gibi yine salgın yerine algıyı yönetmektedir."

<https://www.ttb.org.tr/145yik0>

TTB "AİLE HEKİMLİĞİ PANDEMİ ANKETİ NİSAN 2021" SONUÇLARINI PAYLAŞTI

22 Nisan 2021

Türk Tabipleri Birliği (TTB), "Aile Hekimliği Pandemi Anketi Nisan 2021" sonuçlarını 22 Nisan 2021 tarihinde çevrimiçi bir basın toplantısı ile kamuoyuna duyurdu. Mart ayında 58 ilden 845, nisan ayında da 43 ilden 478 Aile Hekiminden alınan verilere göre vaka sayısı, mart ayında bir önceki aya göre %76, nisan ayında bir önceki aya göre %87 oranlarında arttı. Çift doz aşıli olup COVID-19 geçiren hasta sayısı oranı mart ayında %11, nisan ayında %40 oldu. ASM'lerde COVID-19 geçiren sağlık çalışanı oranı %76'ya yükseldi. Aile Hekimlerinin %92'si aşılanmış olmasına karşın; mart ayında 10 binde 12 olan COVID-19 geçiren Aile Hekimi sayısı, nisan ayında 10 binde 45'e tırmandı.

<https://www.ttb.org.tr/205yik4>

"ASİSTAN HEKİM OLMAK ÇALIŞTAYI" RAPORU YAYIMLANDI

24 Nisan 2021

TTB Asistan ve Genç Uzman Hekimler Kolu "Asistan Hekim Olmak Çalıştayı" 10-11 Nisan 2021 tarihlerinde çevrimiçi olarak düzenlendi. Genç hekimlerin zorlu çalışma koşulları, niteliksizleşen eğitim süreçleri, çalışma alanlarındaki toplumsal cinsiyet eşitsizliği gibi sorunların etrafıca tartışıldığı çalıştayı açılış konuşmasını TTB Merkez Konsey Başkanı Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı yaptı. Fincancı, çalıştayı bir yol haritası belirlemek ve birlikte yol yürüyebilmek adına çok kıymetli olduğunu belirtti. <https://www.ttb.org.tr/785yik6>

TÜM SAĞLIK EMEKÇİLERİNİN 1 MAYIS EMEK BAYRAMI KUTLU OLSUN

1 Mayıs 2021

DİSK | KESK | TMMOB | TTB

1 Mayıs İşçi Bayramı nedeniyle açıklama yapan TTB, internet sitesinde yayınlana metinde şunlara yer verdi: "1 Mayıs günü de çalışmakta olan tüm sağlık emekçilerini hastanelerde, işyerlerinde, çalışmayan

milyonları da evlerinde, balkonlarında, sokaklarında, sosyal medyada 1 Mayıs coşkusu çeşitli biçimlerde büyötmeye çağırıyoruz. 1 Mayıs afişlerimizi, pankartlarımızı binalarımıza, işyerlerimize, evlerimize, sokaklara, meydanlara asmaktan, taleplerimizi duyurmaktan da asla geri durmayacağız."

<https://www.ttb.org.tr/525yikd>

İKİZDERE'DE ÇEVRE NÖBETİ

9 Mayıs 2021

TTB'nin İkizdere'deki doğa katliamı ile yaptığı açıklamada şu ifadelere yer verdi: "Türk Tabipleri Birliği olarak; yaşam alanlarını ve yüzyıllardır bölgede hüküm süren yabanıl hayatı, her türlü baskıyla direnenek savunmak için nöbet tutan İkizdereliler ile dayanışma içindeyiz. Vadiye giren iş makinelerinin derhal geri çekilmesini, İşkencedere Vadisi'nde taş ocağı kurulmasından vazgeçilmesini ve bölge halkına pandemi kısıtlamalarını ihlal ettikleri gerekçesiyle uygulanan tüm cezaların iptal edilmesini istiyoruz."

<https://www.ttb.org.tr/245yikn>

WMA VE CPME'YE ÇAĞRI: PATENT KALDIRILMALI

11 Mayıs 2021

TTB ayrıca, Dünya Tabipler Birliği'ne ve ÷lke tabip örg÷tlerine, patent haklarının kaldırılması için yetki ve etki sahibi ulusal ve uluslararası kurumlar nezdinde girişimde bulunmaları yönünde çağırıda bulundu.
<https://www.ttb.org.tr/785yikr>

TTB İSTANBUL SÖZLEŞMESİ'NİN FESHİ İŞLEMİNE KARŞI DAVA AÇTI

11 Mayıs 2021

Türk Tabipleri Birliği (TTB), "İstanbul Sözleşmesi" olarak da bilinen "Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi"nden ayrılmaya ilişkin 19 Mart 2021 tarihli ve 3718 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin iptali için 26 Nisan 2021 günü dava açtı.
<https://www.ttb.org.tr/105yiks>

İSRAİL'İN SALDIRILARI İNSANİ FELAKETE YOL AÇIYOR

15 Mayıs 2021

TTB, Dünya Tabipler Birliği Başkanı Dr. David Barbe ve Avrupa Daimi Hekimler Komitesi Başkanı Dr. Frank Ulrich Montgomery'e birer mektup yazarak İsrail'in saldırıları nedeniyle Filistin'de yaşanan insanlık trajedisine dikkat çekti. Filistin halkının yaşam hakkına ve sağlık hizmetlerine erişim hakkına yönelik çok ciddi kaygıların olduğu; hastanelere, diğer sağlık tesislerine

ve ambulanslara yönelik saldırıların uluslararası belgelere ve "çatışma durumunda sağlık hizmetlerinin korunması" prensiplerine aykırı olduğuna vurgu yapıldı.
<https://www.ttb.org.tr/405yikv>

"PANDEMİDE MERAK ETTİKLERİMİZ" PROGRAMLARI BAŞLADI

24 Mayıs 2021

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Pandemi Çalışma Grubu'nun hazırladığı "Pandemide Merak Ettiklerimiz" programları başladı. TTB'nin sosyal medya kanallarından yayımlanan programın ilk konuğu Prof. Dr. Feride Aksu Tanık'tı. Programda güncel COVID-19 tablolarını değerlendiren Aksu Tanık, Sağlık Bakanlığı'nın verilerinin güvenilir olmadığını belirterek, pandemiye kontrol altına aldığımızı söylemek için iki hafta boyunca günlük hasta sayısının 500'ün altına düşmesi gerektiğini söyledi.

<https://www.ttb.org.tr/305yila>

"PANDEMİ VE KADIN ÇALIŞTAYI" RAPORU YAYIMLANDI

1 Haziran 2021

Türk Tabipleri Birliği Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Kolu ile Ankara Tabip Odası Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Komisyonu, 17-18 Nisan 2021 tarihinde çevrimiçi olarak düzenlediği "Pandemi ve Kadın Çalıştayı"nın 20 Nisan 2021 tarihli ön raporunun ardından kapsamlı raporunu da yayımladı. <https://www.ttb.org.tr/585yilq>

SAĞLIKLI DOĞADA YAŞAM HAKKIMIZI SAVUNMAYA DEVAM EDECEĞİZ

5 Haziran 2021

Türk Tabipleri Birliğinin "5 Haziran Çevre Günü" nedeniyle yaptığı açıklamasında şu ifadelere yer verildi: "Yaşadığımız pandemi günlerini fırsat bilerek, dikkatimizin dağıldığını düşünen ve doğa katliamına hız vererek devam eden güçler; önümüzdeki günlerde, doğa ve insan sağlığı için geçmişten daha kararlı olarak, bilimsel ve hukuksal mücadeleyi sürdürdüğümüzü

görecektir. Her 5 Haziran Dünya Çevre Günü; sağlıklı doğada yaşam hakkımızı savunma kararlılığımızı artırmamızı sağlamaktadır."

<https://www.ttb.org.tr/785yily>

COVID-19 PANDEMİSİNDE TÜRKİYE'DE EKOLOJİK YIKIM

7 Haziran 2021

Türk Tabipleri Birliği (TTB), 5 Haziran Dünya Çevre Günü'nde sağlıklı bir doğada yaşam hakkını savunmak ve yürütülen mücadeleleri görünür kılmak amacıyla çevrimiçi bir basın toplantısı düzenledi. Basın toplantısının açılışını yapan TTB Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı, Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre; bir yılda yaşanan ölümlerin dörtte birinin doğa tahribatıyla ilişkili olduğunu ve her yıl 8 milyon insanın hava kirliliği ile doğrudan ilişkili biçimde yaşamını yitirdiğini belirterek, "Küresel salgını fırsat gören iktidarlar, ekosisteme daha derinden saldırmakta hiçbir kaygı gütmüyorlar. Türkiye'nin dört bir yanında da ciddi sonuçlarla karşı karşıyayız" diye konuştu.

<https://www.ttb.org.tr/665yilz>

AİDAT VE BİRLİK KESENEĞİ BORÇLARININ YAPILANDIRILMASINA DAİR KANUN YAYIMLANDI

14 Haziran 2021

Meslektaşlarımızın tabip odalarına aidat borçları ile tabip odalarının birlik keseneği borçlarının

yapılandırılmasına dair hüküm içeren 7326 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun, 9 Haziran 2021 Çarşamba günü Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. <https://www.ttb.org.tr/475yima>

"AŞI OLMA SORUMLULUĞU" PANELİ: TEREDDÜTLERİN VE KARŞITLIKLARIN GİDERİLMESİ ZORUNLUDUR

17 Haziran 2021

Türk Tabipleri Birliği (TTB), COVID-19 aşı dayanışma çağrısı kapsamında Pandemi Çalışma Grubu üyelerinin katılımıyla 16 Haziran 2021 günü "Tereddütler, Kaygılar, Karşıtlıklar: Aşı Olma Sorumluluğu" başlıklı çevrimiçi bir panel düzenledi. Panelin açılış konuşmasını yapan Prof. Dr. Murat Civaner, Türkiye'de uzun zamandır devam

eden aşı tedariki sorununun çözülmesinin ardından aşı tedirginliği ve aşı karşıtlığı sorununun ön plana çıktığını söyledi. Civaner, "Eğer geride kimseyi bırakmayacağız diyorsak, umudumuz buysa; tereddütleri ve karşıtlıkları gidermek zorundayız" diyerek sözü konuşmacılara verdi. <https://www.ttb.org.tr/105yimf>

HDP'Yİ HEDEF ALAN SALDIRIYI KINIYORUZ

18 Haziran 2021

İzmir'de Halkların Demokratik Partisi (HDP) İl Örgütü'ne düzenlenen saldırıda büro çalışanı Deniz Poyraz'ın hayatı acımasızca elinden alınmıştır. Bu cinayeti, bu saldırganlığı kınıyoruz. Genç kadının ailesine ve HDP yöneticilerine bu acı kayıptan dolayı başsağlığı dileriz.

<https://www.ttb.org.tr/645yimg>

TTB VE DİYARBAKIR TABİP ODASI'NDAN "DR. ŞEYHMUS GÖKALP İÇİN ADİL YARGILAMA" ÇAĞRISI

24 Haziran 2021

Türk Tabipleri Birliği (TTB) ve Diyarbakır Tabip Odası, TTB Yüksek Onur Kurulu ve 2014-2018 dönemi Merkez Konseyi üyesi Dr. Şeyhmus Gökalp'in 25 Haziran 2021 günü Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülecek davası öncesi adil yargılanma talebiyle bir basın açıklaması düzenledi.

<https://www.ttb.org.tr/175yimy>

SAĞLIK BAKANLIĞI AÇIKLADIĞI COVID-19'A BAĞLI RESMİ ÖLÜM RAKAMLARININ GERÇEĞİ YANSITMADIĞINI KABUL ETMİŞTİR

25 Haziran 2021

Türk Tabipleri Birliği (TTB), Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın COVID-19'a bağlı dolaylı ölümlerin doğrudan ölümlerden çok daha fazla olduğunu açıklaması üzerine 25 Haziran 2021 günü çevrimiçi bir basın toplantısı düzenledi. <https://www.ttb.org.tr/915yin5>

2021 TTB BEHÇET AYSAN ŞİİR ÖDÜLÜ "DOĞU DUVARI" ADLI ESERİYLE FARIS KUSEYRİ'YE VERİLDİ

29 Haziran 2021

2021 yılı Türk Tabipleri Birliği (TTB) Behçet Aysan Şiir Ödülü'ne, Faris Kuseyri'nin "Doğu Duvarı" adlı eseri değer bulundu. Toplamda 140 katılımcının başvurduğu 2021 Yılı TTB Behçet Aysan Şiir Ödülü için Seçici Kurul değerlendirme toplantısı 28 Haziran 2021 tarihinde çevrimiçi olarak gerçekleştirildi. Ali Cengizkan, Turgay

Fişekçi, Doğan Hızlan, Cevat Çapan ve Haydar Ergülen'den oluşan kurul, kararını oybirliğiyle aldı. <https://www.ttb.org.tr/815yind>

PANDEMİ DEVAM EDİYOR, HAKİKATLER GİZLENMEYE DEVAM EDİYOR

3 Temmuz 2021

TTB Merkez Konseyi yaptığı açıklamada pandeminin devam ettiğini vurgulayarak aşının önemine değindi. Açıklamada, "Aşının sadece ülkemiz değil yakın komşularımız ve dünya için kritik önemde olduğunun bilinci ile hareket ediyoruz. Herkes güvende değil ise hiçbirimiz güvende değiliz. Aşı için toplumsal dayanışmayı, küresel dayanışmayı artırma hepimizin sorumluluğudur" ifadelerine yer verildi. <https://www.ttb.org.tr/365yini>

"TEDİRGİN OLMA AŞI OL" ÇAĞRISI KAMU SPOTU OLARAK ULUSAL VE YEREL RADYOLARDA

6 Temmuz 2021

Türk Tabipleri Birliği'nin (TTB) "Tedirgin Olma Aşı Ol" başlıklı kampanyası kapsamında TTB Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı tarafından bir ses kaydı hazırlandı. Toplumda yaşanan aşı tereddüdünün önüne geçip aşılanmanın teşvik edilmesini amaçlayan kayıta Korur Fincancı "Biliyoruz; aşılar güvenli ve bu salgından yegane çıkış anahtarımız. Ben de aşıyı oldum, sıra sizde. Kendinizi, sevdiklerinizi ve insanlarımızı korumak için haydi aşıya..." ifadelerini kullandı. <https://www.ttb.org.tr/595yinq>

EYLÜL 2021 İÇİN OKULLARI AÇALIM ÇAĞRISI

19 Temmuz 2021

TTB Okul Sağlığı Çalışma Grubu'nun okulların açılmasıyla ilgili olarak yaptığı açıklamada şunlar ifade edildi: "Okulları güvenli olarak açalım. Okulları geleceğimiz için açalım. Okulları çocuklarımız için açalım." <https://www.ttb.org.tr/835yioZ>

TÜRKİYE'DE GRİP AŞILAMASINDA DURUM VE TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ'NİN ÖNERİLERİ

27 Temmuz 2021

Türk Tabipleri Birliği Aşı Çalışma Grubu, grip aşılamaındaki durumu ve TTB'nin önerilerini içeren bir açıklama paylaştı. <https://www.ttb.org.tr/725yioj>

TÜRKİYE GAZETECİLER CEMİYETİ'NDEN TTB'YE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ ÖDÜLÜ

27 Temmuz 2021

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti'nin (TGC) 1989 yılından bu yana verdiği Basın Özgürlüğü Ödülleri, 26 Temmuz 2021 günü Burhan Felek Konferans Salonu'nda düzenlenen tören ile sahiplerini buldu. Ödüllere kişi dalında AFP foto-muhabiri Bülent Kılıç ile T24 yazarı Tolga Şardan, kurumlar dalında ise Boğaziçi Üniversitesi Demokratik Direniş Bileşenleri ve Türk Tabipleri Birliği (TTB) layık görüldü.
<https://www.ttb.org.tr/285yioa>

HEKİMLİK ANDI İLE İLGİLİ ETİK KURUL GÖRÜŞÜ

29 Temmuz 2021

TTB'den yapılan açıklama şöyle: "Hekimlik Andı'ndan, hekimin görevi ile hastası arasına girmesine izin vermeyeceği özellikler içinde yer alan etnik köken, cinsiyet ve cinsel yönelimin çıkartılmak istenmesinin, insan hakkı ihlallerinin arttığı, İstanbul Sözleşmesi'nin yok sayıldığı bir siyasi iklim ortamında yaşanıyor olmasının rastlantı olarak kabul edilemeyeceği açıktır. Sakarya ve İnönü üniversitelerinde Hekimlik Andı'nın içeriğinin bu yönde değiştirilmesi girişimleri, hekimliğin mesleki değerlerine güç odaklarının müdahale girişi anlamına gelmektedir." <https://www.ttb.org.tr/365yiof>

TTB'DEN TIP FAKÜLTELERİ DEKANLARINA "HEKİMLİK ANDI" YAZISI

2 Ağustos 2021

Türk Tabipleri Birliği (TTB), Dünya Tabipler Birliği tarafından belirlenen Hekimlik Andı'nın deontolojik

kurallara aykırı olarak değiştirilip okutulmaya çalışılması ya da okutulmaması üzerine 16 Temmuz 2021 günü tıp fakültelerinin dekanlarına birer yazı gönderdi.
<https://www.ttb.org.tr/805yiom>

BİZ HEKİMLER BİLİME VE AŞIYA GÜVENİYORUZ, SİZ DE GÜVENİN!

4 Ağustos 2021

TTB, Bursa Tabip Odası'nın da imza verdiği açıklamayla vatandaşları aşı olmaya çağırdı: "Aşı, tüm canlılar için hayat kurtaran ortak bir değerdir. COVID-19 pandemisinde de aşı, mevcut koşullarda salgını kontrol altına almanın en önemli aracıdır. Aşılınmak yalnızca kendimizi değil, sevdiğimizimizi ve toplumu da korumanın en güvenli, en etkili yöntemidir. Herkesi COVID-19 pandemisiyle baş edebilmek için aşı olmaya çağırıyoruz. Biz hekimler bilime ve aşıya güveniyoruz, siz de güvenin." <https://www.ttb.org.tr/815yioy>

YÖNET(E)MEME SALGINDA OLDUĞU GİBİ YANGINLARDA DA GÖRÜLÜYOR

9 Ağustos 2021

Türk Tabipleri Birliği (TTB) ve Muğla Tabip Odası, günlerdir devam eden orman yangınlarına ilişkin sahadan edindiği izlenimleri ve güncel değerlendirmelerini 8 Ağustos 2021 günü Muğla Tabip Odası'nda düzenlenen bir basın toplantısı ile kamuoyuyla paylaştı. Muğla Tabip Odası Genel Sekreteri Dr. Mehmet Akarca, TTB Merkez Konseyi ve Muğla Tabip Odası yöneticilerinden oluşan heyetin orman alanlarında incelemelerde bulunduğunu, belediye başkanları ve koordinasyon merkezlerinde görüşmeler yaptığını, devlet hastanelerindeki sağlık emekçilerini ziyaret edip görüş alışverişinde bulunduğunu aktardı. <https://www.ttb.org.tr/375yioz>

AŞI KARŞITLIĞINI VE TEREDDÜDÜNÜ ARTIRAN PROGRAMLAR DENETLENİP GEREĞİ YAPILMALIDIR

12 Ağustos 2021

Türk Tabipleri Birliği (TTB), toplumda aşı karşıtlığını ve tereddüdünü artırmaya dönük programlar ile ilgili olarak Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'na (RTÜK)

10 Ağustos 2021 günü bir yazı yazdı. Ulusal ve yerel kanallarda aşı karşıtlarının katıldığı ve toplumda tereddüt yaratmaya yönelik söylemlerin bulunduğu programlardan örneklerin sıralandığı yazıda şu ifadeler yer verildi: "Aşı karşıtları, herhangi bir rasyonel dayanakları olmadığı ve herhangi bir bilimsel temele de oturtmadıkları halde, kendilerinden mülhem iddiaları öyle kesin bir dille ifade etmektedirler ki, kullanılan dil ve üslup toplumun azımsanmayacak bir kesimi üzerinde büyük bir etki yaratmaktadır."

<https://www.ttb.org.tr/245yip3>

GÖÇMENLERİN SAĞLIK HAKLARINA ULAŞIMI SAĞLANMALI, ATILAN ADIMLAR KAMUOYU İLE PAYLAŞILMALIDIR

12 Ağustos 2021

Türk Tabipleri Birliği (TTB) göçmenlerin sağlık haklarına ayrımcılığa uğramadan erişimi ile ilgili Sağlık

Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü'ne 5 Ağustos 2021 tarihinde bir yazı ilettili. Yazıda Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanan COVID-19 tablolarında geçici koruma statüsündeki Suriyeliler ile herhangi bir kaydı olmayan göçmenleri kapsamadığı belirtildi. Pandemi ile birlikte göçmenlerin hayatlarının daha da zorlaştığına dikkat çekilen yazıda özellikle sağlık alanında daha çok sıkıntı yaşandığı ve kamunun bu nedenle özenli adımlar atması gerektiği ifade edildi. <https://www.ttb.org.tr/445yip5>

BARIŞ OLMADAN SAĞLIK OLMAZ

1 Eylül 2021

Türk Tabipleri Birliği'nden 1 Eylül Dünya Barış Günü nedeniyle yapılan açıklamada şu ifadeler yer verildi: "1 Eylül Dünya Barış Günü'ndeyiz. Dünyanın farklı coğrafyalarında 1 Eylül'den 21 Eylül'e barış adına bir gün seslerimiz yükselse de ne İkinci Paylaşım Savaşı'nın başlangıcına atıf yapılan bugün ne de Birleşmiş Milletlerin kabulü ile 21 Eylül'e sınırlanan bir barış talebi insanlığa yetecektir. Sağlıktan eğitime, sanattan adalete, dostluk ve komşuluğa insana iyi gelen ne varsa hepsi barıştan yana düşer." <https://www.ttb.org.tr/735yipj>

PROF. DR. HAMDI AYTEKİN'İ YİTİRDİK

11 Eylül 2021

Bursa Tabip Odası'nın 1996-1998 döneminde yönetim kurulu başkanlığını yürüten Prof. Dr. Hamdi Aytekin yaşamını yitirmiştir. Cenazesi, 12 Eylül Pazar günü

öğle namazında İstanbul Emirgan Camii'nden kaldırıldı. Prof. Dr. Hamdi Aytekin hocamızın kaybından duyduğumuz derin üzüntüyü paylaşıyor; ailesine, yakınlarına ve sevenlerine başsağlığı diliyoruz.

TAM ZAMANLI YÜZ YÜZE EĞİTİMİN SÜREKLİLİĞİ İÇİN DÜZENLEMELER YAPILMASI ŞARTTIR

12 Eylül 2021

Okullar, bir buçuk yıl süren uzaktan eğitimsizliğin ardından, geçtiğimiz hafta tüm kademelerde açılmıştır. Bu süreçte eksikler hükümetin yükümlülüklerini yerine getirmesi ile aşılacak zorundadır. Tam zamanlı yüz yüze eğitimin kesintisiz bir şekilde devam etmesi için tüm topluma çağırımız: Yetişkin aşılama çalışmalarının bir an önce tamamlanması ve sınıf mevcutlarının 30'un altında tutulması için gerekli düzenlemelerin yapılması için hükümete sorumluluklarını hep beraber bir kez daha hatırlatalım!

BİLİM İNSANLARINI SORUMLULUĞA DAVET EDİYORUZ!

23 Eylül 2021

Mevcut sağlık sisteminin ve yönetilmeyen pandeminin yarattığı zorluklara rağmen; toplum sağlığı için gerek bebeklik-çocukluk çağı, okul ve erişkin aşılı gerektiren pandemi dönemi COVID-19 aşılmasının uygulanması konusunda sağlık çalışanları olarak yoğun emek harcamaktayız. Aklın ve bilimin gösterdiği doğruları eksiksiz uygulamaya çalışan başta birinci basamak ve tüm sağlık çalışanları olarak, Dr. Zafer Kurugöl'ün bir televizyon programında 22 Eylül 2021 tarihindeki açıklamalarını hayretle karşıladığımızı ve sağlık için verdiğimiz çabaların bu şekilde heba edilmesini hak etmediğimizi belirtiyoruz.

ÜYEMİZ DR. MURAT KAÇAR 1 ALTIN, 1 GÜMÜŞ MADALYA ALDI

Çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanı, Bursa Tabip Odası üyesi Dr. Murat Kaçar 17-19 Eylül tarihleri arasında Arnavutluk'un Korçe kentinde düzenlenen, 30. Balkan Masterler Şampiyonasına katıldı. Nilüfer Belediyespor adına yarışan 75 yaşındaki Dr. Murat Kaçar, ülkeye 1 altın 1 gümüş madalya ile döndü. 100 metrede Yunanlı Omiridis'in 15.84 derecesinin hemen arkasında,

16.71 derece ile gümüş madalya kazanan Dr. Murat Kaçar, 4X100 metre bayrak yarışlarında da Muhammin, Necdet Şahin, Ahmet Tulgar ile birlikte katıldı. Bayrak yarışlarında 1.06.00 derece elde eden Murat Kaçar ve ekibi altın madalya almaya hak kazandı. Bursa Tabip Odası olarak Bursa hekim camiası adına üyemizi kutluyor başarılarının devamını diliyoruz.

>> DEĞERLENDİRME RAPORU'MUZU YAYINLADIK

"MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLERİNİN KOŞULLARI BİR AN ÖNCE İYİLEŞTİRİLMELİDİR!"

Bursa-Karacabey'de Mayıs ayında meydana gelen sel baskını, mevsimlik tarım işçilerinin yaşadığı kampların yerlerinin uygun olmadığını, barınma koşullarının kötü olduğunu bir kez daha gösterdi.

BTO Başkanı Doç. Dr. Alpaslan Türkkân, Bursa Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı Prof. Dr. Erkan Yaslıoğlu, Meteoroloji Mühendisleri Odası Bursa Şube Başkanı Feryal Biçkici, Nilüfer Kent Konseyi Başkanı Neslihan Binbaş, Doğader Genel Sekreteri Filiz Tuncer, Tarım ORKAM-SEN Bursa Şube

Başkanı Fikret Gizir, yüksek mimar İrem Tunçbiz ve Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı'ndan

araştırma görevlilerinin katıldığı ziyarette Karacabey'in Ortasarıbey ve Eskisarıbey köylerinde bulunan mevsimlik tarım işçilerinin kaldığı

kamplarda incelemelerde bulunuldu.

RAPOR BTO.ORG.TR ADRESİNDE

16 Haziran'da gerçekleştirilen ziyaretin sonrasında hazırlanan raporda, kamp alanlarında

etmiş, mevsimlik gezici tarım işçilerinin yaşadığı koşulları yerinde tespit etmiş ve yayınlamıştı. Ziyaret sonrası hazırlanan raporda; kurulan çadırlarda 6 ila 10 kişi bir arada yaşandığını, banyo-tuvalet ihtiyaçlarını derme çatma kulübelerde gidermeye çalıştıklarını

yayınlamamızın üzerinden geçen 3 yıl boyunca bu sorunun giderilmediğini Karacabey'de yaşanan olayla görmüş olduk. Keyfi olarak ve hiçbir kritere bağlı olmadan seçilen kamp alanları ve kamplara ulaştırılmayan hizmetler mevsimlik gezici tarım işçilerinin sağlığı için risk oluşturmaktadır" dedi.

YETKİLİ BİRİMLER HAREKETE GEÇMELİ

2021 yılının haziran ayında yaptıkları ziyarette de ne yazık ki işçilerin yaşam koşulları konusunda bir ilerleme olmadığını üzülerək gördüklerini söyleyen Doç. Dr. Türkkan şunları söyledi: "Kampa

yaşam koşullarının zorluğu birinci elden görüldü. Kamplardaki yerleşim yerlerinin 'ev' olarak tanımlanamayacağı belirtilen raporda, çalışma koşullarına da değinildi. İşçilerin insani ihtiyaçlarının karşılanmasında dahi büyük sıkıntıların olduğuna dikkat çekilen raporda sağlık hizmetlerine ulaşım ise yine buradaki vatandaşların çok büyük zorlukla karşılaştıkları bir diğer konu. Bursa Tabip Odası yöneticileri, ilgili komisyon üyelerinin katılımıyla 2017 yılında, içinde Karacabey'in de olduğu üç ilçede ve 5 kampı ziyaret

ve yıllar içinde barınma koşullarında düzelme olmadığını belirtmişti.

KRİTERLERE UYULMUYOR

Bursa Tabip Odası Başkanı Doç. Dr. Alpaslan Türkkan, "Raporda, kampları 19 Nisan 2017'de yayınlanan Genelgeye uygunluk açısından değerlendirmiş ve aranan 13 kriterden sadece 3 tanesinin sağlandığını açıklamıştık. 2018 tarihli raporumuzda da kampların sel ve su baskını gibi çevresel olaylara karşı savunmasız olduğunu belirtmiştik. Raporumuzu

ve kampta yaşayan mevsimlik gezici tarım işçilerine 19 Nisan 2017'de çıkartılan genelgede belirtilen yapı, işlem ve hizmetler henüz sunulmamıştır. Hem kamp koşullarının iyileştirilmesi, hem çalışan işçilerin sosyal güvencelerinin sağlanması, hem çocuk işçiliğinin önüne geçilmesi, hem de toplum sağlığının korunması amacıyla devletin yetkili birimleri derhal harekete geçmelidir. Genelgede tanımlanan hizmetler zaman yitirmeden halka ulaştırılmalıdır."

SONRADAN GOURMET

Dr. Bülent KAVUŞTURAN | drbulentkavusturan@gmail.com

ÇAY MI ALIRSINIZ? KAHVE Mİ ? PEKİ YANINA?

Pandemi dönemi kuşkusuz her açıdan hayatımızı etkiledi. Hepimizin yeni çözümler üretmemizi ve yaşam tarzlarımızı tepeden tırnağa değiştirmemizi gerektirdi. Artık en sevdiğimiz kafe ve lokantaya gidemiyoruz. Ama en sevdiğimiz lezzetleri, gelişen paket ve motokurye servisleri ile isteyebiliyor ve evimizin güvenli ortamında sevdiklerimizle birlikte tüketebiliyoruz.

Hayatımıza belirgin tat ve anlam kattığını düşündüğüm, özellikle açık alanda, dostlarla çay kahve içip sohbet etmeyi çok ama çok özlüyorum. Bu çaylı, kahveli dost sohbetlerine eşlik eden ufak tatlar ise rüyalarımı süslüyor. Bunlara ulaşmak her zaman mümkün olamayacağına göre evde hazırlamak pratik bir çözüm olabilir.

Siz çay mı? Kahve mi tercih edersiniz? Bilemiyorum ama ben,

bir kahve severim.

Kahvenin yanına en çok Türk lokumu ile geleneksel Osmanlı şerbetlerinin yakıştığını düşünüyorum. Ancak tüm dünyada yaşanan kurabiye çılgınlığına, uzak kalmakta pek

eşlik edebilecek, birkaç lezzeti paylaşmak istiyorum.

- 1-Kavala Kurabiyesi
- 2-İncirli Kurabiye
- 3-Elmalı Kurabiye
- 4-Poğaç

mümkün gözüküyor.

Evde hazırlayıp, kapalı kurabiye kutularında uzun süre saklayabileceğimiz ve çay kahveli dost-terapi seanslarımıza

ELMALI KURABİYE

İç harcı için gerekli malzemeler:

3 adet elma, 3 yemek kaşığı şeker, 1 tatlı kaşığı tarçın, yarım su bardağı kadar çekilmiş ceviz.

Hamuru için gerekli malzemeler:

150 gr tereyağ, yarım su bardağı pudra şekeri, 1 adet yumurta, 1 paket vanilya, yarım çay kaşığı kabartma tozu ve 2,5 su bardağı kadar un gerekecektir. Üzerine serpmek için de pudra şekeri gerekecektir.

Elmalı Kurabiye için iç harcını hazırlamak için:

Elmaları soyup rendeleyelim. Üzerine şeker ve tarçını ilave ettikten sonra, elmalar suyunu çekene kadar pişiriyoruz. Elmalar suyunu çekince altını kapatıp, içerisine çektiğimiz cevizi ekleyip karıştırıyor ve ayrı bir kabın içerisinde soğumaya bırakıyoruz. Kullandığınız elmaların tatlı olması, kurabiye lezzeti açısından oldukça önemli.

Elmalı Kurabiye için hamurunu hazırlamak için:

Tereyağı, pudra şekeri, yumurta, vanilya, kabartma tozu ve unu yavaş yavaş ekleyerek, ele yapışmayacak, yumuşak kıvamlı bir hamur olacak şekilde yoğuruyoruz. Yoğurduğumuz hamuru 3 top halinde ayırıyoruz ve bir tanesini alarak merdane ile açıyoruz. Bu esnada ara ara un serpiştirerek daha kolay açılmasını sağlayabiliriz.

Orta kalınlıkta açtığımız hamurumuzu, su bardağının ağız kısmı ile daire şeklinde

keselim. Kestiğimiz hamurumuzun içerisine, elmalı iç harcımızdan 1'er

tatlı kaşığı koyalım ve her iki kenar kısmını ortada birleştirelim.

Hazırladığımız kurabiye hamurunu, yağladığımız tepsiye alarak, 175°C fırında yaklaşık 20 dakika kadar pişiriyoruz. Kurabiye hamuru pembeleşmeye başladığında fırından almamız gerekir. Pişen kurabiye hamurumuzun soğumasını bekledikten sonra üzerine pudra şekeri serpererek, ikram etmeye hazır hale getirebiliriz.

KAVALA KURABİYESİ

Kavala Kurabiyesi için gerekli malzemeler:

200 gram tereyağı, 1 su bardağı un, 1 su bardağı çiğ badem, 1 su bardağı pudra şekeri,

1 çay bardağı sıvı yağ, yarım paket kabartma tozu, aldığı kadar un (yaklaşık 3 su bardağı), pudra şekeri

Kavala Kurabiyesi Yapılışı:

İlk önce bademlerimizi iri olarak

çekip tavaya alıyoruz. Üzerine 1 su bardağı un ilave ederek kısık ateşte rengi dönene kadar güzelce kavuruyoruz. Kavrulduktan sonra geniş bir kaba boşaltıp, soğumaya bırakıyoruz. Tamamen buz gibi soğumuş olması gerekiyor. Yoğurma kabımızın içine yumuşak tereyağını, un ve bademi de alarak iyice yoğuruyoruz. Un ile kurabiye kıvamına gelene

kadar kıvam alması sağlanır. Su bardağı ile yarım yarım keserek, yarım ay şekli verebilirsiniz. Daha sonra yağlı kağıt serilmiş tepsiye kurabiye dizilir ve 180 dereceye ısıtılmış fırında kontrollü olarak pişirilirlir. Fırından çıktıktan sonra soğuması beklenir. Tamamen soğuyunca bol pudra şekeri serpilerek çay ya da kahve yanında ikram edilmeye hazır hale getirilir.

Sağlık ve Afiyetle...

ÖYLELİ ŞEYLER

Dr. Şule AKKÖSE AYDIN | akkose@uludag.edu.tr

SAHNENİN İÇİNDEKİLER

Alkışların inlettiği sahnelerden, şizofreni tedavisi yapılan gösterişli bir bakımevine geldim, ne hayat ama. Uzun zamandır beraberim onlarla, tam kırk beş sene oldu. Altmış iki yaşına girdim. Bırakın artık peşimi ne olur! Gençecik bir delikanlıydım tanıştığımızda, ilk defa Keşanlı Ali'nin provasında girmiştiniz kafamın içine. Usandım. Gündüz fısıltılarınız kulaklarımda, gece yüzleriniz düşlerimde. Susun lütfen, biraz huzur verin, ama ne mümkün..

Önce Stanley'in kükremesi patlıyor kulaklarımda:

-Stella, Stella yemeğim nerede? Şu lanet olası ablana da söyle ağlamayı kessin!

Hep nefret ettim Stanley'den, kahrolası bir ayyaş.

Sonra Brick'in ağlamaklı, yaltaklanan sesini duyuyorum:

-Ona bir sürü ıvır zıvır verdin baba, bir ev, Avrupa seyahati, mücevher, ona bunları verdin, sevgini değil.

"Brick, ah! Brick, sen de zavallı alkoliğin tekisin"

Dışarıdan sesler geliyor, saatlerdir odamdan çıkmadım. "Kim o? Kimsiniz?"

-Kim miyim? Ben kim miyim? Ben tarihinde 125 devlet, 16 imparatorluk kurmuş..

"Aman Tanrım! Kapıma dayanmışlar"

-Ben dünyaya boyun eğdirmiş, ben öldüğünde dirilmiş, ben korkusundan binlerce kilometre duvar örülmüş, ben karadan gemiler yürütmüş, çağ açıp çağ kapatmış..

"Sus münasebetsiz defol, çapsız, ucuz kahraman seni. Biraz sessizlik istiyorum sadece yaşlı bir adamım ben"

-Hey yaşlı adam, evine dön, öleceksin bu fırtınada.

Uğuldayın rüzgarlar, uğuldayın!

Hey yaşlı adam, evine dön ve kızlarının hayır dualarını iste, İşte kölenizim artık, zavallı, düşkün, dermansız ve hor görülen bir ihtiyarım.

"Hiç merhamet dileme Lear, kendin ettin"

Bu sefer de bahçeden sesler geliyor. Perdeyi aralayıp bahçeye bakıyorum. Hahaaa, çok eğlenceli, karşı bloktaki ihtiyar bunağın varisleri yine birbirine girmiş. Büyük kızı bağırıyor:

Yasayı çiğniyorsunuz, ziyaret edemezsiniz, giremezsiniz, diye.

-Bilirsiniz nedir kanun? Gördünüz kurs? Aldınız büyüklerinizden sıkı terbiye? Almadınız. Bilmezsiniz nedir kanun, disiplin, kurs hem de. Konuşursunuz haminnem gibi.

Bir vazife büyüktür her şeyden.

Hah bir sen eksiktin Murtaza,
acınası, tuhaf bekçi. Uyumak
istiyorum, uyumak ve bir
daha uyanmamak. Yatağıma
gidiyorum, yastığımın altındaki
hapların sayısı çoğaldı,
uzanıp lambayı kapatıyorum.
Kulaklarımda Coşkun'un sesi:

-Hayır biz oyun yazmıyoruz; biz
yaşyoruz oyunları yazarken.

"Hoşça kalın. Yaşımdan tavşan
yapmaya gidiyorum"

beyin gelişimi bozulmakta,
bu bozukluk kişi için yatkınlık
yaratmakta, yaşamın sonraki
dönemlerinde kişinin stresli bir
çevresel etkiyle karşılaşması
üzerine şizofreni belirtileri
gelişmektedir.

Şizofreni hastalığı ile ilk
tanışmam hayli sarsıcı
olmuştu. Tıp fakültesi son sınıf
öğrencisiydim ve Psikiyatri
stajında hasta hazırlayıp
sunmam gerekiyordu. Bilirsiniz
tüm öğrenciler hazırlanır ve
yuvarlak masa toplantısı gibi,
hocalara hastalar anlatılır ve
tartışılır. Bana verilen hasta elli
yaşlarında bir kadındı, evliydi,
büyük çocukları vardı,
hakkında başka bir şey
bilmiyordum. Hasta
ile konuşmaya
gittim ve

için feda ediyormuş, hiç
kıymetini bilmiyorlarmış, eltisi
ve görümceleri onu hastaneye
yatırmak için çok uğraşmışlar,
çocuklarını da kandırmışlar. Kaç
defa polise gitmiş ama onlar
da yardım etmiyormuş. Bir de
bana bir sürü defter gösterdi,
yaşadığı sıkıntıları yazıyormuş.
Defterler eski ve düzensizdi
sayfalar dolusu yazılar, resimler
vardı. Çok üzülmuştüm, ne
yapacağımı bilemiyordum.
Toplantı zamanı sıra bana
geldiğinde hastayı anlattım.
Artık nasıl anlatmışsam,
hocaların heyecanımdan ötürü
hoşnut, aynı zamanda bilmenin
verdiği güvenle gülümsediklerini

Günümüzde şizofreninin çok
sayıda etkenin bir araya
gelmesi ile oluşan bir hastalık
olduğu konusunda görüş birliği
bulunmaktadır. Genel olarak
kabul gören varsayıma göre;
gelişimin erken dönemlerinde
genetik ya da çevresel etkenlerle

öyle şeyler anlattı ki; dehşete
düştüm. Eşi, çocukları ve
akrabaları tarafından kötü
muameleye maruz kalıyormuş.
Evden çıkartmıyorlarmış,
gezmeğe götürmüyorlarmış,
pazara bile göndermiyorlarmış.
Ama hasta kendisini onlar

ve bana hastanın paranoid
şizofren olduğunu söylediklerini
hatırlıyorum.

Şizofreni, genellikle genç
yaşlarda başlayan, insanın
kişiler arası ilişkilerden ve
gerçeklerden uzaklaşarak,

kendine özgü bir içe kapanım dünyasında yaşadığı, düşünce, duygu ve davranışlarda önemli bozukluklarla giden bir psikozdur. Şizofrenide dünya kafa karıştırıcı düşünceler, görüntüler ve sesler karmaşası gibi görünebilir. Şizofrenlerin davranışları çok garip, hatta şok edici olabilir. Düşünce içeriği bozulmuştur. En önemli düşünce bozukluğu sanrılardır (hezeyan). Sanrı belli bir çağ ya da toplum içinde gerçeğe uymayan ve mantıklı tartışma ile değiştirilemeyen düşüncedir. Şizofrenide sanrılar genellikle düzensiz, dağınık, tutarsız ve acayıptir. Başlıca gözlenen sanrı tipleri arasında; erotomani, büyüklük, kötülük görme, mistik, somatik, nihilistik, alınma, etkilenme, düşünce sokulması, düşünce okunması, düşünce yayınlanması, düşünce çalınması vardır. Bu sanrılar dışında, hastada hipokondriyak, mistik, metafizik uğraşlar, çeşitli saplantılar, çocukluk çağına ilişkin garip anılar da sık görülür.

Bu sefer Psikiyatri polikliniğindeyim. Asistan abla ile beraber hasta görüyoruz. Küçük bir oda, masanın ardında, yan yana iki sandalyede biz. Bir hasta geldi, oturdu, ben hasta ile asistan ablanın arasında

kaldım. Uzun boylu, çok zayıf, saçları siyah, gözleri siyah bir adam. Asistan abla hastayı daha önceden bildiği için, direk adıyla hitap ederek nasıl olduğunu sordu. Adam kendini daha iyi hissettiğini, kadınların azaldığını ama tamamen kaybolmadıklarını söyledi. Ben de, hangi kadınlar? diye sordum. Adam birden bana kolunu uzattı ve dirseğinin biraz aşağısını göstererek: "Burada iki kadın duruyor, görmüyor

musun?" diye sordu. "Bu son iki kadın da giderse iyileşeceğim" dedi.

Görüntüleme yöntemlerinin ve histopatolojik çalışmaların ilerlemesiyle, şizofrenide en çok

frontal ve temporal lobların etkilendiği belirtilmektedir. Patofizyolojide dopamin sistemi, glutamat, serotonin ve GABA gibi nörotransmitterlerin rol oynadığı, özellikle dopamin regülasyonunun bozulduğu gösterilmiştir.

Şizofreninin etiyolojisi henüz tam olarak anlaşılmamış olmakla birlikte, gelecekte yeni moleküler genetik, yapısal ve işlevsel beyin görüntüleme yöntemleri ile yapılacak çalışmaların hastalığın patogenezi aydınlayacağı umulmaktadır.

Yazımı ünlü Beyin

Cerrahimiz Prof. Dr.

Gazi Yaşargil ile

yaptığım söyleşiden

söz ederek bitirmek

istiyorum. Yaşargil

Hocaya: "Sizce

şizofreni organik

bir patoloji mi?" diye

sorduğumda, aldığım yanıt

çok kesin ve netti: **"Şüphesiz".**

Kaynaklar/Esinlenmeler

1. Şizofreni ve Tedavisi, Summaköğlü D, Ertuğrul B. Lectio Scientific Journal of Health and Natural Sciences Temmuz 2018.
2. İhtiras Tramvayı, Kızgın Damdaki Kedi, Kral Lear, Bekçi Murtaza, Oyunlarla Yaşayanlar

BULMACA

Dr. Ersan TAŞCI | ersan.tasci@gmail.com

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2								■		
3									■	
4					■					
5							■			
6			■			■				
7		■						■		
8				■		■				
9			■							
10						■				

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	A	D	E	M	E	L	M	A	S	I
2	M	A	D	E	C	A	S	S	O	L
3	P	R	A	G	■	T	A	T	L	I
4	Ü	S	T	A	D	■	C	A	H	Ş
5	T	O	■	L	E	A	R	■	A	T
6	A	K	T	O	L	G	A	■	N	I
7	S	A	R	M	A	■	S	U	■	R
8	Y	K	■	A	B	A	■	M	İ	M
9	O	■	O	N	■	■	T	U	R	A
10	N	Ü	M	İ	Z	M	A	T	İ	K

SOLDAN SAĞA:

- 1) Obsessif 2) Kravatın ana vatani (İng)- Takımın en iyi oyuncusu 3) Hekimlerin temel muhatapları (çoğul) 4) Ters, Dinin derinliklerine inemeyip sadece görünen kısmıyla ilgilenen kimse. - Büyülü sıvı 5) Ters "Gönül....." (Kayahan şarkısı)- Su yosunu 6) Aygır, beygir, kısrak, tay - Araba kısaltması- 1,282 kilogram 7) Garip, tuhaf- Bir sayı 8) Doğu Karadeniz derelerinin katili olmaya aday kısaltma- Ters, Oksijenle işlem görmüş 9) Bir organ - Meşe tohumu 10) Gözlem- Çiğdem.... (söz yazarı)

YUKARDAN AŞAĞI:

- 1) Ferrari'nin eski pilotu 2) Yaser... (FKÖ eski lideri)- Bir göz rengi 3) Ardahan'ın bir ilçesi- İskambilde birli 4) Ters, Billy.... (Komedi aktörü) - Eski dilde Ayak 5) Bir altın türü- Ağrı Dağının eski ismi 6) Peni....(ilk antibiyotik) 7) Ters, "Şeker bile yiyemez ki, ... gibi yanan çocuk" (N.Hikmet RAN)- Afyondan elde edilmiş 8) Ters, Köşk, küçük saray - Çocuklarda görülen bir kas hastalığı 9) Çevir sesi notası- Öğretmeni unutulamayan okul 10) Urtica Dioica (iki kelime)

>> UZMANLAR AŞILARLA İLGİLİ SORULARI CANLI YAYINDA YANITLADI

Bursa Tabip Odası, COVID-19 aşılarıyla ilgili spekülasyonlara ve aslı olmayan iddialara yanıt verecek bir etkinlik düzenledi. LineTv'den canlı yayınlanan ve sosyal medya üzerinden gelen aşı sorularının yanıtlandığı programa, Prof. Dr. Emel Yılmaz, Prof. Dr. Mustafa

Hacımustafaoğlu ve Prof. Dr. Kayıhan Pala katıldı.

COVID-19 ile mücadelede aşı olanların oranının istenen seviyede olmaması nedeniyle Türkiye sıkıntılı günler yaşamaya devam ediyor. Sağlık Bakanlığı'nın aşı tereddüdünü giderme konusunda adım

atmaması üzerine hekimler harekete geçti.

Bursa Tabip Odası, vatandaşların, COVID-19 aşılarıyla ilgili akıllarındaki soru işaretlerini gidermek amacıyla bir program hazırladı. LineTv ekranlarından canlı olarak yayınlanan ve Kübra Ulutaş'ın sunuculuğunu üstlendiği programda Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanı Prof. Dr. Emel Yılmaz, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları ve Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları Uzmanı Prof. Dr. Mustafa Hacimustafaoğlu ile Halk Sağlığı Uzmanı Prof. Dr. Kayıhan Pala, izleyicilerden

gelen sorulara açıklıkla cevap verdiler.

Salgının kontrol altına alınması için herkesin aşısını olması gerektiği vurgulanan programda, vatandaşların asılsız kaynaklardan gelen ve bilimsel dayanağı olmayan iddialara inanmamaları istendi.

COVID-19 aşıları ile ilgili soruların cevapları kısa videolarla Youtube kanalımızda

Bursa Tabip Odası, COVID-19 aşılarıyla ilgili spekülasyonlara ve aslı olmayan iddialara yanıt verecek bir etkinlik düzenlemiş ve halktan büyük

ilgi görmüştü. LineTv'den canlı yayınlanan ve sosyal medya üzerinden gelen aşı sorularının yanıtladığı programda Prof. Dr. Emel Yılmaz, Prof. Dr. Mustafa Hacimustafaoğlu ve Prof. Dr. Kayıhan Pala gelen soruları yanıtlamıştı.

Söz konusu programdan hazırladığımız kısa videolar ile COVID-19 aşıları ile ilgili soruların cevaplarını paylaştık. <https://www.youtube.com/btobursa> adresinden erişebileceğiniz videolar ile aklınızdaki sorulara uzmanlar tarafından verilen cevaplara ulaşabilirsiniz.

PROF. DR. HAMDİ AYTEKİN

1 Nisan 1943 tarihinde Muğla'da dünyaya gelen Prof. Dr. Hamdi Aytekin, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden 1967'de mezun olmuştur. Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji alanında uzmanlaşan Aytekin, 1996-1998 ve 1998-1999 dönemlerinde Bursa Tabip Odası Başkanlığı görevini de yürüttü. Prof. Dr. Hamdi Aytekin, 10 Eylül 2021 tarihinde aramızdan ayrıldı.

DR. KAMURAN FATURA

17 Temmuz 1930 tarihinde Bursa'nın Gemlik ilçesinde dünyaya gelen Uzm. Dr. Kamuran Fatura, İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi mezunu olup, Çocuk Hastalıkları Uzmanı olarak görev yapmaktaydı. 24 Ağustos 2021 tarihinde aramızdan ayrılan Dr. Fatura 91 yaşındaydı.

DR. HASAN HÜSEYİN ÖZMAN

1952'de Samsun'un Havza ilçesinde dünyaya gelen Dr. Hasan Hüseyin Özman, 1978'te Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. İç Hastalıkları Uzmanı olarak görev yapan Dr. Özman, 22 Temmuz 2021 tarihinde aramızdan ayrıldı.

DR. MUSTAFA OKTAY TURAN

1942 yılında doğan Dr. Mustafa Oktay Turan, İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden 1965'te mezun oldu. Fizik ve Rehabilitasyon Uzmanı olan Dr. Turan, 11 Temmuz 2021 tarihinde aramızdan ayrıldı.

DR. AHMET GÖKŞİMŞEK

1933 yılında İzmir/ İğriderede doğdu. 1968 yılında İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'ni bitirdi. 1974 yılında Ruh Sağlığı Ve Hastalıkları Uzmanı oldu. 25 Haziran 2021 tarihinde aramızdan ayrıldı.

DR. NURİ UZUNALIOĞLU

1929 yılında Fındıklı'da doğdu. 1954 yılında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinden mezun oldu. 1965 yılında Kadın Hastalıkları ve Doğum uzmanı oldu. 23 Mayıs 2021 tarihinde COVID-19 nedeniyle aramızdan ayrıldı.

PROF. DR. GÜRAYTEN ÖZYURT

1943 yılında Bolu'da doğdu. 1966 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni bitirdi. 1969 yılında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde Anestezi ve Reanimasyon Uzmanı oldu. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde 1975 yılında doçent, 1981 yılında profesör oldu. Uzun yıllar Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Anestezi ve Reanimasyon Anabilim Dalı Klinik Toksikoloji Ünitesi'nde çalıştıktan sonra emekli oldu. 29 Eylül 2021 tarihinde aramızdan ayrıldı.

TIP FAKÜLTESİNDE OKUYAN
ÖĞRENCİYE DESTEK,
HEM ÖĞRENCİLERİN HEM DE
SAĞLIKLI YARINLARIN

**UMUDU
OLSUN!**

Burs bağışlarınızı Bursa Tabip Odası
banka hesaplarına yatırmak isterseniz:

İş Bankası:

Nilüfer Şubesi (2251)

TR66 0006 4000 0012 2510 2412 08

Burs bağışlarınız için kredi kartınızı kullanmak
isterseniz Odamızdan temin edebileceğiniz
KREDİ KARTI İLE ÖĞRENCİ BURS PROGRAMINA
KATILIM FORMU'nu doldurmanız yeterlidir.

